

'E la gajmaa¹a tsá² tyá' Jesú

Dios icwó² Espíritu Tyú² tyá'a

1-2 Coon¹³ jí³ tyiia la mo 'láa² 'wii²¹² nifu, tsá² tyúi¹ Teofilo, gajmaa¹³aa 'ná júu² ce jilaa²¹ 'e galáa² Jesú 'wii²¹² jmáa¹a joongi 'e ga'e²e tsá² ca gangaa¹²i ñu'fú². La jo mo 'yaa¹i Jesú ñu'fú² gauncoo¹³ Espíritu Tyú² tyá' Dios 'ii 'e icwo¹o tsá² tyá'a, 'in gatyii¹³in, to² 'e 'ná¹ jmaa¹a. **3** Mo gangíi² gajúin¹ Jesú do gajné¹mo 'e jiin¹o jee²¹² tsá² tyá'a. La jee²¹² tunlo¹ jmii²¹² do jnée²mo jee²¹² tsá² tyá'a. Joon gajmaa¹a 'láai² nii² to² 'e 'ee¹ 'e nigalija²mo 'e seen²¹mogi, 'e jo lí² jin² tsá² 'e jo nijo¹. Joongi gajin²o xiala mi tyu² Dios to² tsá².

4 La jee²¹² ngi¹gi Jesú coon¹³ tsá² tyá'a ga'íi² júu³ 'e jo mo 'woo²¹duu' Jerusalén lo ca gatséin¹ júu³ ga'íi² Dios Jmii²¹.

5 —'E ja²mo —jin² Jesú sii²¹i tsá² tyá'a do—, Wó³-o gasaai¹ tsá² jmii²¹ jiin¹³ coon¹³ jmii²¹ pe ciiin²¹giXu icwoo¹²i Dios 'naa' 'in Espíritu Tyú² tyá'a iuncoo¹³ 'naa'.

Ngaai'¹² Jesúsfu ñu'fú²

6 Cafu mo gaicaain²¹ Jesú coon¹³ tsá² tyá'a gaunngíi¹i tsá² tyá'a 'ii:

—Ña'ñu¹u', ¿ti gati² 'ii²¹ 'e laa²¹²mo'o tsá² Israel
joon la joon lí²-i tyu¹u to² yaai?

7 Joon gañii¹i Jesú:

—Jo tíii² 'naa' liñí³ii' lii²¹² tsei² 'e ilí² jilaa^{'21} 'elo. Jiin^{'13} 'ña'a Ña'ñu^{'1u} Dios Jmii^{'21} tíii² liñii¹i lii²¹² 'e ijmáa¹a 'elo. ⁸ Pe ijoo²¹-o 'in Espíritu Tyú² tya' Dios joon 'ii ingí¹ coon^{'13} 'naa'. Joon 'ii^{'21} tya' 'ii cwolíin²naa' Jerusalén, joongi la caain^{'21} li san^{'2} Judea, joongi li sii^{'21} Samaria coon^{'13} la caain^{'21} li wíin²gi ni cwoo^{'13} juncwii^{'21}. Icwolíin²naa' cwoj-maa²aa' júu³ 'iin jna.

⁹ Mo ngayuui^{'13} gajin^{'2} 'elo, la 'ii²¹² jóø²mogi 'ido 'ii, joon gasaa¹mo Jesús. Ngaa^{'12}i fu yu'. Joon gajó² coon^{'21} jníi¹ gacii^{'12}i Jesús. Joon jo jnéei²gi. ¹⁰ Téen²mogi 'ido jóø²ø fu ñu'fú² la 'ii²¹² ngaa^{'12}i Jesús. Joon gajnéi¹ co' li téein² 'ido gái¹ tsañu^{'1} taa^{'21} siin^{'13}in. ¹¹ Joon gajin^{'2}in sih^{'21}i 'ido:

—Tsañu^{'1} seein^{'21} Galilea jo 'ee to² 'íi³in-gi téen²naa' lo jóø²øø' fu yu' juncwii^{'21}. 'In Jesús no, 'in cwo'ii¹ jee^{'212} 'naa' ngaa^{'12}i fu yu' do coon^{'21} røø^{'21} 'ii la mo ngaa^{'12}i do, la joon jon ijó¹ tún¹.

Tyii^{'13}in Matías 'a 'ii^{'21}in cwáain¹ tya' Judas

¹² Joon ngalíin²mo 'a moo^{'21} sii^{'21} Olivos do. Joon ngaliin¹ tún¹ Jerusalén 'e ná¹ coon^{'21} sii^{'13}xu jiin^{'13} la to² gatyu^{'2} ley tya' Moisés 'e sá² ngi¹ tsá² mo jmi^{'212} 'ii^{'21} 'woo^{'21} tsá². ¹³ Mo tyaliin¹in 'e fuu^{'21} do gasóo²o coon^{'21} 'nú¹ li tí² tún² fúi¹. 'In gatyaliin¹in do sii^{'21} Tú³ coon^{'13} Jacobo coon^{'13} Wó³ coon^{'13} Díi³ coon^{'13} Tomóo^{'13} coon^{'13} Bartolomé coon^{'13} Untøø² coon^{'13} Jacobo, jóon¹ Alfeo, coon^{'13} Simóoi^{'13}, jaain^{'21} tsá² tya' coon^{'21} poo^{'212} sii^{'21} cananistas. Joon coon^{'13} Judas ruu^{'21}i Jacobo, ¹⁴ Jilee^{'21}mo 'in li caain^{'21} coon^{'13} ruu^{'21}i Jesús coon^{'13} María sáa³

Jesús coon¹³ 'in tsami² catyaai² do. Licaain²¹ fee²¹i Dios.

¹⁵ Jiin¹³ jee²¹² joon galicaain²¹ tsá² jiin¹³ coon²¹ cíein¹³ tsi dyáai² 'in jai² líhi². Joon gajmaa¹a Tú³ siin¹³ in jee²¹² tsaruu²¹i, joon gajin² in sii²¹i 'in tsá² catyaai² do:

¹⁶ —Tsaru¹u', 'ná¹-a tsín¹ jiin¹³ la gataan¹ an líi²¹² yuu¹³ David ni jí² tya' Dios coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. David do gafaa²¹o xiuala 'e itsangíii² Judas. 'Ii-o jee²¹² 'in gasaain¹² Jesú. ¹⁷ Judas jaain²¹² jee²¹² jna'a, joon tíi²mo jmáa¹a to² coon¹³ jna'a. ¹⁸ Pe joon ngoo²¹-o Judas ngala¹ coon²¹ si² 'wó² coon¹³ 'e cuu² gajna¹an coon¹³ 'e gó² gajmaa¹a do. Tsifu joon gacii¹²i lí' sijíii². Joon ga'gii²¹i tu²u. Joon ga'woo²¹o jilaa²¹ 'un'míi²i. ¹⁹ Joon mo galiñi¹ 'in seein²¹ Jerusalén do joon gaunsii²¹ 'e 'wó² do Acéldama, 'øøi¹²-tsi tsá² sii²¹ Coon²¹ Sii¹³ Tyilia²¹ 'in 'O² Jmi¹. ²⁰ Tsü 'wii¹³ ni Salmos jin² la no:

Cwosii¹²i 'núu¹u situu¹mo.

Jo 'in seein²¹gi 'in cwaa²¹gi.

Joongi jin²in:

Cwocwoo²oo' 'in xee²¹mo 'in jmá¹ to² jmoo¹o 'ido.

²¹ "Wii¹³ joon tsajmoo²¹o' 'elo —jin² Tú³—. Jee²¹² jna' jeei¹ 'inlíi¹³ tsá² 'in ningi¹ coon¹³ jna' la tøøi² nigangii²¹i' coon¹³ Jesú. ²² Ca la mo gasaa¹i Wó³ Ña'ñu¹u' Jesú jmii²¹ joon ca gangaa¹²i ñu'fú². Tyii¹³mo' jon jaain²¹ jee²¹² 'ii wa'a 'in licaain²¹ coon¹³ jna'a 'e ijmáa¹a júu³ 'e nijiin¹in Jesú —gajin² Tú³.

23 Joon ga'wooi²¹ gái¹ tsá² jee²¹² 'ii. Jaain²¹ 'in sii²¹ Sé³, 'in sii²¹o jon Barsabás, sii²¹o jon Justo. 'In Jain²¹gi do sii²¹ Matías. **24-25** La 'íi²¹² fee²¹i Dios jin²in:

—Ña'ñu¹u', 'nu-uu jøø²ø jilaa²¹ alma tyá' tsá². 'Ee¹³du' jna'a 'naai²¹² 'in jee²¹² gái¹ lo nityi¹u'u 'in jmá¹ to² tsá² tyá' Jesús cwáain¹ tyá' Judas. Ga-jaan¹an Judas do 'e to² jmoo¹o 'wii¹³ tsaa² tyá'o. Joon ngoo²¹-o li 'iin²¹²mo.

26 Joon gacoo¹o jee²¹² 'ii. Joon gatí²mo Tíi¹³. Tsifu joon ga'i² Tíi¹³ do cwáain¹ tyá' Judas jee²¹² 'in dyajaain²¹ tsá² tyá' Jesús.

2

Mo gajó² Espíritu Tyú² tyá' Dios

1 Mo gatsín¹ cincuenta jmii²¹² mo gangí²i cwaa²¹ jmii²¹² gati² jmii²¹² sii²¹ Pentecostés. Coon²¹ li sicaain²¹ la jilee²¹mo 'in jai² líi². **2** La 'íi²¹² joon coon²¹ ga'iin² li' yu' lawa mo 'íi¹i tyí² tá² liili¹. Ga'iin² la tøøi² inuu li néei¹ ido. **3** Joon gajnéi¹ coon²¹ 'e li la li sii¹¹³ jí² li néei¹ la jaain²¹. **4** Joon ga'i² 'in Espíritu Tyú² tyá' Dios almas tyá' ce jilee²¹mo 'in néei¹ do. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa²¹ jmai² jmii¹ xiia²¹ 'e cwoo¹o 'in Espíritu Tyú² do faa²¹a.

5 Jee²¹² jmii²¹² lo fúu¹mo tsá² Israel 'in untiin¹³ to² tyu² Dios sicaain²¹. Jaliin² Jerusalén la caain²¹ juncwii²¹. **6** Mo ganúu²un 'e ga'iin² do joon galicaain²¹ 'in tsá² do li ga'iin². Pe jo ñii¹ 'in tsá² fúui¹ do 'ee nigalí² mo ganúu²un la jaain²¹ la jaain²¹ 'in tsá² tyá' Jesús do faa²¹a jmií¹ tyá'a. **7** Jmai² 'in

ganga'goo²¹-tsi. Joon jmai² 'in gafo²mo joon sii¹i jee²¹² 'ii:

—'Owa'a jon 'in seein²¹ Galilea jilee²¹ 'in faa²¹a no. ⁸ ¿Xiiala lí¹ 'e náu²¹un' faa²¹a jmíi¹ tyi jna'? ⁹⁻¹¹ Lí¹ fúui¹ tsá² seein²¹ lo, 'in seein²¹ Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto, joon li sii²¹ Asia seein²¹ lo. Seen²¹mo jon 'in jalín² Frigia, Panfilia, Egipto joongi Africa li' ngoo¹³gi li' Cirene. Joongi tsá² seein²¹ Roma 'in seein²¹ lo. Caa¹²mo 'inlíi¹³ 'in seein²¹ Israel ca la mo galiseen²¹mo coon¹³ 'inlíi¹³gi 'in nigatáu²mo dioses tya'a 'in gajmeei¹ tsá² joon niga'li²¹mo jon 'in Dios tya' tsá² Israel. Caa¹²mo tsá² seein²¹ Creta coon¹³ Arabia pe jilee²¹mo' náu²¹un' faa²¹a coon¹³ jmíi¹ tyi-o' júu³ tyá² tya' Dios.

¹² Jilee²¹mo tsa'goo²¹-tsi pe joon jo 'øøi²¹-tsi 'ee galí². Joon gaunngii¹i ruu²¹i:

—¿Ee 'øøi²¹-tsi jilaa²¹ 'elo?

¹³ Pe 'inlíi¹³gi ungøø¹i, jin²in:

—Tsá² 'íin¹mo no.

'E gasii²¹ Tú³ tsá²

¹⁴ Joon gajmaa¹a Tú³ siin¹³in coon¹³ ji dyajaain²¹ apóstoles catyaa²i do joon gafaa²¹a tá² jin²in:

—Tsá² seein²¹ Israel, joongi coon¹³ tsá² seein²¹ Jerusalén, cwoliñí²ii' 'elo. Joongi náu²duu' coon²¹ tún² 'e ifo³oo lo. ¹⁵ In tsañáu¹ lo jon' 'in 'íin¹ no la lí² 'e 'í¹-'oo' tsu¹ aa²¹gi lo. Jo mo tí² 'ii²¹ wa'a ngi¹ tsá² 'íin¹. Jiin¹³ la 'iin²¹ ñá² ningóo¹. ¹⁶ 'Elo-o gatsín¹ 'e gajin² 'in gafaa²¹a júu³ tya' Dios cali²¹ Joel. Joel do gajin²in:

17 La lo-o gajin² Dios:

La nʉ'gi mi 'iin² juncwii²¹ icwo³oo Espíritu Tyʉ²
tyiia la jileei²¹ 'in taain²¹² fu juncwii²¹.

Yʉn²¹ tyii'i tsañʉ¹ coon¹³ yʉn²¹ tyii'i tsamí²
ifaa²¹a cwáain¹ tyiia.

Joongi simii²¹ sá² coon²¹ iní²i.

Joongi yʉ¹³ icwuu²¹mo ilisá² tyisáa² tya'a.

18 Nicwóo³oo 'in Espíritu Tyʉ² tyiia 'e jmii²¹² joon
tya' jileei²¹ 'in jmoo¹o la to² tyʉ³ʉ la
tsañʉ¹ teen¹³ la tsamí².

Joon ifaa²¹o cwáain¹ tyiia.

19 Li' yʉ' juncwii²¹ 'ée³ee 'a tsa'goo²¹-oo'.

Jmáa³oo jon li² li ni 'wó².

Coon¹³ jmí¹, joongi coon¹³ jní¹ tya' uñi² ijmá³aa 'e
li² do.

20 La nʉ'gi 'e icwá¹ jmii²¹² tya' Ña'ñʉ¹u' Jesús, coon²¹
jmii²¹² fee¹ joongi coon²¹ jmii²¹² 'ya'²gi liili¹,
ilinʉ²¹ li 'í¹in ñi¹.

Joongi sii²¹gi iliin¹ la lí¹ jmí¹.

21 Joon jilee²¹mo 'in gamií¹i coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñʉ¹u'
itiin¹³mo.

La joon júu³ nigai² Joel cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹
—jin² Tʉ³.

Faa²¹gi Tʉ³ jin²in:

22 —'Wii¹³ joon náu²duu', tsañʉ¹ seein²¹ Israel,
jilaa²¹ 'e ifuu²¹²uu 'naa' lo —jin' Tʉ³—. Tyʉ²-u
ñí³oo' jilaa²¹ milagro 'ya'²gi 'e gajmaa¹a Jesús tsá²
Nazaret coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios Jmii²¹ jee²¹² 'naa'.
Joon coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Jesús do gajmaa¹a
Dios júu³ 'e Jesús jaain²¹ tsá² 'in 'iin²¹²in. **23** Pe jo
'ee futyi³ la mo gajaain²¹ tsá² 'ii jee²¹² 'naa' tsʉ

'y_u to²-o 'e ni'i¹-tsi Dios ca la mo jée¹mo. 'Naa'giⁱ' gaseen²moo', joon cwáain¹ tyi'naa'oo' gajngaa¹³i tsá² gó² 'ii, gateen¹in tsaa' crúu¹³. ²⁴ Pe Dios Jmii²¹ gajmaa¹a jiin¹o tún¹. Nigaláa²mo ts_u feei¹gi 'ii lagi 'mó¹. Jo lí² ty_u² 'mó¹ 'ii to². ²⁵ Joon 'lii²¹² róøi¹³ David gafaa²¹a ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' Jesús mo gajin²in:

Máa¹moo Ña'ñ_u¹u' Dios coon²¹ tøø²mo tyaní³ii.

Lí caa²¹na tsáa¹ siin¹²in joon jo 'ee jiin¹³ coon²¹ goo²¹oo.

²⁶ 'Wii¹³ joon jløø³mo alma tyiia.

Joon coon¹³ moo'óo³oo fo³oo jmai¹² júu³ ty_u²-u.

'Wii¹³ joon mo 'ii²¹ 'woo²¹ cuerpo tyiia jo 'ee cu²-tsii coonti.

²⁷ Ts_u ñí³oo 'e jo saa¹²a alma tyiia jee²¹² 'lii²¹².

Joongi jo cwo²¹o 'e ixiia²¹ cuerpo tya' 'in gatyii¹³in.

²⁸ Ga'ee¹³o'o jna xiiala ngí³ii coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹ 'e cwo¹ juncwii²¹ tya' tsá².

Joon nigalijløø³moo 'wii¹³ cwoo²¹o coon¹³ jna.

La joon gajin² David cwáain¹ tya' Jesús.

²⁹ 'Tsaru¹u', ty_u²-u ñii²¹i' 'e 'lii²¹² tsafeei¹ tyi' David juun²¹mo. Joon ga'áa²mo tsá² 'ii. Joon 'aan¹ tya'a roon¹gi coon¹³ jna' ca jmi²¹² no. ³⁰ Pe David do jaain²¹ 'in gafaa²¹a júu³ ty_u² tya' Dios. Joon ñii¹o David 'e gasii²¹i Dios 'ii 'e tyi¹²mo jaain²¹ tyii²¹a 'in cwa¹ cwáain¹ tya'a. ³¹ La joon 'lii²¹² David do lawa jøø²o ca la jée¹mo 'a ijiin¹in Cristo. Joon gajin²in 'e jo ján² alma tya'a jee²¹² 'lii²¹². Jon'gi xia² moo¹ taa²i. ³² 'Na'a Dios Jmii²¹ gajmaa¹a jiin¹ 'in Jesús no. Jilaa²¹ 'elo ganee²¹e'e. ³³ Joon gatø¹

Dios Jmii²¹ 'ii li' cwoo²¹o tsáa¹. Joon gacwo¹o Dios Jmii²¹ 'ii 'in Espíritu Tyú² ty'a la li 'e nigajin²in. Joon jilaa²¹ 'e nigalí² nano, joongi nijóø²øø' joongi ninúu²un¹ 'e gajmaa¹a 'ii-o joon. ³⁴⁻³⁵ Jon' David do 'in gangaai¹³ fu ñu'fú² tsu 'ñaa'o gajin²in:

Dios Jmii²¹ gasii^{'21}i Ña'ñu^{'1}u' jin²in:

"Ní³i caa¹na tsáa¹ ca mi jmáa³aa 'ii^{'21} 'e tyée¹na 'wii²¹² tí^{'13}i jileei^{'21} 'in 'eei^{'1} 'nu."

³⁶ Jileei^{'21} tsá² Israel, cwoliñí³oo' 'e la ja^{'2}mo 'in Jesú, 'in gateén¹naa' tsaa' crúu¹³, Dios gajmee¹i 'e 'ii Ñi'fii²¹²i' joongi 'in jmaa¹a tiin^{'13}naa' sii²¹ Cristo. La joon gajin² Tú³ sii^{'21}i 'in tsá² fúui¹ do.

³⁷ Joon mo ganúu²un 'in tsá² do 'elo joon ga'aa¹a fa'i³ joon gaunngii¹i Tú³ coon^{'13} 'in tsá² ty'a' Jesú catyaai² do:

—Tsaru^{'1}u', ¿'ee 'ná¹ jmoo²¹o'o?

³⁸ Joon gañii¹ Tú³:

—Cwojaa^{'21}-oo' coon^{'13} Dios joongi cwosaa²¹naa' jmii²¹ la jaan²¹naa' coon^{'13} la sii²¹ Jesucristo. Joon la joon 'iin²mo Dios tsaa² tyii'. La joon jon icwo¹o Dios 'naa' 'in Espíritu Tyú² ty'a. ³⁹ 'E júu³ lo 'e tyi'naa'oo' coon^{'13} yuu²¹ tyii'. Joongi ty'a' jileei^{'21} 'in seein^{'21} wíin². Joongi ty'a' jileei^{'21} 'in tøø¹ø Ña'ñu^{'1}u' Dios Jmii²¹.

⁴⁰ Coon^{'13} 'e júu³ lo gafaa^{'21}a Tú³. Joon coon^{'13} láai²gi júu³ tyú² gafaa^{'21}a jin²in:

—Woo²¹naa' yaanaa' jee^{'212} 'in tsá² gó² no.

⁴¹ Joon gasaa¹mo jmii²¹ jileei^{'21} 'in gacón² cwáain¹ júu³ ty'a. Jiin^{'13} jmii²¹² joon galicaan^{'21}mogi coon^{'13} 'in jai^{'2} líi² ca 'ni¹ mil-gi tsá². ⁴² Joon

coon²¹ tún¹-un gacón² cwáain¹ jilaa^{'21} 'e 'ee¹e 'in apóstoles tyá' Jesú斯 do. Tyá²-u seein²¹ la jaain²¹ la jaain²¹. Joongi galicaain²¹ fee^{'21}i Dios joongi gajmaa¹a jmai^{'2}xu 'iñi¹.

Xiuala nigajmaa¹a 'in jai^{'2} líii² Jesú斯 nifu

43 Joon líi¹ tsa'goo²¹-tsi tsá². Joon 'in tsá² tyá' Jesú斯 do líi¹ 'láai² milagro gajmaa¹a coon^{'13} jilaa^{'21} li². **44** Jileei^{'21} 'in nigajai^{'2} líii² do líi¹ røø²¹ sí¹i. Jmaa^{'21}i to² jmai^{'2}xu jmai^{'2}xu-u la jaain²¹ la jaain²¹ jilaa^{'21} 'e 'oo¹o. **45** Joongi ga'nii¹i jilaa^{'21} 'e 'oo¹o. Joon jmoo¹o jmai^{'2}xu cuu² coon^{'13} la jaain²¹ la jaain²¹ xilia'ti sityéein¹³ jmií^{'21} jee^{'21} 'ii. **46** La coon²¹ jmií^{'21} la coon²¹ jmií^{'21} licaain²¹ inuucwo^{'1} fee^{'1} tyá' tsá² Israel. La caain²¹ inuu tyá'a jmoo¹o jmai^{'2}xu 'iñi¹. Gø^{'2}ø jløø^{'3}mo coon^{'13} 'e 'yaai¹-tsi alma tyá'a. Joon gacwoo¹-o 'maai^{'13} Dios. **47** Joon la jilee^{'21}mo jin^{'2}o 'e tsá² tyá²-tsi 'in tsá² jai^{'2} líii². La coon²¹ jmií^{'21} gajmaa¹a Ña'ñu^{'1}u 'e ngafúu¹mo 'in jo^{'1} líii². Joon 'in jai^{'2} líii² do uncaan¹mo coon^{'13} 'in catyaai² do.

3

Ga'láa²mo jaain²¹ tsá² jluui^{'13}

1 Coon²¹ jmií^{'21} nica'lóo²xu, ngóo¹ 'iin² 'ni¹, mo gatí² 'ii^{'21} 'e faa^{'21}a tsá² júu³ tyá². Joon Tú³ coon^{'13} Wó³ gasóo²o caan²¹mo fu inuucwo^{'1} fee^{'1} tyá' tsá² Israel. **2** Tsajée¹i tsá² jaain²¹ tsá² jluui^{'13} tyan^{'00} cwo^{'1} do li ingí¹i. Jluu^{'13}mo ca la mo galiseen²¹mo. Joon la coon²¹ jmií^{'21} tsajéei¹ tsá² 'ii fu coon^{'21} 'oo² cwo^{'1} do sii²¹ 'Ya^{'2}gi 'e mii¹i caridad jilee^{'21} 'in

tsatáa¹i cwo^{'1} do. ³ Mo ganí² 'in tsá² jluui^{'13} do itsataai² Tá³ coon^{'13} Wó³ inuu cwo^{'1} do joon gamii¹i coon^{'21} caridad. ⁴ Joon gajóøi² Tá³ coon^{'13} Wó³ do 'ii. Joon gajin^{'2} Tá³:

—Jøøi^{'212}du' jna'a.

⁵ Joon gacon² 'in tsá² jluui^{'13} do cwáain¹ coon^{'21} tún². 'E sá² 'ee cwo^{'1}o 'ido 'ii lñ²i. ⁶ Joon gasii^{'21}i Tá³ 'ii:

—Jo 'óo³oo cwataa^{'21} jon'gi cwanáa¹³ sá² tyia pe jiin^{'13} 'e 'óo³oo lo cwo^{'3}-oo 'nù. Coon^{'13} 'ii^{'21} tya' 'e sii^{'21} Jesucristo tsá² Nazaret, ráan²un, ngi² no.

⁷ Joon gason¹ Tá³ cwoo^{'21}o tsáa¹. Joon gaun-coon^{'13}on jmaa¹a siin^{'12}in 'ido. La 'í^{'212} jloon galipiñ²mo moo¹ taa^{'13} luu^{'212} tñ²i. ⁸ Joon ga'í^{'2}i 'in tsá² jluui^{'13} do fu yu'. Joon ga'láa² 'wii^{'212} ngii^{'1}i tñ²i. Joon ga'í² 'í^{'2}i fu tsi inuu cwo^{'1} do coon^{'13} Tá³ coon^{'13} Wó³. 'í^{'2}i jløø^{'13}i lili¹. Cwo^{'1}o 'maai^{'13} Dios. ⁹ Joon jilee^{'21}mo tsá² 'in téein² do jøøi² 'ii ngii^{'1}i cwoo^{'1}o 'maai^{'13} Dios. ¹⁰ Jmai^{'2} 'in tsa'goo^{'21}-tsi 'e ganii^{'21} do 'wii^{'13} ñi¹o 'e ido-o 'in tsá² jluui^{'13} 'in tyín¹ 'oo^{'21} cwo^{'1} sii^{'21} 'Ya^{'2}gi mii^{'1}i caridad.

Júu³ gafaa^{'21}a Tá³ coon^{'21} ni'nú¹ fee^{'1} sii^{'21} Salomón

¹¹ 'In tsá² jluui^{'13} 'in ni'láai² do jo mo gatíui² Tá³ coon^{'13} Wó³ coonti. Joon jilee^{'21} tsá² 'in téein² 'in'yíia² cwo^{'1} do ngalíin² cwiin¹in fu li téein² Tá³ do. Téein²in coon^{'21} ni'nú¹ fee^{'1} 'e sii^{'21} Salomón. ¹² Mo ganí² Tá³ elo joon gasii^{'21}i tsá² 'in jalíin² do:

—Tsá² seein^{'21} Israel, ¿'ee li' tsa'goo^{'21}-'oo'? ¿'Ee li' jøø²naa' jna'a lawa yiia-oo'o nigaun'láa²na'a 'in tsañuu^{'1} lo? ¿Ti 'i¹-'oo' 'e nigangi¹ 'in tsá² lo

coon¹³ 'ii²¹ tyijna'oo'o si 'wii¹³i 'e tyúi¹ jna'a 'ee? ¹³ Jo lí² la joon, Dios, 'in gaun'goo²¹o 'líf²¹² tsacøøi¹³ tyi' Abraham coon¹³ Isaac coon¹³ Jacob, nigacwóo¹i jóon¹on Jesús, 'in feei¹gi la jee²¹² jileei²¹ pe 'naa' nigajaan¹³moo' 'i tyani 'in tyá² to². Joon mo gali'iin²¹²mo Pilato 'e iláa²i pe 'naa'gíi' jo gali'iin²¹²haa'. ¹⁴ 'E 'íi¹³ 'e mí²ii' láai² jaain²¹ 'in tyúi¹, 'in jo 'ee tsaa² røøi²¹, naa'gíi' gamí²ii' galáai² jaain²¹ tsá² gó² 'in røøi²¹ tsaa². ¹⁵ La joon gajngaa¹³moo' 'in cwo¹ juncwii²¹ tyi'. Pe Dios gajmaa¹a gajiin¹o tún¹. Joon jna'gíi' faa¹³a'a 'e ja²mo jilaa²¹ 'elo. ¹⁶ Joon 'in tsañuu¹ lo, 'in cwii¹moo', Dios gaun'láa²mo tsá² 'wii¹³ jo¹o líi² Jesús. Jmai² coon¹³ 'ii²¹ tya' 'e sii²¹ Jesús nigalipíin²mo tii²i la lí nigañi²ii'.

¹⁷ 'Niñí³oo, tsaru¹u', 'e 'naa'oo' coon¹³ tsacøøi¹³ tyi' mo gajngaa¹³naa' Jesús do gajmaa²aa' 'e jo 'øøi²¹'oo'. ¹⁸ Pe la joon gatsín¹ 'e nii²¹ Cristo wúu¹ jiin¹³ la gajin² tsá² tyúi¹ coon¹³ 'in gacwo¹ júu³ tyá² tya' Dios la jéei¹gi. ¹⁹ 'Wii¹³ joon 'ná¹-a jaa²¹'oo' joon cií¹³'oo' coon¹³ Dios joon la joon 'iin²mo tsaa² tyii'. Joon ijó¹-o Ña'ñu¹u' 'e untyúu¹mo 'naa'. ²⁰ La joon 'e isíi¹in Dios Jesús, 'in sii²¹ jon Cristo, 'wii²¹² tyi'naa'. ²¹ Fiin¹³ ca la mo ñu²fú² tyíin¹ Jesucristo ca mi tyá² Dios tyá² ce jilaa²¹. La joon gajin² tsá² tyúi¹ 'in gacwo¹ júu³ tyá² tya' Dios calíi. ²² La joon gajin² 'líf²¹² Moisés sii²¹i 'líf²¹² tsacøøi¹³ tyi'. Jin²o: "Ña'ñu¹u' Dios 'e isíi¹in jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tyá² jee²¹² 'naa', tsaru¹u', jiin¹³ la gasii¹in jna. Cwolinúu¹³uun' jilaa²¹ 'e jin²in ²³ tsá² jileei²¹ 'in jo náu¹³ 'in cwo¹ júu³ tyá² do 'e i'iin²mo

'i jee²¹² tsagoo¹o." La joon gajin² Moisés.

²⁴ Joon la joon jileei²¹ 'in gacwo¹ júu³ tyá² tya' Dios ca Samuel nifu gafaa²¹ cwáain¹³ tya' 'e jmii²¹² lo. ²⁵ Joon jilaa²¹ júu³ tyi'naa'oo' lo 'e ga'í²i Dios la mo jéei¹ coon¹³ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyá² tya'a. 'E tyá² tyi'oo' mo ga'í² Dios coon²¹ júu³ jéei¹gi coon¹³ 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi' mo gajin²in sii²¹i Abraham: "Jileei²¹ tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ ilicwaa³mo mi jó¹ yuuñ²¹ tyi'i." ²⁶ Mo gajmaa¹a Dios jiin¹ Jón¹on gasii¹in nifu tyani²ii' iuncwaa³i 'naa'. Joon la joon 'e uncoon¹³o 'naa' 'e tó²oo' jilaa²¹ 'e gó².

4

Tá² coon¹³ Wó³ tyani 'in tyá² to²

¹ Faa²¹gi Tá³ coon¹³ Wó³ téen²in mo gatyalín² untsá² coon¹³ 'in tyá² to² 'in tsá² 'in ní² inuu cwo' fee¹ do. Joongi ngaliin² 'inlíi¹³ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ saduceos. ² 'Nii²¹-tsi 'wii¹³ Tá³ coon¹³ Wó³ 'e²e tsá² júu³ tyá² joongi 'wii¹³ jin²in la mo gajiin¹ Jesús la joon jon ijiiin¹in tsá². ³ Joon tsifu joon gasan² ni 'ido. Joon ngajée¹i 'nueñí³ ca náu¹tsa nica'lóo² do. ⁴ Pe fúu¹mo 'in niganúu²un 'e júu³ do jo¹o líi². Joon jileei²¹ 'in jai¹² líi² tí² 'ñá² mil jmai¹² tsañuu¹.

⁵ Mo gajná² jmii²¹² joon galicaain²¹ fu Jerusalén 'in tyá² to² tya' tsá² Israel coon¹³ tsacøøi¹³ coon¹³ tifo² tya' ley. ⁶ Joongi néei¹ Anás 'in tyá² to² tya' untsá², coon¹³ Caifás coon¹³ Juan, coon¹³ Alejandro. Joon gauncaain²¹ jileei²¹ tsá² inuu tya' tsacøøi¹³ tya' untsá². ⁷ Joon gatyá²u to² gajalín²

Tú³ coon¹³ Wó³. Joon gasiin¹²in tún² tsa². Joon gaunngi¹i 'in tyá² to² do 'ii:

—¿'lin 'ii²¹ tya'a si coon¹³ 'e sii²¹ 'in xeei²¹gi 'ee gajmaa²aa' jilaa²¹ 'elo?

⁸ Joon Tú³ jin²in coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyá² tya' Dios:

—Tsacøøi¹³ 'e fuu²¹ lo joongi tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel: ⁹ wana 'iin²¹²naa' unngi¹ii' jna'a coon²¹ 'e tyá²-u gajmoo²¹o'o tya' jaain²¹ tsatsaa¹³ 'e xi-iala ga'láai². ¹⁰ Joon jna'a jmoo²¹o'o júu³ tyaní²ii'. Cwoliñí³ii' jileei²¹ tsá² Israel 'e 'in tsañuu¹ 'in siin¹² tyaní²ii' lo nano niga'láai² coon¹³ 'e sii²¹ Jesucristo tsá² Nazaret. 'Ii 'in gatéen¹naa' tsaa¹ crúu¹³ do. Joon Dios gajmaa¹a jiin¹ tún¹. ¹¹ 'In Jesús lo lí¹i lawa coon²¹ cuun²¹² nifu pe 'naa'gi¹ lawa 'in jmoo¹o to² do nigajaan²aan' lí' co'o. ¹² Ce jiin¹³ jaain²¹ 'in taain²¹² juncwii²¹ jo lí² jmáa¹a tiin¹³naa' tsu² Dios nigacwoo¹o 'e jiin¹³ Jesús tí²i jmáa¹a tiin¹³naa' —jin² Tú³ do.

¹³ Mo ganí² jileei²¹ 'in tyá² to² do xiiala jo 'goo²¹ Tú³ coon¹³ Wó³ faa²¹a joon galili³o 'e jo 'e jí² tii²¹ 'ido jon'gi 'ee to² 'oo¹o ganga'goo²¹-tsi. Joon galíñii¹i 'e 'ido-o 'e nigangi¹ coon¹³ Jesús. ¹⁴ Joongi 'in tsá² 'in niga'láai² do, do-o siin¹²in jee²¹² 'ii-o. 'Wii¹³ joon jo 'ee sá² 'e faa²¹gi coonti. ¹⁵ Joon gatyá² to² 'e 'woo²¹mo lí sicaain²¹ do. Joon gasí²i la jee²¹² yaa-mo 'ee 'e 'ná² jmáa¹a. ¹⁶ Joon gajin²in:

—¿'Ee jmoo²¹o' coon¹³ 'in tsá² do? Jilee²¹mo 'in seein²¹ Jerusalén niñi¹o jilaa²¹ li² nigajmaa¹a 'in tsá² no. Coon²¹ milagro fee¹ líli¹ nigajmaa¹a 'ido. Joon jo lí² faa¹³a' 'e jon' la joon galí². ¹⁷ Tsatáan¹³an'

fo¹-tsi 'e jo faa²¹gi jiin¹³ jaain²¹ cwáain¹ tyá' Jesú. Joon coon¹³ 'e la joon jo núu²gi tsá².

18 Joon 'in tsá² do gatø¹ø tún¹ Tú³ coon¹³ Wó³. Joon gatyá²u to² la jo faa²¹gi 'ido coonti, jon'gi 'e²gi tsá² cwáain¹ tyá' Jesú. **19** Pe joon gañii¹i Tú³ coon¹³ Wó³:

—'Í²du'-oo' yaanaa' no. ¿Ti tyá²gi tyani Dios 'e jmoo²¹o'o náu¹³u'u to² tyá² 'naa' lagí to² tyá² Dios 'ee? **20** Tsu jna'a jo cwooi¹ tuu²¹u'u 'e faa¹³a'a jilaa²¹ 'e ganee²¹e'e joongi ganuu²¹u'u.

21 Joon 'in tyá² to² do gaton¹on fo¹-tsi pe galáa²mo 'ido. Jo gatsaa²¹a xiala ijmeei²¹ ni 'ido wúu¹ tsu 'gøø¹²mo tsá². Jilee²¹mo tsá² cwo¹o 'maai¹³ Dios jilaa²¹ 'e nigali². **22** 'In tsá² 'in ga'láai² coon¹³ milagro do ningoo²¹-o tunló² jiin²¹ lí¹gi xu.

Mii¹-o tyani Dios 'in jai² lí¹ 'e jo cu²-tsi joon 'e tá²-a taain²¹²-tsi

23 Mo galáai² Tú³ coon¹³ Wó³ joon nigalíin²mo fu li néei¹ 'in tsaruu²¹i catyaa² do. Jooon gatyaa¹ júu³ la jilaa²¹ 'e nigajin² 'in tyá² to² tyá' untsá² do coon¹³ tsacøøi¹³ do. **24** Joon mo ganúu²un, jilee²¹mo gamii¹i sii²¹i Dios:

—Ña'ñu¹u', 'nu-u Dios 'in gajmaa¹a ñu'fú² joongi ni 'wó², joongi jmi'ñi¹³ coon¹³ jilaa²¹gi 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹. **25** Joon líi²¹² tsafeei¹ tyii'i David, 'in gajmaa¹a jiin¹³ la to² gatyuu¹²u, gafaa²¹a cwáain¹ tyi'i mogajin²in coon¹³ 'ii²¹ tyá' Espíritu Tyá² tyi'i:

¿'Ee li' to² li¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ mii¹³? Joongi 'i¹-tsi tsá² jmai¹² 'e jo 'ee to² 'íi³mo.

26 Jileei²¹ tsaa'to² garóon².

Joongi tsacøøi¹³ 'e fuu²¹ galicaain²¹.

Joon gajmaa¹a 'ee¹i Ña'ñu¹u'Dios joongi coon¹³ 'in
gasii¹in Dios sii²¹ Cristo.

27 'Tsú ja²mo 'e fuu²¹ lo galicaain²¹ Herodes
coon¹³ Poncio Pilato coon¹³ tsá² seein²¹ li xiiagí
coon¹³ tsá² Israel. Joon galicaain²¹ 'e jmáa¹a 'e
gó² tyá' yuuñ²¹ tyi'i Jesús 'in 'iin²¹²un. **28** Joon la
jon gajmaa¹a jilaa²¹ to² 'e nityuu¹²u'e ilí² joongi
jilaa²¹ 'e ni'f¹-o'o. **29** Joon la no coon²¹du'u cwáain¹
fo² gaton¹on. Cwoo¹³ jna'a yuuñ²¹ tyi'i 'e jo ngii²¹i'i
cu²-tsii'i. La joon jo 'goo²¹-oo'o 'e cwoo²¹o'o júu³
tyá² tyi'i. **30** Joon mii²¹i'i tyaní²i 'e cwo²¹o jna'a
'ii²¹ tyi-o'o 'e un'láa²na'a jileei²¹ tsatsaa¹³ joongi
coon¹³ 'e sii²¹ yuuñ²¹ tyi'i Jesús jmoo²¹o'o jilaa²¹ li²
coon¹³ milagro fee¹.

31 Mo ngayuumi¹³ gafaa²¹a júu³ tyá² tyá'a 'e lí²
licaaain²¹ do joon gajøø¹²¹ 'wó² tá² liili¹. Tsifu joon
galiseein²¹ waa²¹ pí² coon¹³ 'ii²¹ tyá' 'in Espíritu
Tyá² tyá' Dios. Joon jo 'goo²¹gí faa²¹a júu³ tyá² tyá'
Dios.

Jilaa²¹ 'e sá² tyá' jilee²¹mo 'in jai² líii²

32 Ca nii² 'e 'i¹-tsi jileei²¹ 'in nijo¹ líii². Joongi
coon²¹ røø²¹ líi¹ jilee²¹mo. Ce jiin¹³ jaain²¹ jo
jin² wa'a 'e 'oo¹o tyá'a 'ña'a. Jilaa²¹ jmai² tyá'
jilee²¹mo. **33** Faa²¹gí 'in apóstoles tyá' Jesús do 'e
nigajiin¹in Ña'ñu¹u' Jesús. Joon taain²¹² tá²-tsi
liili¹. Joon Dios gataa¹³i cwa³ jilee²¹mo. **34** Jiin¹³
jaain²¹ jo 'oo¹o fa'í³ 'wii¹³ jilee²¹mo 'in 'oo¹o 'wó²
si 'ná¹ 'ee ni'nii¹o. **35** Joon jilaa²¹ 'e sá² cwo¹o tsá²

apóstoles. Joon 'ii-gi gajmaa¹a jmai²x₄ la jaain²¹ la jaain²¹ xiiala sityéein¹ tsá² jmii²¹². ³⁶ Lawa la lo-o jmoo¹o jileei²¹. Seein²¹ jee²¹² 'ii jaain²¹ jún² Leví 'in sii²¹ Sé³. Galiseein²¹ coon²¹ 'wó² roon¹ ni jmii²¹ sii²¹ Chipre. Joon 'in apóstoles do gaunsii²¹o 'ii Bernabé. ('øøi²¹-tsi tsá² sii²¹: 'in unty₄²-tsi tsá².) ³⁷ 'In tsañ₄¹ lo ga'nii¹i coon²¹ sii¹³ 'wó² ty'a'a. Joon 'e cuu² gatii²i do ngacoон¹on joon gacwo¹o ty'a' apóstoles do.

5

Tsaa² ty'a' Ananías coon¹³ Safira

¹ Pe jaain²¹gi tsá² sii²¹ Ananías coon¹³ 'oo²¹²o 'in sii²¹ Safira ga'nii¹i coon²¹ sii¹³ 'wó². ² 'In tsá² lo gasii²i røø²¹ coon¹³ 'oo²¹²o. Joon gasáai¹³gix₄ 'e cuu² do ty'a'a. Joon ngacwoo²¹o 'in apóstoles do lawa'a la jilaa²¹a. ³ Joon gajin² Tú³ sii²¹i 'ii:

—Ananías ¿'ee li' nigai² 'in 'lili¹³ alma tyi'i 'e gaungøø¹u 'in Espíritu Ty₄² ty'a' Dios? Gasaa²¹²gi¹ 'e cuu² gatii²u ty'a' 'wó² do. ⁴ 'Wó² tyi-o'o do mo ga'nii²¹²naa'. Joon 'e cuu²¹ gatii²u tyi-o'o jon, lí²-i jmaa²aa' la 'iin²¹²naa'. ¿'Ee li' ga'i¹'oo' la joon? Nigafáa¹³'a coon²¹ júu³ tajuu²¹ tyani Dios jon'tyani tsá².

⁵ Mo ganúu²un Ananías 'elo tsifu joon gaci²mo jún¹mo. Jmai² tsá² 'in gafoo²mo mo ganúu²un 'elo. ⁶ Joon gatyaliin² jaain²¹ gái¹ simii²¹ 'in gapaai²¹ 'ii' 'mi². Joon ngajée¹i 'ido 'ii nga'áa¹³mo.

⁷ Ji 'ni¹ hora gangii²i mo ngayuui¹³ joon jon ga'i² 'oo²¹²o Ananías. Jo ñii¹i coonti 'ee galí². ⁸ Joon gaunngii¹i Tú³:

—¿Tí la gajin²in do-o gacíin² 'wó² ga'nii²¹iin' do?
Joon gañii¹i:

—Jiin¹³ la do-o gacíin².

⁹ Joon gasii^{'21}i Tá³ 'ii:

—¿'Ee lí' gasíin¹³naa' røø²¹ 'e cóon¹³oon' 'in Espíritu Tyú² tya' Ña'ñú¹u' Dios tóo²? Caluu no-o njaliin¹ 'in nga'áai¹³ ñuu¹ tyi'i. Joon 'nú-gí 'injéi¹ 'ino.

¹⁰ Tsifu joon cií^{'12}i 'wii²¹² tii² Tá³. Joon mo ngataai² 'in sìmii^{'21} do joon gangaai¹ 'in tsamí² ni 'lii²¹²mo jon. Joon gatyii¹i, nga'aa²mo caai¹ lí si'aai²¹² ñuu¹ tya'a do. ¹¹Joon jilee^{'21}mo tsá² 'in jai² líi² Jesúס coon^{'13} 'in galiñii¹ jilaa^{'21} elo gafoo^{'2}i líili¹.

Fúu¹mo 'in gaun'láai² coon^{'13} milagro

¹² 'Láa¹mo lí² coon^{'13} milagro gajmaa¹a apóstoles jee^{'212} tsá². Joon galicaain^{'21} tsá² coon^{'21} ni'nú¹ sii^{'21} Salomón. ¹³ Fúu¹mo 'in catyaaí² do jo 'iin²¹²in uncaaain^{'21} coon^{'13} 'ii tsú 'wii^{'13} 'goo^{'21}-o. Pe jilee^{'21}mo tsá² faa^{'21}a tyú²-u tya'a. ¹⁴Líi¹ fúui¹ tsañuu¹ coon^{'13} tsamí² 'in nigalijai² líi² Ña'ñú¹u' Jesúś. ¹⁵ Joon ga'wooi^{'21} tsá² 'in tsatsaa^{'13} tya'i fu¹. Tya'i fu¹ tee^{'12}i coo^{'13} 'mó² sí ni jmoo^{'21} 'ee. Joon mo ngíi¹i Tá³ fiin^{'13} jiin^{'13} tii^{'13} 'iin³ tya'a joon 'láa²mo. ¹⁶Joon jilee^{'21} tsá² 'in seein^{'21} fuu^{'21} co' Jerusalén do jajée¹ tsatsaa^{'13} tya'a si 'in 'yuui² 'in 'lii^{'3} alma tya'a 'ee joon jilee^{'21}mo 'láa²mo.

Gatain² tsá² Tá³ coon^{'13} Wó³ 'núñí³

¹⁷ Joon ga'aa¹a tsiiwúu¹ jilee^{'21} 'in tyú² to² tya' untsá² joongí tsá² coon^{'21} poo^{'212} sii^{'21} saduceos.

¹⁸ 'Wii^{'13} joon gasan^{'2}mo tsá² 'in apóstoles do joon

gataan¹²in 'nñí³. ¹⁹ Pe jaain²¹ ángel tya' ña'ññ¹u' Dios ganá¹ 'e 'nñí³ do la 'woo¹. Joon ga'woo¹mo 'ido. Joon gasii²¹i 'in ángel do 'ii:

²⁰ —Cwolín²naa' fu inñu cwo¹ do. Cwojmaa²aa' júu³ xiiala ngi¹ tsá² coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹ tya' Dios.

²¹ Mo ganúu²un 'elo joon ngatáa¹i fu cwo¹ do. 'Aa²¹ mo gajná² ga'láa² 'wii²¹² 'e²e tsá².

La 'ii²¹² joon 'in tyñ² to² tya' untsá² joongi 'in téein² coon¹³on galicaain²¹ 'e Junta Suprema tya'a. ('øoi²¹-tsi tsá² 'e licaain²¹ jileei²¹ tsacøø¹³ tya' tsá² Israel.) Joon gatyñ²u to² gajalíin² 'in apóstoles do 'in taai² 'nñí³. ²² Mo gatyalíin² 'ii¹³ tsi 'nñí³ do jo gatseei²¹gi jiin¹³ jaain²¹. Joon ngaliin¹ túu¹. ²³ Ngacoón¹on júu³ li néei¹ tsacøøi¹³ do gajin²in:

—Mo gatyalii²¹i 'nñí³ do gatsaa²¹a'a tyñ² sijni¹. Joongi 'ooca'nñ² do téen²mo 'láa² 'aa¹a. Pe mo ganaa²¹²a'a jiin¹³ jaain²¹ jo 'in seein²¹gi li' tsi do.

²⁴ Mo ganúu²un tsacøøi¹³ tya' untsá² coon¹³ 'in tyñ² to² 'in ní² cwo¹ do jilaa²¹ 'elo joon gaunngii¹i ruu²¹i:

—Júu³ tya' fo², ¿xiiala iján² jilaa²¹ 'elo?

²⁵ La jee²¹² joon tyía¹ jaain²¹ tsaññ¹ jin²in:

—Inñu cwo¹ do 'yuu² 'in tsaññ¹ 'in gatai¹² 'naa' 'nñí³ do. Do-o 'yuu²i 'e²e tsá² júu³ tyñ².

²⁶ Joon ngaliin² moyóo¹³ coon¹³ 'ii¹³ tya'a. Joon ngatee¹ 'ido túu¹. Jo 'ee gajmee²¹i ni 'ido 'wii¹³ 'goo²¹o wana gatyuui¹² tsá² 'ii cuun²¹². ²⁷ Mo tyaaliin¹in tee¹e ngajée¹i tyani tsacøøi¹³. Joon 'in tyñ² to² tya' untsá² do gajin²in:

28 —Jna'a nigauntsaa¹³moo'o 'naa' coonti 'e jo 'e²gii' júu³ tyá' Jesús do. Pe 'naa'gii' li' cií¹³i ni-gajmaa²aa'. Nigaróø¹mo la tøøi² Jerusalén coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ee²ee'. Joon 'naa'oo' iin²¹²naa' cwo¹ jna'a tsaa² 'e gajúin¹ 'in tsañuu¹ do.

29 Joon gañii¹i Tú³ coon¹³ 'in apóstoles catyaai² do:

—'E tíi²mo jna'a jmoo²¹o'o nuu¹³u'un to² tyu² Dios lagí to² tyu² tsá². **30** Dios tyá' líi²¹² tsacøøi¹³ tyii'i 'ii gajmaa¹a jiin¹ Jesús 'in gajngaa¹³naa' tsaa' crúu¹³ do. **31** Joon Dios gasaa¹i 'ii 'e cwaa²¹ li' cwoo²¹o tsáa¹. Joongí nicwo¹o to² fee¹ joongí 'e jmaa¹a tiin¹³ tsá². Joon la joon lí²-ijaa²¹-tsi jilee²¹ tsá² Israel. Joongí iin²mo tsaa² tyá'a. **32** Faa¹³ jna'a 'e la ja²mo jilaa²¹ 'elo. Joongí 'in Espíritu Tyu² tyá' Dios, 'in Dios cwóo¹i jilee²¹ 'in nuu¹³ to² tyu² Jesús, jmáa¹a júu³ 'e ja²mo jilaa²¹ 'elo.

33 Mo núu²un jilaa²¹ 'elo líi¹ gatsá² 'nii²¹-tsi. Joon la mo 'iin²¹²in jnga²mo 'ido. **34** Jaain²¹ tsá² sii²¹ Gamaliel, 'in líi¹i tsá² tyá' fariseos, 'in tyíin¹ li sicaain²¹ 'ido. Líi¹i tifo² tyá' ley. 'Áa¹mo un'goo¹ tsá² 'ii. Joon garóón² li tyíin¹in, joon gatyu²u to² ga'wooi²¹ 'in apóstoles do. **35** Joon gasii²¹i 'in tyu² to² do jin²in:

—Tsá² Israel, tíi¹moo' 'e jmaa²aa' coon¹³ 'in tsañuu¹ no. **36** Cwotii¹³du'-oo' xugi mo ngóo¹ ga'yeei²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Teudas. Tsá² tyíin²mo 'ii gajin²in 'ña'a. Joon gajée¹i tyan² ciein¹³ líi¹gi tsá² tyá'a. Pe mo ngayuui¹³ gajngaaai¹³ tsá² 'ii jilee²¹mo tsá² tyá'a gasojó¹mo. Joon gatsé¹mo jilaa²¹. **37** Mo galiciiin²¹gi xu joon, mo gatáin¹ jilee²¹

tsá² jí², ga'yeei²¹ jaain²¹ tsá² seein²¹ Galilea sii²¹ Judas. Joon fúu¹mo tsá² gajée¹i 'ii. Pe la joon jon gajngaa¹³mo tsá² 'ii. Joon jilee²¹mo jon tsá² tya'a sojó¹mo. ³⁸ 'Wii¹³ joon túu¹naa' 'in tsaañuu²¹ no. Joon jo untyíi²naa' 'ii. Wana júu³ tya' 'in tsá² lo jmai² júu³ tya' tsá² joon tyee²¹mo jon. ³⁹ Pe wana júu³ tya' Dios jo lí² 'iin²naa'. Tíi¹moo', jo tíi¹³naa' coon¹³ Dios.

⁴⁰ Joon gatíi¹²i júu³ tya' Gamaliel do joon galinuu¹²u jilee²¹mo. Joon gasíi²¹mo røø²¹. Joon gatø¹ø 'in apóstoles do tún¹. Joon gajmee²¹mo 'ido. Joongi gauntsaa¹³mo 'a jo faa²¹gi 'ido júu³ tya' Jesús. Joon galáa²mo. ⁴¹ Joon ga'woo²¹mo 'in apóstoles do tyani tsacøøi¹³ do. Jløø¹³mo ngalíin² 'wii¹³ Dios gacwoo¹o wa'a ganii²¹ wúu¹ 'wii¹³ tya' Jesús. ⁴² Ca inuu cwo¹ lagí inuu tya' tsá² jo gatú²gi 'e 'e¹e tsá² júu³ tyú². Joongi faa²¹a cwáain¹ tya' Jesucristo la coon²¹ jmíi²¹².

6

Gatyíi¹²in dyái¹ tsá² 'in uncoon¹³ apóstoles do

¹ Jee²¹² jmíi²¹² joon gangafúu²mo 'in jo¹ líi². Joon 'in faa²¹ jmíi¹ griego galáa² 'wii²¹² jmoo¹o tsaa² tya' 'in faa²¹ jmíi¹ tya' tsá² Israel. Jin²o:

—Mo jmoo¹o tsá² jmai²xu la coon²¹ jmíi²¹² 'in 'yia'níi² tyii*i* xugí tíi²i gø¹ø lagí 'in 'yia'níi² catyaai².

² Joon gatyú² jí dyatuuin¹ apóstoles to² wa'a galicaain²¹ ce jilee²¹ 'in jai² líi² do. Joon gasíi²¹i:

—Jo tseein²¹ wa'a túu²¹u 'e cwoo²¹o'o júu³ tyú² tya' Dios 'e jmoo²¹o'o jmai²xu 'e dø¹ tsá². ³ 'Wii¹³

joon, tsaru¹u', 'nee¹naa' dyái¹ tsá² jee²¹² 'naa' 'in jo cu²'oo' coon¹³, tsá² 'in 'øøi²¹-tsi joon 'in 'oo¹o 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon cwóo¹³oo' 'ido-o 'e to² no cwojmaa¹a jmai²xu. ⁴ Pe jna'gii¹ canii² 'e faa¹³a'a fo² joongi 'ee¹³e'e jilaa²¹ júu³ tyú² tya' Dios.

⁵ Røø²¹ gasí²i jilee²¹mo. Joon gatyii¹³in Tée¹³, jaain²¹ 'in tsá²-tsi Dios liili¹. 'Áai¹ nuu¹³un to² tyú² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Jaain²¹gi 'in sii²¹ Lii²¹², coon¹³ Prócoro, coon¹³ Nicanor, coon¹³ Timón, coon¹³ Parmenas. Joongi jaain²¹ 'in seein²¹ fu Antioquía 'in sii²¹ Culáa¹³. Culáa¹³ do 'in niga'ii²¹ tiisi² tya' tsá² Israel ca la mo jée¹mo. ⁶ Joon ngajée¹i tyani 'in apóstoles do. Joon 'ii-gi gafaa²¹a júu³ tyú² joongi gataan¹an cwoo²¹o tya' 'ido.

⁷ Líi¹ nganii¹²i 'e júu³ tyú² tya' Dios do. Joongi 'in jai² líi² 'in néei¹ Jerusalén líi¹ ngafúu²i. Joongi fúu²mo untsá² tya' tsá² Israel galija²mo líi².

Gasain² tsá² Tée¹³

⁸ 'Áa¹mo gauncoón¹³ Dios 'e 'in²¹²in Tée¹³ tsá². Jaain²¹ 'in 'oo¹o 'ii²¹ tya' Dios 'ii. 'Láai² li² coon¹³ milagro gajmaa¹a jee²¹² tsá² do. ⁹ Joon 'inlíi¹³ tsá² tya' coon²¹ cwo¹ sinagoga 'e sii²¹ Esclavos Liberados coon¹³ 'inlíi¹³ tsá² seein²¹ Cirene, coon¹³ tsá² Alejandría, coon¹³ tsá² Cilicia, coon¹³ 'inlíi¹³ tsá² seein²¹ Asia ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹ júu³ ruu²¹i coon¹³ Tée¹³ do. ¹⁰ Pe jo lí² líi¹ 'in tsá² do coon¹³ 'e júu³ røø²¹ 'e faa²¹a Tée¹³ do. Jo lí² líi¹ tsu Tée¹³ do faa²¹a 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. ¹¹ Joon

'in tsá² do gatyii²¹o 'leei¹³ 'in gafaa²¹a júu³ tajuu²¹ jin²in:

—Niñu³oo'o 'e faa²¹ 'ido 'laa²¹ tya' Moisés coon¹³ Dios.

¹² Joon la joon gajmaa¹a gatí² 'nii²¹-tsi tsá², coon¹³ tsacøoi¹³, coon¹³ tifo² tya' ley. Joon coon¹³ la joon gasaan² ni Tée¹³ do. Joon ngajée¹i li náa¹ Junta Suprema. ¹³ Joon ga'naa¹²i 'inlíhi¹³ tsá² 'in jmá² júu³ tajuu²¹ jin²in:

—In tsañu¹ lo jo mo tuu²¹ faa²¹a júu³ 'laa²¹ tya' 'e cwo¹ nacwai³ lo joongi tya' ley. ¹⁴ Ninu²¹u^un faa²¹a 'e 'in Jesús tsá² Nazaret do 'e ifíin¹mo 'e cwo¹ lo. Joongi 'e iunsíi²i jilaa²¹ tiisi² tyi' 'e gacwo¹o Moisés jna'.

¹⁵ Joon 'in tyu² to² do coon¹³ jileei²¹gi 'in néei¹ do mo gajóø² ni² Tée¹³ do ganii²¹ li níi¹i la li ni² ángel.

7

Faa²¹a Tée¹ 'wii¹³ tya' 'ñaa'a

¹ Joon 'in tyu² to² tya' untsá² do gaunngii¹i Tée¹³ jin²in:

—¿Tí jo¹o jilaa²¹ 'elo?

² Joon 'ii-gi gañii¹i:

—Tsaru¹u'joongi jileei²¹ tsacøøi¹³ tyi', nu^u²duu' 'e ifo³oo lo. Ña'ñu¹u' Dios 'in tyíin¹ ñu'fú² ga'ee¹²mo 'ña'a 'lii²¹ tsafeei¹ tyi' Abraham mo gacwo²gita fu Mesopotamia la nu'gi itsacwaa¹a fu Harán. ³ Joon gajin² Dios sii²¹i 'ii: "Tu³'u goo²o lo joongi jileei²¹ ruu²¹u. Joon cwoo²¹o coon²¹ 'wó² li i'é³ee lo." ⁴ Joon gacwo¹i Abraham li sii²¹

Caldea. Joon gangacwaa²¹ fu li sii²¹ Harán. Pe mo gajúin¹ jmii²¹ joon jajée¹mo Dios Abraham fu li seen²¹naa' nano. ⁵ Pe jo 'ee gasáa¹a coonti tyá' 'ido fu lo. Jiin¹³ coon²¹ sii¹³xu li sii²¹xu tii²i jo sá². Jiin¹³ jo mo seen²¹mogi jóon¹on, joon Dios ga'íi²i júu³ Abraham 'e cwo¹o jóon¹on 'e 'wó² do. ⁶ Joon gajin²in jon Dios sii²¹i Abraham 'e jileei²¹ tyíi²a 'e tsacwaa²¹a goo¹o tsá² xeei²¹ ca gatsín¹ tyún² cíein¹³ jiin²¹. Jin²o jon inii²¹ wúu¹. Joon tsá² xee²¹mo 'in tyá² to² 'ii. ⁷ Pe joon gajin² Dios: "Jna-a jmáa³aa 'ii²¹ tyá' 'in tyá² to² tyíi²a do. Mi yuui¹³ joon, joon i'woo²moo 'ido. Joon lo-o lí² ijmáa¹a to tyajna."

⁸ Dios gasíi²i coon²¹ júu³ jai² coon¹³ Abraham. Joon gatyá²u to² 'e jmá² 'ido li² circuncisión tyá' jóon¹on. 'E li² do coon¹³ 'e joon ti²i-tsi tsá² 'e júu³ ga'íi² Dios do. 'Wii¹³ joon mo galiseein²¹ jóon¹on sii²¹ Isaac, joon gajmaa¹a Abraham 'e li² circuncisión do tyá' jóon¹on. Gatyá²u loo²¹ yá' cúun¹ 'in xuui²¹² tsaiñá² do. Joon Isaac-gi gajmaa¹o jon 'e li² do tyá' jóon¹on 'in sii²¹ Jacob. Jacob-gi gajmaa¹o jon 'e li² do tyá' 'in dyatuuin¹ jóon¹on 'in galiseein²¹ tyá'a. Joon 'in dyatuuin¹ do-o galíi¹i tsacøøi¹³ tyá' dyatun¹ poo²¹² tyá' tsá² Israel 'e sá² nano.

⁹"In xuui²¹² tyá' Jacob do, 'in galíi¹tsacøøi¹³ tyí', ga'aa¹a tsiiwúu¹ tyá' ruu²¹i sii²¹ Sé³. Joon ga'níi¹mo 'ido tyá' tsá² 'in tsalíin² Egipto. Pe Dios gauncoón¹³ Sé³ do. ¹⁰ Joon galáa²mo coon¹³ jilaa²¹ fa'i³ tyá' 'ido. Joon gajmaa¹a 'e jmíi¹gi-tsi Sé³. Joon gajmaa¹a 'e galíi¹in²¹²in Faraón 'ii. Faraón sii²¹ 'in róøi¹³ tsá² Egipto do. Joon 'in Faraón do gatyá²u to² 'e ga'i² Sé³

tsaa'to² ty'a'a. Joon gatyh² Sé³ to² la tøøi² Egipto, ca jilee^{'21} tsá² néei¹ inuu ty'a' røøi^{'13} do gatyh² Sé³ do to².

11 'Joon ga'i²gon 'oo² la Egipto coon^{'13} Canaán li néei¹ 'lii^{'212} tsacøøi^{'13} tyi'. Joon jo ñii¹gi 'ee dø^{'1}ø. **12** Pe mo galiñii¹i Jacob 'e sá² trigo fu Egipto do joon gasii¹in jóon¹on 'in líi¹ la líi¹i tsacøøi^{'13} tyi'. Do-gi ga'láa² 'wii^{'212} ngalíin². **13** Mo gatí² tún² naa^{'13} tyalíin² do, 'in Sé³ do gajin^{'2}o 'e ruu^{'21}mo 'ido. Joon galiñii¹i 'in røøi^{'13} tyiín¹ Egipto do xiala nilíi²i tsacøøi^{'13} ty'a' Sé³. **14** Joon gatyh² Sé³ to² wa'a jalíin² jmii^{'21} coon^{'13} jileei^{'21} ruu^{'21}i. Gatí²-i ca'no^{'3} cíein^{'13} tsi dyilia'ñéei² tsá² coon'tya. **15** La joon galí² gangó²-o Jacob fu Egipto. Joon do-o li gajúun¹in coon^{'13} jileei^{'21} 'lii^{'212} tsacøøi^{'13} tyi'. **16** Joon moo¹ taai² 'in Jacob do ngalii¹gixh fu Siquem. Joon do-o ga'áa¹i coon^{'21} tsi 'aan¹ nigaló² Abraham ty'a' 'lii^{'212} ty'a'a. Hamor sii^{'21} 'in ga'nii¹i 'e 'aan¹ do.

17 'La do-o gangó¹ ca gatsin¹ júu³ jai^{'2} 'e gasíi²i Dios coon^{'13} Abraham. Ti'xhh gangafíu²mo tsá² seein^{'21} Israel li nanée¹i Egipto do. **18** Joon ga'i² jaain^{'21} røøi^{'13} to² Egipto do 'in jo cwii¹in 'lii^{'212} Sé³ do. **19** 'In røøi^{'13} do gacon^{'1}on tóo² 'lii^{'212} tsacøøi^{'13} tyi'. Joongi ga'e^{'2}e wúu¹. Joon gatyh² to² 'e th²mo 'ido la jaain^{'21} xuui^{'212} tsañhh¹ ty'a'a mi lisseein^{'21}. Joon la joon júun²mo 'ido. **20** Yiia^{'13} joon galisseein^{'21} Moisés, 'ii jaain^{'21} yhun^{'21} 'in gali'iin^{'212}in Dios. Gaai^{'21} sii^{'21} gauncwaain^{'21} tsacøøi^{'13} ty'a'a inuu ty'a'a. **21** Mo gatí² 'ii^{'21} 'e gatíu² sáa³a 'ii la joon galí² 'e 'ña'a 'in jamíi¹i røøi^{'13} do gatøø¹o 'in yhun^{'21}

do. Joon gauncwaain²¹ lawa jóon¹-o. ²² 'Wii¹³ joon gauntsáa¹ Moisés jilaa²¹ 'e tii²¹i tsá² Egipto. 'Wii¹³ joon tyú²-u gatii²¹i jilaa²¹ 'e faa²¹a joongi jilaa²¹ 'e jmoo¹o.

²³ 'Tunló¹ jiin²¹ ningóo¹ 'e seein²¹ mo gali'iin²¹²in tsafee^{'13}i tsagoo¹o. ²⁴ Joon li ngóo¹ do gani² jaain²¹ tsá² Egipto taai² tíi¹i coon^{'13} tsagoo¹o Israel. Joon 'iin²¹²in Moisés do un'øø¹i tsagoo¹o. Joon gacoon²¹-o ty'a'a, gajngaa^{'13}mo 'in tsá² Egipto do. ²⁵ Pe 'i¹-tsi Moisés 'e lí² lii¹i tsagoo¹o tsu Dios nigosii¹in 'ii 'e tsaláai² 'ido. Pe tsagoo¹o do jo líi²i la joon. ²⁶ Mo gajná² joon gani² Moisés taa²i tsagoo¹o tíi¹i. Joon la mo 'iin²¹²in tyáai¹ 'nii²¹ joon gasii^{'21}i: "La 'oo^{'21} ruu^{'21}moo' tíi^{'13}naa'. ¿'Ee li' jmaai^{'13} ruu^{'21}naa' la no?" ²⁷ Pe tsifu joon jaain²¹ 'in tíi¹ do ga'leei^{'13}gon Moisés. Joon gasii^{'21}i 'ii: "¿Jin gatyú^{'2} to² 'e jmaa^{'2}a 'ii^{'21} tyii¹i lawa tsaa'to²? ²⁸ ¿Tí¹ 'iin²¹²un jngaa^{'13}un jna la gajngaa^{'13}un 'in tsá² Egipto do tyíia²?" ²⁹ Mo ganúu²un Moisés elo gacwiin¹o. Ngoo²¹-o li sii²¹ Madián. Do-o gateen¹in lawa tsá² seein²¹ li wíin². Joon do-o galiseein²¹ gái¹ jón¹on.

³⁰ 'Ngó¹ Moisés coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹ co' coon²¹ moo^{'21} sii²¹ Sinaí. Do-o taain¹ ningóo¹ tunló¹ jiin²¹ mo gajnéi¹ jaain²¹ ángel. 'In ángel do 'yuui² coon²¹ jee²¹² 'mó² pi³ 'e li la li 'e coo²¹ ji². ³¹ Joon líi¹ ganga'goo²¹-tsi Moisés mo gani² 'edo. Joon gangatyéen¹in tyan'gi wa'a jóø² tyú²gi. Joon ganúu²un coon²¹ júu³ ty'a' Ña'ñu^{'1}u' 'e jin^{'2}: ³² "Jna-a Dios ty'a' líi²¹² tsacøøi^{'13} tyi¹i Abraham,

coon¹³ Isaac, coon¹³ Jacob.” Tsifu joon gajlé¹mo Moisés. 'Goo²¹-o. Jo tá²gi-tsi jóø²ø. ³³ Joon gajin² Ña'ñu¹u'sii²¹i 'ii: “Woo¹³ mií¹³i no, tsu li'øø²¹ø no li cwaas¹³mo no. ³⁴ Nimóo³-oo 'e niganí² yæan²¹ tyia wúu¹ Egipto. Ganúu³oo ci²i 'wii¹³ joon gacwú¹na ilaa²¹na 'ii. Na¹du'jon. Sii²na 'nø fu Egipto.” La joon jin² júu³ ganúu²un Moisés.

³⁵ 'Coon¹³ 'in ángel 'in ganéi¹ tyani Moisés jee²¹² 'mó² pi³ 'e coo²¹ do gasii¹in Dios Moisés lawa jaain²¹ tsafeei¹ 'in jmaa¹a láa²i tsagoo¹o. Fiin¹³ la mo jéei¹ 'in tsagoo¹o do jo mo ga'ii²¹i 'e tyu² to² 'ii. Joon nigajin² tsagoo¹o sii²¹i 'ii: “¿lin nigaatin² 'nø lawa tsaa'to² si 'in jmoo¹o 'ii²¹ 'ee?” ³⁶ Moisés do ga'woo²¹i 'lii²¹² tsacøøi¹³ tyi' Egipto do. Joongi gajmaa¹a jilaa²¹ milagro coon¹³ li² 'e fuu²¹ joon. Joongi li ganó¹ coon²¹ jmi'ñi¹³ sii²¹ Mar Rojo. Joongi gajmaa¹a milagro li caaín²¹ li jo 'in tsá² seein²¹ do la jee²¹² tunló¹ jiin²¹. ³⁷ 'In Moisés do gasii²¹i tsá² Israel: “Dios ityi¹³in jaain²¹ la 'oo²¹ jee²¹² ruu²¹naa' 'in cwo¹ júu³ tyu² tya'a jee²¹² 'naa'. Jiin¹³ la 'ii²¹ 'oo² jna-a jon i'aa¹a.” ³⁸ Gateen¹in 'in Moisés lo coon¹³ tsá² Israel 'e li jo 'in tsá² seein²¹ do. Mo gafee¹i 'in ángel do Moisés li' moo²¹ sii²¹ Sinaí, Moisés-gi gasii²¹i 'lii²¹² tsacøøi¹³ tyi' 'e júu³ do ga'ii²i tya' xiiala 'e téein² tsá² tyu². Coon¹³ la joon ga'ii¹³naa' 'e júu³ do.

³⁹ 'Pe 'lii²¹² tsacøøi¹³ tyi' jo gali'iin²¹²in núu²un. Joon gajíi²mo Moisés. Joon la mo 'iin²¹²in 'lii²¹² tsacøøi¹³ tyi' tsaliin¹ fu Egipto tún¹. ⁴⁰ Joon gasii²¹i 'in tsá² do Aarón: “Ii²¹i'j mee¹²un dioses tyii'i 'in tsalíin² jee²¹² jna'a. Tsu jo nee²e'e 'ee galíii¹

'in Moisés 'in ga'wooi¹ jna'a Egipto do." ⁴¹ Joon gajmee¹i jaain²¹ joo^{'21} xuui²¹² ilíi¹i la líi¹ fii^{'212} tya'a. Joon gajngaa^{'13}i joo'núu³ 'e cwooi^{'13} 'in fii^{'212} tya'a 'in líi¹ joo^{'21} xuui²¹² do. Joon gajmaa¹a jløø^{'3}i coon^{'13} 'e nigajmeei¹ coon^{'13} cwoo^{'21}o do. ⁴² Joon gatáa²mo Ña'ñá^{'1} Dios. Joon ga'láa² 'wii^{'212} fee^{'1} jiin^{'13} náa^{'1} 'in 'ii^{'13} ya^{'1} juncwii^{'21}. La gajin^{'2} ni ji² tya' 'in cwo¹ júu³ tyá² tya' Dios:

'Naa', tsá² Israel, jin^{'2} Dios: ¿Ti gacwoozi^{'13}naa' jna 'in joo'núu³ 'in nigajngaa^{'13}naa' do la 'íi^{'212} taan^{'212}naa' tunló¹ jiin^{'21} li jo 'in tsá² seein^{'21} do?

⁴³ Jon'on la joon. Gatyii²ii' capillas pi^{'3} tya' dios tyii' 'in sii^{'21} Moloc, joongi náa^{'1} tya' dios 'in sii^{'21} Renfán.

'Ii gajmee^{'212}naa' yaanaa' ifoo^{'13}naa'.

'Wii^{'13} joon i'woo²moo 'naa' fu goo²oo'.

Joon sii^{'3}na 'naa' ca li ngíi¹gi fuu^{'21} Babilonia.

⁴⁴ 'Mo gatéein² 'líi^{'212} tsacøøi^{'13} tyi' 'e cwoo^{'13} tyuuñ^{'21} li jo 'in tsá² seein^{'21} do ga'oo^{'1}o coon^{'21} 'ná^{'1} 'mi^{'2} 'e li la li cwo¹ tya'a li 'maa¹a jilaa^{'21} cuun^{'212} toon^{'212} ley. Moisés gajmaa¹a 'e 'ná^{'1} 'mi^{'2} do la lí^{'2} 'e niganii^{'21}, jiin^{'13} la nigatyá^{'2} Dios to² 'e jmáa¹a. ⁴⁵ 'In 'líi^{'212} tsacøøi^{'13} tyi' ga'ii^{'21}mo 'e 'ná^{'1} 'mi^{'2} do. Joon gacoon^{'21}-o mo gali^{'2}i 'e 'wó² do coon^{'13} tsafeei^{'1} tya'a Josué. Dios ga'wooi^{'21} 'in mo néei¹ 'e 'wó² do, joon gacwo^{'1}o 'ii-o. La joon ngó¹ ca la mo ga'í² 'líi^{'212} róøi^{'13} David to². ⁴⁶ Dios gali'iin^{'212}in David. Joon David-gi gali'iin^{'212}in jmaa^{'12}a coon^{'21} cwo^{'1} li seein^{'21} Dios tya' 'líi^{'212} Jacob. ⁴⁷ Pe jón¹ David sii^{'21} Salomón²-mo gamaa^{'13}a 'e cwo^{'1} do cwáai^{'1} tya'

David. 48 Pe Dios, 'in fee¹mo, jiin¹³ ñh'fú² tyíin¹in jo tyíin¹in cwo¹ jmoo¹o tsá². Jiin¹³ la gajin² 'in cwo¹ júu³ tyá² tya' Dios do:

49-50 Ñh'fú²-u tyíin¹na jon, jin² Dios.

Jiin¹³ coon²¹ 'ná¹ jo lí² jmaa^{'13}a tyiia, jin² Dios.

Jon'gi 'án³ li 'ii^{'21} 'woo^{'21}oo 'ná²-a,
tsh jilaa^{'21} 'e sá² jna-a gajmáa³aa.

51 'Pe 'naa'gii' —jin² Tée¹³ do— coon²¹ tøø²mo najmaa²aa! 'waa^{'21}-oo'. Sá² loocwoo¹oo' pe jo nuu²uun' joon alma tyii' lawa'a jo cwii¹naa' Dios. Jo nhu^{'13}uun' jon'gi jmaa²aa' la to² tyá² 'in Espíritu Tyá² tya' Dios. Røø²¹ lí¹naa' coon¹³ lí^{'21}tsacøøi^{'13} tyii'. 52 'Lí^{'21}tsacøøi^{'13} tyii' do gamee^{'21}mo jileei^{'21} 'in cwo¹ júu³ tyá² calii do. 'Ii-o gajngaa^{'13}i 'in gajin² 'e ijó¹ jaain^{'21} 'in jmá¹ 'ii^{'21} røø²¹. Joon mo gajo² 'in jmá¹ 'ii^{'21} røø²¹ do 'naa'gii' gajaan^{'13}moo' joongi gajngaa^{'13}moo'. 53 Fiin^{'13} niga'ii^{'13}naa' 'e ley do coon^{'13} 'ii^{'21} tya' ángel pe jo galinh^{'13}uun'. Jilaa^{'21} 'elo gajin² Tée¹³ do.

Jún¹mo Tée¹³

54 Pe joon jileei^{'21} 'in néei¹ do mo ganúu²un 'elo gatsá² 'nii^{'21}-tsi. Joon gacuu^{'21}i moojón¹on lílili¹.

55 Pe Tée¹³ do røø²¹mo 'in Espíritu Tyá² tya' Dios gajóø²ø li' yh'. Joon ganii^{'21}o xiiala jná² joo^{'21} Dios. Joon do-o siin^{'12} Jesús li' cwoo^{'21} Dios tsáa¹ coon^{'13} jilaa^{'21} 'ii^{'21} tya'a. 56 Joon gajin² Tée¹³:

—Jóø²duu'! Jóø³oo sino² 'oo² ñh'fú². Joon do-o máa¹moo Jesús, 'in Ruu^{'21}i Tsá², siin^{'13}mo li' caai¹ Dios Jmii^{'21} tsáa¹.

57 Pe 'in tsá² do jo taa'²¹gi núu²un. Joon gajnii¹o loocwóo¹o joon ga'oo¹o tá² liili¹. Canii² ngalín² cwiin¹in gasan²mo 'ido. **58** Joon gatyii¹mo 'ido 'e fuu²¹ do. Joon gatyuu¹²i cuun²¹² liili¹. 'In gafaa'²¹a 'laa'²¹ tya' 'ido gasáa¹o siin¹³in 'e jóø²ø jaain²¹ tsañuu¹ 'in sii²¹ Saulo. **59** Joon la 'ii²¹² tyuui¹² tsá² 'ii cuun²¹² joon gasii²¹i Tée¹³ Jesús jin²in:

—Ña'ñuu'¹u' Jesús, 'ii¹³ alma tyiia.

60 Mo ngayuui¹³ lo gasii²¹i wojníi¹i, joon ga'oo¹o tá² liili¹ jin²in:

—Ña'ñuu'¹u', jo cwo²¹o tsaa² tya'a 'e jmoo¹o lo.

Mo ngayuui¹³ gafaa²¹a 'elo tsifu joon jún¹mo.

8

*Saulo jmaa'*²¹*i 'in jai'*² *líil*²

1-2 Røø²¹ gasii²i Saulo 'e gajúin¹ Tée¹³ do. Joon 'inlíii¹³ tsá² 'in 'iin²¹²in Dios ganga'áa¹²mo Tée¹³ do. 'Áa¹mo galixuui²¹²-tsi tya' 'ido.

Jee²¹² jmii²¹² joon ga'láa² 'wii²¹² gajmee²¹i tsá² liili¹ jileei²¹ 'in jo¹ líi² néei¹ Jerusalén. Jilee²¹mo 'in jai² líi² ga'woo²¹mo Jerusalén. Ngalín² la caain²¹ Judea coon¹³ Samaria. Jiin¹³ apóstoles do gajan¹gi. **3** La 'ii²¹² joon 'óø¹mo Saulo jileei²¹ 'in jai² líi². Tsaii²¹ la coon²¹ 'ná¹ la coon²¹ 'ná¹u jnúu¹i la tsañuu¹ tiin¹³ la tsamí². 'Woo¹i tsataa¹²i 'nuñí³.

*Cwo'*¹ *tsá*² *júu*³ *tyú*² *li* *sii*²¹ *Samaria*

4 Pe 'in ga'woo²¹i Jerusalén do gatya¹o júu³ tya' xiala 'e tiin¹³ tsá² doñixia' tyalín². **5** Jaain²¹ jee²¹² 'ii do, 'in sii²¹ Lii²¹², gangóo¹on coon²¹ fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Samaria. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa²¹a tya'

Cristo do. ⁶ Fúu¹mo tsá² galicaain²¹ nuu¹un coon^{'21} tún²-un 'e faa'²¹a Lii²¹² do. Joon gajóø²o jilaa^{'21} li² 'e jmoo¹o coon^{'13} milagro. ⁷ Fúu¹mo 'in taai² 'in 'lili^{'3} alma ty'a 'woo²¹mo. Joon 'in 'lili^{'3} 'in 'wooi²¹ do ga'oo¹o lili¹. Joongi fúu¹mo 'in sitsuu^{'13} cwoo²¹ ti² coon^{'13} 'in jluui^{'13} ga'láa²mo. ⁸ 'Wii^{'13} joon jløø^{'13}mo jilee^{'21}mo 'in néei¹ 'e fuu²¹ do.

⁹ Pe seein²¹ jaan²¹ tsá² 'e fuu²¹ do 'in sii^{'21} Simóoi^{'13} 'in gauntsáa¹ júu³ loo¹ ca la jéei¹gi. Jin²o 'ñ'a' jon 'e jaain²¹ tsá² tyiin²mo 'ii. ¹⁰ Jilee^{'21}mo nuu¹un coon^{'13} tún²-un la tsacøøi^{'13} tiin^{'13} la 'in xuui^{'212}gi. Jin²o 'e coon^{'13} 'ii^{'21} fee¹ ty'a' Dios ngi¹ 'in tsalaai¹ no.

¹¹ Jo^{'1}o lili² tsá² 'ii tsu¹ 'wii^{'13} ningóo¹o ungøø¹i tsá² coon^{'13} jilaa^{'21} júu³ loo¹ ty'a'. ¹² Pe mo galii² tsá² jo^{'1}o júu³ ty'a' Lii²¹² do fúu¹mo 'in gasaai¹ jmii^{'21} la tsañuu^{'1} tiin^{'13} la tsamí². Cwoo¹ Lii²¹² do júu³ ty'a' xiiala tyu^{'2} Dios to² tsá². Júu³ tyu^{'2} ty'a' Jesucristo cwoo¹o. ¹³ Joon 'in Simóoi³ do jo^{'1}o jon galii²i. Joon gasaa¹mo jmii^{'21}. Ga'láa² 'ido 'wii^{'212} ngii¹ coon^{'13} Lii²¹² do. Lii¹ tsa'goo^{'21}-tsi jilaa^{'21} milagro coon^{'13} li² 'e jmoo¹o 'ido.

¹⁴ Mo galiñii¹ 'in apóstoles néei¹ Jerusalén 'e ninúu²o júu³ ty'a' Dios 'in néei¹ Samaria do joon gasii¹in Tú³ coon^{'13} Wó³. ¹⁵ Joon mo gatyalín² do gafee^{'21}i Dios 'wii^{'212} ty'a' 'in jo^{'1} lili²i do 'e cwoo^{'13} Dios 'ii 'in Espíritu Tyu^{'2} ty'a'. ¹⁶ Tsu¹ jo mo 'i²gi Espíritu Tyu^{'2} ty'a' Dios jiin^{'13} jaain^{'21}. Li coon^{'21} nisaa¹mo jmii^{'21} jiin^{'13} coon^{'13} la sii^{'21} Ña'ñu^{'1}gi' Jesús-gi. ¹⁷ Joon gataan¹an Tú³ coon^{'13} Wó³ cwoo^{'21}o ty'a' 'ido. La joon ga'ii^{'21}i Espíritu Tyu^{'2} ty'a' Dios.

18-19 Mo ganí² Simóoi¹³ 'e ga'í² Espíritu Tyá² tya' tsá² mo gataan¹an apóstoles cwoo²¹o joon gajin²in sii²¹i 'in tsá² tya' Jesús do:

—Cwóo³-oo cuu² wa'a cwoo²oo' jna 'ii²¹ 'e ili² jmáa³aa la no. Joon mi tón³oon cwóo³oo tya' doñi¹i in joon 'ii²¹mo jon 'in Espíritu Tyá² tya' Dios —gajin² Simóoi¹³ do.

20 Joon gajin² Tú³ sii²¹i 'ii:

—Cwo'iin²mo cuu²u la tyan 'wo'o coon¹³ li 'ii²¹ tsu¹ 'wii¹³ ga'í¹'-o'o 'e jilaa²¹ 'e cwo¹ Dios lí²-i ló¹ tsá² coon¹³ cuu². **21** Jo tíii² 'nu coonti 'e to² lo jon'gi lí² jmáa³aa tsu¹ jo tsáa¹ 'í¹'-o'o tyani Dios. **22** Cwojaa¹²'-o'o 'e gó² jmoo²o no. Mi²i tyani Dios wa'a i'iin²mo tsaa² tyi'i jilaa²¹ 'e gó² 'í¹'-o'o no. **23** Galili³oo 'e áai¹ ngí²i tsiiwúu¹u. 'Áa¹mo røø²¹u tsaa².

24 Joon gajin² Simóoi¹³ do:

—Mi²í²í¹ tyani Ña'ñu¹u 'wii²¹ tyiia 'e jo 'ee cwotyangí¹na coonti jilaa²¹ 'e nifáa¹³aa' no.

25 Mo ngayuui¹³ gafaa²¹a 'in tsá² tya' Jesús do jilaa²¹ 'e ganii²¹ coon¹³ jilaa²¹ júu³ tyá² tya' Dios ngalíin² la caain²¹ fuu²¹ pi³ li sii²¹ Samaria do. Ngacwoo¹ júu³ tyá² tya' xiiala tiin¹³ tsá². Joon ngaliin¹in tún¹ fu Jerusalén.

Lii²¹² 'e¹²e jaain²¹ tsá² seein²¹ Etiopía

26 Mo ngayuui¹³ jilaa²¹ 'elo jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu¹u gasii²¹i Lii²¹²:

—Ráan²un no, cwó² li' tooin²¹² li yooin¹³ ñi¹. Cwoo¹²o fu¹ ngóo¹ Jerusalén tyíia¹³ fu Gaza.

'E fu¹ do-o ngíii¹ li' cwoo^{'13} tyuuñ²¹. ²⁷ Garoon¹ on Lii²¹² joon ngó¹-o. Joon 'yuu²i fu¹ li ngóo¹ do joon gatsee^{'21} i jaain^{'21} tsá² te^{'2} 'in seein^{'21} Etiopía. Jaain^{'21} tsá² tyiin² 'in 'má¹ cuu² tya' tsamí² sii^{'21} Candace 'in tyu^{'2} to² tyíin¹ Etiopía lawa róøi^{'13}. Ngafee^{'12}i Dios fu Jerusalén. ²⁸ 'In tsaññu^{'1} lo ningaa^{'12}i fu goo¹o. 'Yuu²i coon^{'21} tsi care^{'3} tya'a. Ngaa^{'12}i untsáa¹a júu³ tya' Dios 'e gataan¹an 'lif^{'212} Isaías ni mo'jí². Isaías do-o jaain^{'21} 'in gacwo¹ júu³ tya' Dios calii. ²⁹ Joon gajin^{'2} Espíritu Tyú² do sii^{'21}i Lii^{'212}:

—Cwotyéen¹'un li si^{'2} care^{'3} do.

³⁰ Joon mo ngatyéein¹ Lii^{'212} do joon ganúu²un 'e untsáa¹ 'ido jí² tya' Isaías do. Joon gaunngii^{'1}i 'ido:

—¿Tí 'øøi^{'21}-'o'o 'e untsáa¹a no?

³¹ Joon gajin^{'2} 'in tsaññu^{'1} do:

—¿Xiiala lí² 'øøi^{'21}-tsii mo jo seein^{'21} wa'a 'in cwo^{'1} jna cwáain¹? Wúu² no, 'yii^{'21}a' coon^{'13} jna.

³² Jee^{'212} jí² tya' Dios li untsáa¹ do jin^{'2} la no:
Lawa jaain^{'21} joo'saa^{'21} 'in jéei¹ tsá² jngaa^{'13}i si 'in
joo'saa^{'21} yuuñ²¹ 'in gajan¹ tii² tyani 'in tyu^{'2}
jná^{'2},

la joon jo 'ee gajin^{'2}gi coonti.

³³ Fiin^{'13} jo tsaa²'oo¹o pe ngoo^{'21}-o tyani 'in 'oo¹o to².
Pe jo 'ii^{'21} galisá² tya'a.

¿Xiiala lí² tyá² tsá² júu³ jilaa^{'21} 'e gó² gajmaa¹a tsá²
goo¹o tya'a?

Tsu gajngaa^{'13}mo. Jo seein^{'21}gi juncwii^{'21}.

³⁴ Joon 'in tsá² tyiin² do gaunngii^{'1}i Lii^{'212}:

—Jmaa² feei^{'1}-'o'o sii^{'13}du' jna, ¿'iin cwáain¹ tya'a faa^{'21}a 'in cwo¹ júu³ tyú² lo? ¿Tí tya' 'ñ'a'a si tya' 'inxeei^{'21} 'ee?

³⁵ Joon ga'láa² Lii²¹² doo 'wii²¹² faa²¹a 'e li untsáa¹ do. Joon ga'e²e jilaa²¹ júu³ tya' Jesús. ³⁶ Joon mo gangíi¹i coon²¹ li sá² jmíi²¹ 'in tsá² tyiin² do gajin²in:

—Lo-o sá² jmíi²¹. ¿Tí jo lí² saa²¹na jmíi²¹?

³⁷ Lii²¹²gi gasíi²¹i 'ii:

—Wa jai¹² líi²u ce caain²¹-'o'o, lí²-i.

Joon gañii¹i 'in tsañuu¹ do:

—Líi²moo 'e Jóon¹ Dios Jesucristo.

³⁸ Joon gatyú²u to² wa'a jan¹ care³ do. Joon gajngá¹mo li sá² jmíi²¹ do. Joon gasaa¹i Lii²¹² 'ii jmíi²¹. ³⁹ Mo ga'woo¹i li sá² jmíi²¹ do 'e gatøø²¹o 'in Espíritu Tyú² tya' Ña'ñú¹u' Lii²¹² do. Joon 'in tsá² tyiin² do jo ganíi²gi 'ii. Pe ngoo²¹-o la fu¹ 'yuu²mo. Tyú²-u ga'íi²-tsi. ⁴⁰ Coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Azoto gajnéi¹ Lii²¹² do. Ngoo²¹-o la coon²¹ fu¹'ee¹e júu³ tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá² ca gatyíi¹a coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cesarea.

9

Gajo¹o-tsi Saulo

¹ La 'íi²¹² joon jo mo jan¹ Saulo do toon²¹on fo²-tsi tsá². 'In²¹²in jnga²mo 'in jo¹ líi² Ña'ñú¹u' Jesús. ² 'Wii¹³ joon gamíi¹i coon²¹ jí² tyani tsaa'to² tya' untsá². 'In²¹²in tsáa¹a coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Damasco tsa'nee¹²i 'in jai¹² líi² tsi inuu cwo¹ sinagogas si² 'e fuu²¹ do. Tsatee²i taan¹in 'næñí³ fu Jerusalén do la tsañuu¹ tiin¹³ la tsamíi². ³ Pe la 'íi²¹² ngóo¹ tya'i fu¹ do li tí² li tyíia¹ fuu²¹ Damasco. Joon coon²¹ gajná² joo²¹ co' li ngóo¹on. Coon²¹ 'yiia²¹ jó² fu ñú'fú². ⁴ Joon gaci²mo Saulo ni 'wó². Joon ganúu²un coon²¹ júu³ 'e jin²:

—Saulo, ¿'ee li' 'øø²¹u jna?

⁵ Joon Saulo-gi gañii¹i:

—¿'lin 'nu, Señor?

Joon ganii¹i 'e júu³ do:

—Jna-a Jesúz 'in 'øø²¹u no. 'Woo²¹-o'o jmaai²¹ 'wo'o la mo jmoo¹o joo²¹ jii¹ mo 'ø¹²ø nii²¹² 'mó² suan²¹.

⁶ Saulo do-gi gajléé¹i 'goo²¹o. Gajin²in:

—Ña'ñu'¹u', ¿'ee 'iin²¹²un jmáa³aa?

Joon Ña'ñu'¹u Jesúz gasii²¹i 'ii:

—Ráan²un no. Cwoo¹u 'e fuu²¹ do. Do-o ijin²in 'ee 'ná¹ jmaa²a.

⁷ Jileei²¹ 'in tsañuu'¹ 'in ngalíin² coon¹³ Saulo do líi¹ gafoo¹i. Ganúu²un 'e júu³ do pe jo 'iin ganíi²in coonti. ⁸ Joon garóon²on tún¹ Saulo li raain¹ ni 'wó² do, pe mo gatyaa¹i unníi¹i jo lí² jøø²gi. La joon ngóo¹ fu Damasco san² tsá² cwoo²¹o. ⁹ Do-o gateein¹ 'ni¹ jmii²¹² tiui². Jo 'ee gø¹²ø jon'gi 'uun²¹un coonti.

¹⁰ Fuu²¹ do-o seein²¹ jaain²¹ 'in jo¹ líi² sii²¹ Ananías. Joon ganéi¹ Jesúz tyaníi¹i lawa tsaci¹. Joon gasii²¹i 'ii:

—¡Ananías!

Joon 'ii-gi gañii¹i:

—Lo-o tyíin¹³na, Ña'ñu'¹u.

¹¹ Joon Ña'ñu'¹u gasii²¹i 'ii:

—Ráan²un, cwó² fu calle sii²¹ Coon²¹ Tsáa¹ no. Joon mo tyii¹²a tya' jaain²¹ 'in sii²¹ Judas fu³u wa'a tyíin¹ jaain²¹ tsá² Tarso sii²¹ Saulo. Do-o tyíin¹in fee¹i Dios. ¹² Lawa 'e ci¹o niganíi²in jaain²¹

tsá² sii²¹ Ananías ga'i² li tyín¹in joon gataan¹an cwoo²¹o tya'a 'e lí²-i jóø² tún¹.

13 Mo ganúu²un Ananías 'elo gajin²in:

—Ña'ñu¹u', fúu¹mo 'in nigatya¹ júu³ tya' 'in tsañuu¹ no. Joongi ninúu³oo jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹o tya' 'in jai² líhi² 'nu 'in néei¹ Jerusalén. **14** 'E joon gajó² Saulo do la to² tyu² untsá² 'e tøø¹ø 'nuñí³-i jileei²¹ 'in fee¹i 'nu.

15 Pe Ña'ñu¹u' gasii²¹i 'ii:

—Cwó², tsu nityí¹³moo 'ido 'e cwoo¹o júu³ tyiia tya' tsá² seein²¹ fuu²¹ li xiiag*gi*, joongi tyani røøi¹ coon¹³ tsá² Israel. **16** Jna-a jmáa³aa 'ii²¹ xiiati wúu¹ inii²¹ wii²¹² tyiia.

17 Joon ngóo¹ Ananías fu li tyín¹ Saulo do. Mo gatan¹an cwoo²¹o tya' 'ido joon gajin²in:

—Ru¹u' Saulo, 'in Ña'ñu¹u' Jesúus 'in gajnéi¹ tya'i fu li ñi¹¹i do, 'ii gasii¹in jna ijmáa³aa 'e jøø²ø tún¹ joongi 'e unrøø¹i 'in Espíritu Tyu² tya' Dios alma tyl'i.

18 Tsifu joon gaxuu²¹ 'e li la li wii¹³ joo²¹ taai² jmii²¹ unnúi¹i. Joon gajøø³o røø²¹ tún¹. Mo ngayuui¹³ joon garoon¹on joon gasaai¹ jmii²¹.

19 Mo gøø²¹ø 'íi¹i joon gacoon²¹o waa²¹ pí² tya'a. Joon gajaan¹gixu coon²¹ tún² jmii²¹²gi coon¹³ 'in jai² líhi² néei¹ Damasco do.

Cwoo¹o Saulo júu³tyu² fu Damasco

20 Tsifu ga'láa² Saulo 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyu² tya' Jesúus la caain²¹ inuu cwo' sinagoga tya' tsá² Israel. 'Ee¹o 'e Jónon¹ Dios Jesúis. **21** Líi¹ tsa'goo²¹-tsi jileei²¹ 'in nuu¹un júu³ tya'a. Joon sii¹i:

—¿Tí jon' 'in no 'in gangi¹ 'óøi¹ 'in jai² líii² Jesú斯 'in néei¹ Jerusalén do? ¿Tí jon' 'in no-o 'in jó² jatee¹e tsá² tsajaan¹² in tyani tsaa'to² tya' untsá² do?

²² Pe coon²¹ 'ii¹³gi jo 'goo²¹ Saulo gacwoo¹o júu³ tyú². 'Ee¹e 'e Jesú斯 do-o 'e la jai² 'ii 'in nigasii¹in Dios 'e ijmáa¹a tiin¹³ tsá². Líi¹ gafaa²¹a Saulo ca gaxéi¹-tsi tsá² Israel néei¹ Damasco do.

Cwiin¹in Saulo

²³ Wóo²gixü ngó¹ mo gasíi²i tsá² Israel røø²¹ 'e ijnga²mo Saulo. ²⁴ La coon²¹ jmíi¹ la coon²¹ 'woo¹ tsajeen² ni 'ido 'oo² li suui²¹ 'e fuu²¹ do 'e ijngaaa¹³mo 'ido. Pe 'indogi galiñii¹o. ²⁵ Pe 'in jai² líii² do coon²¹ 'woo¹ gataan¹³ ni 'ido coon²¹ tsi 'motó³. Joon la joon gaxáa² ni 'ido li' coon²¹ tsaa' 'oo²¹ li injuun¹ la 'ui tí' fuu²¹ do. Joon la joon galáa²mo Saulo do.

Taain¹ Saulo Jerusalén

²⁶ Mo gatyía¹ Saulo Jerusalén joon 'iin²¹²in uncaain²¹ coon¹³ 'in jo¹ líii² do. Pe jilee²¹mo tsá² 'gøø²¹mo 'ii. Jo jo¹ líii² 'e nija²mo líii² 'ido Jesú斯. ²⁷ Joon gajée¹mo Bernabé Saulo tyani 'in apóstoles do. Joon do-o gatya¹o júu³ xiiala niganíi² Saulo Ña'nü¹ü' Jesú斯 tya'i fu¹ do. Joongi xiiala nigasii²¹ Jesú斯 'ii. Joon gajin²o jon xiiala jo cu²-tsi Saulo gacwoo¹o júu³ tya' Jesú斯 fu Damasco.

²⁸ Mo ngayuui¹³ joon gajaan¹an Saulo Jerusalén do. Caan²¹mo gangii¹i coon¹³ 'in jai² líii² catyaai² do. ²⁹ Jo cu²-tsi faa²¹a júu³ tya' Ña'ñü¹ü' Jesú斯. Tyaa¹a júu³ joongi jo cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹³ tsá² Israel 'in faa²¹a jmíi¹ griego. Pe 'ii-gi ga'noo¹²on

xiuala 'e ijngaa¹³i 'ii. ³⁰ Mo galíñii¹i 'in jai² líii² Jesúus catyaai² do ngajée¹i Saulo coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cesarea. Joon do-gí ganga²mo fu Tarso.

³¹ Jilee²¹mo 'in jo¹ líii² jo 'iin 'in untyíin²gi 'ii la caain²¹ Judea, coon¹³ Galilea coon¹³ Samaria. Tya¹-tsi líili¹ 'e lí² jai²gi líii². Seein²¹ canii² gøø²¹mo Ña'nu¹u' Jesúus. Joon gauncoon¹³ 'in Espíritu Tyá² 'ii 'e seen²¹mo jløø¹³mo. Joon gangafuu²mo 'in jai² líii².

Ga'láa²mo Eneas

³² La 'íi²¹² ngíi¹ Tá³ fee¹i tsaru¹u' la caain²¹ joon ngóo¹-o ngafee¹²i 'in jai² líii² néei¹ Lida.

³³ Joon do-o gatsee²¹i jaain²¹ tsá² sii²¹ Eneas. Jñá² jiin²¹ ningóo¹ raan¹in coo'mó² 'wii¹³ jleei¹ sitsuu¹³ cwoo²¹o tií²i. ³⁴ Joon gajin² Tá³ Sii²¹i 'ii:

—Eneas, coon²¹ gaun'láa²mo Jesucristo 'ná. Ráan²un no. Tsuu¹³ 'mí'jñu¹u'.

Tsifu joon garáan²mo Eneas do. ³⁵ Joon jilee²¹ 'in néei¹ fuu²¹ Lida coon¹³ Sarón gajóø²mo 'ii. Joon gatuu²¹o la tiisi² goo¹o la mo jée¹. Joon galijai² galíi²i Ña'ñu¹u' Jesúus.

Mo gajiin¹in Dorcas

³⁶ 'E jmíi²¹²joon jon galiseein²¹ jaain²¹ tsamí² 'in jai² líii² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Jope. 'In tsamí² lo sii²¹ Tabita. Pe coon¹³ jmíi¹ griego sií²¹ tsá² 'ii Dorcas. 'In tsamí² lo jmoo¹o jilaa²¹ 'e tyá² tya' tsá². Un-coon¹³o jilee²¹ 'in sityéen¹³ jmíi²¹². ³⁷ Jee²¹² jmíi²¹² joon gaton¹ tsaa¹³a 'in Dorcas do. Joon gajún¹mo. Joon mo ngayuui¹³ galaii²¹ tsá² 'ii joon gatain² tsá² 'ii li tí² tún² fúui¹ 'ná¹. ³⁸ Tyan¹an Lida náa¹

fuu²¹ Jope li taain²¹² Tú³ do. Joon mo ganúu²un 'in tsá² jai² líii² do 'e Tú³ taain¹ Jope do gasii¹in gái¹ tsañuu¹ 'e tsasii¹²i do:

—¡Jmaa² feei¹'-o'o! ¡Un'⁰'¹'⁰! Tsaa³du' fu Jope do.
¡Jo un'ⁱⁱ²¹²'u!

³⁹ Joon ngoo²¹-o Tú³ coon¹³ 'ii. Joon mo gatyí¹a do ngajéei¹ tsá² 'ii li raain¹ 'lii²¹² do. Joon jilee^{'21} tsamí² 'níii² néei¹ ci²i. Xuui²¹²-tsi 'áai¹. Ga'e²e Tú³ jilaa^{'21} m²e 'e nigajmaa¹a mo seein²¹. ⁴⁰ Pe Tú³-gi ga'woo¹i jilee^{'21}mo. Joon gasii^{'21}i wojníi¹i gafaa^{'21}a júu³ tyú². Joon jóø²i 'in 'lii²¹² do joon gajin^{'2}in:

—Ráan²un, Tabita.

Joon ganá¹ 'in tsamí² do unníi¹i. Mo ganíi² Tú³ do joon garoon¹on gacwó². ⁴¹ Joon Tú³-gi gason²on cwoo²¹o gajmaa¹a siin¹²in. Mo ngayuui^{'13} joon gatø^{'1}ø 'in tsaru^{'1}u' catyaa² do coon^{'13} 'in tsamí² 'níii² do. Joon ga'e²e 'ido 'e nijiin¹in. ⁴² Jilaa^{'21} 'elo galíñii¹i tsá² seein²¹ Jope do. Joon fúu¹mo gatsa^{'2}-tsi Ña'ñu^{'1}u' Jesús. ⁴³ Joon 'láa²mo jmii²¹² gateein¹ Tú³ 'e fuu²¹ do tya' jaain²¹ tiloo²¹ sii²¹ Simóoi^{'13}.

10

Tú³ cwo^{'1}o Cornelio júu³ tyú²

¹ Fu Cesarea do-o seein²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Cornelio. Jaain²¹ 'in tyú² to² tya' coon²¹ cíein¹³ 'láa² jee²¹² coon²¹ poo²¹² 'láa² sii²¹ Italiano. ² Tsaa^{'2}-tsi coon^{'13} la tøøi² tsá² inuu tya'a. Un'goo²¹o Dios. Joon cwo^{'1}o cuu² 'e uncoon^{'13}on tsá² Israel. La coon²¹ jmii²¹² fee^{'1}i Dios. ³ Coon²¹ jmii²¹² ningóo¹ la 'iin²¹ 'ni¹ ca'lóo² mo gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya' Dios li tyíin¹in. Joon gajin^{'2}in:

—¡Cornelio!

⁴ Joon gafoo¹²mo Cornelio. Joon gajaan¹an jóø²i 'in ángel do. Joon gaunngii¹i:

—Señor, ¿'ee fú³xu⁴ jna?

Joon 'in ángel do-gi gasii²¹i 'ii:

—Ninúu² Dios júu³ tyú² tyi¹i. Joongi ninii²¹o xiala uncoon¹³on 'in 'oo¹o fa'i³. ⁵ Sii²¹u tsá² tyi¹i 'e fuu²¹ Jope do 'e tsatee¹e Simóoi¹³, 'in sii²¹o jon Tú³.

⁶ Tyíin¹in tyá' jaain²¹ tiloo²¹ 'in sii²¹o jon Simóoi¹³. Si¹² 'núu¹ tyan' ti' jmi'ñi¹³ do. 'Ii ijin¹² 'ee 'ná² jmaa²o'o no —gajin² 'in ángel do.

⁷ Mo gangaa¹²i 'in ángel do joon gatø¹ø Cornelio do gáí¹ tsá² tya'a coon¹³ jaain²¹ 'láa² 'in tsaa²-tsi Dios. Joongi jo cu²-tsi coon¹³on. ⁸ Gajma²o 'ido júu³ jilaa²¹ 'ee galí². Joon gasii¹in fu Jope.

⁹ Mo gajná² jmi²¹² joon taa²mogi fu¹, ti lí² tyalín² Jope. La 'ii²¹² joon Tú³-gi gasoo²o yu¹ 'ná¹ li lí² túu² fúui¹. La tyíia² ni¹i gasoo²o ngafee¹²i Dios. ¹⁰ Áa¹mo niun'áa¹i. Iin²¹²in dø¹ø. Joon la 'ii²¹² náa¹ tyú² 'e dø¹ø joon ganii²¹ coon²¹ lawa 'e cii¹i. ¹¹ Jóø²o lawa ganó² fu yu¹ juncwii²¹. Joon ganii²¹ jó² fu ni 'wó² lawa coon 'mi² taa²¹ fee¹ liili¹. 'E si'ñúu¹ ji tyán² tyuui¹³. ¹² 'E ni 'mi² do tsíin¹³ jileei²¹ nii² joo'nuu²¹ 'in sá² tyán² tii² coon¹³ mii²¹ coon¹³ 'in sá² cwáa¹. ¹³ Joon ganúu²un Tú³ do coon²¹ júu³ 'e jin²:

—Nano Tú³, jngaa¹²i joongi cuu¹i 'in no.

¹⁴ Pe Tú³-gi do gañii¹i:

—'Un², Ña'ñúu¹u', jo mo gø¹øø jilaa²¹ 'e gó² 'e jo tii¹na.

¹⁵ Joon ganúu²un túu¹ 'e júu³ gajin²:

—'E gauntyúi¹ Dios jo foo^{'21'o} 'e gó².

16 'Ni¹ naa^{'13} galí² 'elo. Mo ngayuui^{'13} joon gasoo² tún¹ 'e 'mí² taa^{'21} do fu yá'. **17** 'In tsá² 'in gasii¹ in Cornelio do nigajalín² mo unngí¹ tya' Simóoi^{'13}. La 'í²¹² 'í¹-tsi Tú³ jilaa^{'21} 'e ganii^{'21} do-o gatyaliín² 'in tsá² do 'ooca'ná¹. **18** Tø^{'11}ø wa tyiín¹ jaain^{'21} tsá² sii^{'21} Simóoi^{'13}, 'in sii^{'21} o jon Tú³. **19** La 'í²¹² 'í¹gi¹-tsi Tú³ 'e lawa'a gacii¹ do gasii^{'21}i 'in Espíritu Tyá² tya' Dios 'í¹:

—Ñíi², gaai^{'21} tsañuu¹ 'naai^{'13} 'nu. **20** Cwúi¹ no, cwó² coon^{'13} on jo 'ee 'í¹gi¹-o'o coonti tsu jna-a gasí²na 'ido.

21 Joon jgá¹ mo Tú³ li teein¹ 'in tsá² gasii¹ in Cornelio do. Joon gasii^{'21}i:

—Jna-a 'in 'naa^{'21}naa' no. ¿'Ee to ñilíin²naa'?

22 'Ido-gí gañii¹i:

—Jalii^{'21}i'i to² tyá^{'2} jaain^{'21} fíi^{'212} 'láa² sii^{'21} Cornelio, jaain^{'21} tsá² tyúi¹ 'in tsaa^{'2}-tsi Dios. Jileei^{'21} tsá² seein^{'21} Israel jin^{'2} in 'e tsá² tyú¹ mo 'íi. Dios gasii¹ in jaain^{'21} ángel tya'a 'e jma^{'2}a júu³ Cornelio do 'e tøø^{'21}ø 'nu fu tya'a 'e núu¹ un júu³ tyi*'i*.

23 Joon gacwo¹ Tú³ gataa² mo inuu. Joon do-o gajaan¹ an canáuu¹. Mo gajná² jmíi^{'212} joon ngaliin¹ mo Tú³ coon^{'13} 'íi. Ngaliín² mo jon 'in jai^{'2} líi^{'2} néei¹ Jope do.

24 Mo gajná² jmíi^{'212} joongí tún¹ tyaliín² Cesarea li sijéen^{'1} in Cornelio 'íi. Sicaain^{'21} coon^{'13} ruu^{'21}i coon^{'13} 'inlíi^{'13} tsá² seein^{'21} tyá^{'2} coon^{'13} 'in nigatø^{'1} Cornelio do. **25** Mo gatyía¹ Tú³ do tsifu joon cwo^{'í}¹ Cornelio ngajéein¹ 'íi. Joon gasii^{'21}i wojnúi¹ tyani

Tú³ 'e untyúui¹ 'ii. ²⁶ Pe Tú³ do-gi gasaa^{'13}mo 'ii. Joon gajin^{'2}in:

—Jmaa² siin^{'13}un. Tsañuu^{'1} la 'nu jon jna.

²⁷ La 'ii²¹² tyaa¹ júu³ ngataa²i. Ga'ii²¹ li fúui¹ tsá² néei¹. ²⁸ Joon gajin^{'2} Tú³ sii^{'21}i 'ii:

—Ñii²¹ 'naa' 'e jo tíii² tsá² Israel 'e uncaain^{'13} coon^{'13} tsá² seein^{'21} li xia'. Jon'gi tsataai² inuu ty'a'a. Pe Dios ni'e^{'2}o jna 'e jo tíii²na fo^{'3}oo 'e gó² 'e jiin^{'13} jaain^{'21}. ²⁹ 'Wii^{'13} joon tsifu gagó^{'3}oo 'e gate^{'2}e jna do. Jo 'ee fo^{'3}oo coonti. 'In^{'212}na liñii² 'ee to² tó²øø' jna.

³⁰ Joon gañii¹ Cornelio do:

—Tyán² jmii^{'212} ningóo¹ jiin^{'13} la 'ii^{'21} nano tyín¹na lo. Jmoo^{'3}oo taa^{'21} jo mo gøø^{'21}øø 'í³ii. Foo^{'13}na Dios la ca'loo. La jee^{'212} joon gajnéi¹ jaain^{'21} tsá² jíii¹ siin^{'3} liíli¹. ³¹ Joon gasii^{'21}i jna: "Cornelio, nanúu²un Dios júu³ tyú² ty'i'i. Joon nacón² cwáain¹ ty'a' jilaa^{'21} 'e nigaucoon^{'13}on jileei^{'21} 'in 'oo¹o fa'i³. ³² Sii¹in 'in tsalíin² 'e fuu^{'21} Jope do. Tsatee¹e 'in sii^{'21} Tú³, 'in sii^{'21}o jon Simóoi^{'13}. Tyín¹in ty'a' jaain^{'21} tiloo^{'21} 'in sii^{'21}o jon Simóo^{'13}mo. Si^{'2} 'nuu¹u tyan' ti' jmi'ñi¹. Mo cwée¹i joon ityá² júu³ coon^{'13} 'nu." ³³ Joon tsifu joon gasii^{'2}na 'in ja'neei^{'13} 'nu. Tyú²-u nigajmaa^{'13}a gañi¹o'o. Joon lo-o náa¹oo'o tyani Dios. 'Ii^{'21}i'i nuu^{'21}u'u jilaa^{'21} 'e nigatya'2 Ña'ñu^{'1}u'to² 'e fu^{'3}u jna'a —jin^{'2} Cornelio.

Júu³ gatyaa¹ Tú³ inuu ty'a' Cornelio

³⁴ Joon ga'láa² Tú³ 'wii^{'212} faa^{'21}a jin^{'2}in:

—Niñí³oo no 'e tyani Dios jilee^{'21}mo tsá² coon^{'21} røø^{'21}mo. ³⁵ Joon 'ii^{'21}mo doñi'iin tsá² seein^{'21} Israel tiin^{'13} 'in jo seein^{'21} joon wa'a tsaa^{'2}-tsi 'ii joon

jmoo¹o 'e tyú². ³⁶ Dios gasii¹in Jesucristo jee²¹² tsá² Israel. 'Ií Ñú¹u' jilee^{'21}o'. Joon gajmaa¹a júu³ xiuala tyia^{'2}-tsi tsá² Dios 'e jo téen¹in coon^{'13}on. ³⁷ Tyú²-u ní²ii' 'e galí² goo¹o tsá² Israel. Ga'láa² 'wii²¹² Galilea mo ngayuui^{'13} gacwo¹ Wó³ júu³ tyú² 'e 'ná² saai¹ tsá² jmii²¹. ³⁸ Joon ñii²¹oo' xiuala gacwo¹ Dios 'in Jesús tsá² Nazaret do 'in Espíritu Tyú² ty'a. Joon gacwo^{'1}o 'ii^{'21} ty'a. La joon gangii¹i lacaain²¹ jmoo¹o 'e tyú². Joon un'láai² jilee^{'21} 'in ní² wúu¹ 'ii^{'21} ty'a 'in 'líi³. Jilaa^{'21} 'elo gajmaa¹a tsu ngi¹ Dios coon^{'13} 'ii. ³⁹ Niganee²¹²oo'o jilaa^{'21} 'e lí². Jilaa^{'21} 'e gajmaa¹a Jesús lacaain²¹ Judea coon^{'13} 'e fuu²¹ Jerusalén. Mo gangíi² joon gajngaa^{'13}mo tsá² 'ii. Gateen¹in tsá² 'ii tsaa¹ crúu^{'13} do. ⁴⁰ Pe Dios gajmaa¹a jiin^{'1}o mo tí² 'ni¹ jmii²¹². Joon gajmaa¹a jnè¹mo tún¹ jee²¹² jna'a. ⁴¹ Pe jiin^{'13} coon^{'13} jna'oo'o gajnée¹i jon' jilee^{'21} tsá². Jiin^{'13} 'in gatyii^{'12}in Dios la jée¹mo gajnée¹i 'e cón² cwáain¹ 'ii-o. Caan¹mo tún¹ gatyée²e'e joongi née²e'e coon^{'13}on mo gangíi² jiin^{'1}in do. ⁴² Joon gasii¹in jna'a sii^{'13}i'i tsá² 'e Dios gatyée¹i 'in Jesús lo 'e jmá¹ 'ii^{'21} ty'a tsá² jiin^{'1} lagí¹ 'in nijúin¹. ⁴³ Joongi ca la jée¹mo jilee^{'21} 'in gacwo¹ júu³ tyú² ty'a. Dios gajin^{'2}o xiuala líi¹ Jesús 'e jilee^{'21} 'in jai^{'2} líi² 'ii 'iin²mo tsaa² ty'a coon^{'13} 'ii^{'21} ty'a 'e sii^{'21}o.

'Ií^{'21}mo Espíritu Tyú² la 'in jo seein^{'21} Israel

⁴⁴ Faa^{'21}gi Tú³ siin^{'12}in mo gajó² 'in Espíritu Tyú² ty'a. Dios 'e ga'i² almas ty'a jilee^{'21} 'in nuu¹un júu³ ty'a do. ⁴⁵ Líi¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² Israel 'in jo^{'1} líi² 'in gajalíi² coon^{'13} Tú³ do. La ga'i² Espíritu ty'a. Dios

alma tya' tsá² Israel do-o la joon jon niga'i² Espíritu tya' Dios tya' 'in jo seein²¹ joon. ⁴⁶ Nuu¹o faa²¹ 'ido jmíi¹ xia' joon gauntyúi¹ Dios jmai² coon¹³ júu³ tya'. ⁴⁷ Joon gajin² Tú³:

—¿Tí lí² jo cwoo²¹o' saai¹ 'in tsá² lo jmii²¹ tsá niga'i²¹mogi Esíritu Tyú² la ga'i¹³na?

⁴⁸ Joon gatyú² to² gasaai¹ 'ido jmii²¹ coon¹³ 'e sii²¹ Náñu¹u' Jesús. Mo ngayuui¹³ joon, joon gamí²i Tú³ wa'a jaain²¹²ta 'ido coon²¹ tún² jmii²¹² coon¹³on.

11

Jmaa'¹²a Tú³ tsá² 'in jai'² líi² néei¹ Jerusalén júu³ jilaa'²¹ e nigali²

¹ Ganúu²un 'in apóstoles coon¹³ 'in tsaru¹u' catyaai² néei¹ Judea 'e niga'i²¹mo júu³ tyú² tya' Dios cagi 'in jo seein²¹ Israel. ² Mo gacwai² Tú³ Jerusalén 'inlíi¹³ tsá² Israel 'in jai² líi² ga'láa² 'wii²¹² unngíi¹i:

³ —¿'Ee lí¹ gatyíi²a tyatya³a júu³ coon¹³ 'in tsá² jo seein²¹ Israel? Joongí gatyatyee²¹e coon¹³on.

⁴ Joon ga'láa² Tú³ 'wii²¹² gatyaa¹ júu³ la jilaa'²¹a 'e nigali² do ca la nifu. Joon gajin²in:

⁵ —Do-o taan¹na Jope do. Joon la jiin¹³ foo¹³na Dios do-o gamóo³oo coon²¹ li². Coon²¹ li² 'e li la lí coon²¹ 'mí² taa²¹. Gamóo³oo jgó² si'ñáu¹u jí tyán² tyuui¹³. Joon gacwá² tí² tyaní³ii. ⁶ Mo gajóø³øø coon²¹ tún² li¹ tsí, joon gamáa¹na jileei²¹ nii² joo'nuu²¹ 'in tyúi¹ tiin¹³ 'in gó². Joongí máa¹na mii²¹ coon¹³ 'in sá² cwáa¹. ⁷ Joongí ganúu³un coon²¹ júu³ 'e jin²: "Ráan²un, Tú³. Jngaaí¹³ 'in joo²¹

lo joongi cøø'²¹xø'⁹." ⁸ Pe joon gafo'³oo: "Jo lí² døø'¹³øø 'elo, Ñø'², tsø jiin'¹³ cafu jo mo gatoo'¹³ 'óo³oo jilaa'²¹ 'e gó² 'e jo tii² dø'¹ tsá² Israel." ⁹ Joon gajin'² 'e júu³ do sii'²¹i jna tún¹: "Jilaa'²¹ 'e untyúi¹ Dios jo foo'¹³'o 'e gó²." ¹⁰ La joon galí² 'ni¹ naa'¹³. Joon mo ngayuui'¹³ joon gasoo² fu ñø'fú². ¹¹ La 'íi²¹² joon gatyalín² gaai²¹ tsañuu¹ 'in 'naai¹ jna 'e 'ná¹ li tyíin¹na do. Nijalín² fuu²¹ Cesarea. ¹² Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios gasii¹mo jna 'e gangóo¹oo coon'¹³ 'in tsá² do jo cu²-tsii. Joon ngalín²mo ji jñúui² tsaru'¹u' no. Joon jile'¹oo'o ngatoo²¹o'o tsí inuu tya' 'in tsá² do. ¹³ Joon 'in tsá² do gatyaa¹ júu³ la li 'e ganii²¹ jaain²¹ ángel 'in siin'¹³ tyaní¹i. Joon gasii²¹ 'in ángel do 'ii: "Sii¹in jaain²¹ gái¹ tsá² tyi'i fu 'e fuu²¹ Jope do. Tsate²du jaain²¹ tsá² sii²¹ Simóoi¹³, 'in sii²¹o jon Tú³. ¹⁴ Joon 'ii 'in 'e² 'naa' xiala taan²¹naa' coon'¹³ Dios coon'¹³ jileei'²¹ tsá² taai inuu tyi'i." ¹⁵ Mo ga'láa² 'wii²¹² gafo'³na joon gajó² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Ga'í² li licaan²¹na'a do. Joon 'ii²¹mo jileei'²¹ 'in néei¹ inuu do la lí² mo ga'ii²¹in alma tyijna' la mo 'wiin²¹². ¹⁶ Joon gati²-tsi la lí² 'e gajin'² Ña'ñø'¹u': "E jo'¹o 'e Wó³-o gasaai¹ tsá² jmii²¹ jiin'¹³ coon'¹³ jmii²¹ pe Dios ic-woo'¹²i 'naa'gíi' 'in Espíritu Tyú² tya'a wa'a ngí¹ coon'¹³ 'naa'." ¹⁷ Pe wana gacwo'¹ Dios 'ii la lí² 'e nigacwo'¹o jna' 'in nigajo'¹ líi² Ña'ñø'¹u' Jesucristo, ¿'iin líi¹na 'e fo'³oo 'laa'²¹ tya' Dios? —jin'² Tú³.

¹⁸ Mo ganúu²un 'in tsá² jo'¹ líi² néei¹ fu Jerusalén do gajaan¹an tii². Joon gacwo'¹o 'maai'¹³ Dios gajin'²in:

—¡Ca-gí 'in jo seein²¹ Israel Dios nigacwo¹o coon²¹ 'ii²¹ 'e lí² jaa²¹a-tsi joon 'e tiin¹³mo!

'In jai'² líi² 'in seein²¹ Antioquía

¹⁹ Mo ngayuuui¹³ gajngaa¹³i tsá² Tée¹³ ga'láa² 'wii²¹² ga'óø¹i 'in catyaai²gi 'in tsáai¹-tsi Dios. Joon 'inlíi¹³ gacwiin¹in fu Fenicia. 'Inlíi¹³gi gacwiin¹in fu Chipre joongi Antioquía. Joon do-o ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyá² tya' Dios jiin¹³ tsá² Israel. ²⁰ Pe 'inlíi¹³ 'in jai² líi² tsá² seein²¹ Chipre coon¹³ Cirene gangalíin² fu Antioquía. Do-o ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyá² tya' Ña'ñu¹u' Jesús. ²¹ Ca-gí 'in jo seein²¹ Israel gacwoo¹o. 'Áa¹mo gauncoo¹³ Ña'ñu¹u' 'ii. Joon la joon fúu¹mo galijai² líi². Joon ga'láa² 'in tsá² do 'wii²¹² tsaa¹-tsi Ña'ñu¹u'.

²² Mo ganúu²un 'in jo¹ líi² 'in néei¹ Jerusalén 'e júu³ lo gasii¹in jaain²¹ tsá² sii²¹ Bernabé 'in gangó¹ fu Antioquía. ²³ Mo gatyía¹ Bernabé do gacón² cwáai¹ 'e Dios gajmaa¹a jilaa²¹ 'e ganúu²un 'e galí² do. Joongi galijløø¹³mo. Joon ga'íi² júu³ Bernabé jileei²¹ 'in tsá² do cwotyia²-tsi ce caain²¹-tsi Ña'ñu¹u'. ²⁴ Tsá² tyú¹mo 'in Bernabé do. Ja²mo líi² Jesús. Joon galinu¹³un 'in Espíritu Tyá² tya' Dios. Joon la joon líi¹ fúu¹tsá² gatsa²-tsi júu³ tya' Jesús.

²⁵ Mo ngayuui¹³ jon gangó¹ Bernabé fu Tarso. Nga'nee¹³i jaain²¹ tsá² sii²¹ Saulo. Mo gatsee²¹i joon gatóø¹ø fu Antioquía. ²⁶ Joon do-o gateen¹-in la tøøi² coon²¹ jiin²¹ jee²¹² 'in tsá² jai² líi² do. Do-o ga'e²e fúu¹mo tsá². Joon fu Antioquía do-o ga'láa² 'wii²¹² 'e galisii²¹ 'in jai² líi² Cristo, cristianos.

²⁷ Jee²¹² jmii²¹² lo-o 'inlpii¹³ 'in cwo¹ juu³ tyá² tya' Dios ga'woo²i Jerusalén. Joon ngalín² fu Antioquía. ²⁸ Joon jaain²¹ jee²¹² 'ii, 'in sii²¹ Agabo, gajmaa¹a siin¹²in jee²¹² la 'oo²¹ tsaru¹u' néei¹ do. Joon coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyá² tya' Dios gafaa²¹a ijó¹ goon²¹ 'oo² la tøøi² ni cwoo¹³ juncwii²¹. La joon galí² jiin²¹ mo gatyá² røøi¹³ Claudio to². ²⁹ Joon 'in tsá² jai² líi² 'in néei¹ fu Antioquía do gaun'ii²¹i juu³ 'e uncoon¹³on tsaru¹u' 'in néei¹ Judea. Joon cwo¹o la jaain²¹ la jaain²¹ jiin¹³ ti lí² lii¹i. ³⁰ La joon gajmaa¹a. Joon gasiin¹²in 'e cuu² do coon¹³ Bernabé coon¹³ Saulo.

12

Jngaa¹²mo tsá² Jacobo joongi taain¹ tsá² Tá³ 'næñí³

¹ Jee²¹² jmii²¹² joon ga'láa² Herodes 'wii²¹² ga'óø¹mo 'inlpii¹³ 'in jai² líi². ² Joongi gatyá² to² 'e gajngaai¹² tsá² Jacobo ruu²¹i Wó³ coon¹³ ñí³. ³ Mo galili³i 'e gati²-tsi tsá² Israel 'e gajmaa¹a do joon gasaan¹²in Tá³. Jilaa²¹ 'elo galí² la 'ii²¹² 'e gati² jmii²¹² mo gó² tsá² 'iñi¹ 'e jo tyiian² jeei¹. ⁴ Joon gatyá² Herodes to² 'e 'aa¹i tyán² poo²¹² 'láa² Tá³ do. La coon²¹ poo²¹² tí¹ tyúuin² 'láa² do. Joon gataan¹in Tá³ do 'næñí³. Do-o ga'aai¹ 'láa² do 'ii. Líi²i Herodes itsajée¹i Tá³ fu tyani tsá² Israel mi ngíi² cwaa²¹ jmii²¹². ⁵ La joon líi¹ tyá² sijníi¹³ Tá³ 'næñí³. Pe 'in jai² líi² líi¹ fee¹i Dios 'wii²¹² tya' Tá³ do.

Dios tyii¹in Tú³ 'nueñí³

⁶ 'E 'woo¹ joon la nü'gi jmii²¹² 'e ityii¹in Herodes Tú³ 'e tsajée¹i tyani tsá² Israel raan¹mo Tú³ jee²¹² gái¹ 'láa² do. Do-o raan¹in cwuu²¹i si'ñuu¹³mo coon^{'13} cadenas. Joon 'inlí¹³gi 'láa² do téen²mo 'oo² 'nueñí³ do. ⁷ La tsifu joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel 'in gasii¹in Dios. Joon gajná² joo^{'21} tsi 'nueñí³ do. Joon 'in ángel do ga'lii^{'21}i moo'wó¹ Tú³ do. Joon gaunjnaa¹a-tsi Tú³ do. Joon gajin^{'2}in sii^{'21}i 'ido:

—Jmoono ráan²un.

Tsifu joon gaxuu^{'21} cadena 'e 'ñuu¹u cwoo²¹o Tú³ do. ⁸ Joon gajin^{'2} 'in ángel do:

—Jmoono 'nue² tuu^{'1}u. 'øø^{'13} mií¹³i no.

Mo ngayuui^{'13} gajmaa¹a Tú³ jilaa^{'21} 'elo gajin^{'2} ángel sii^{'21}i 'ii:

—Jmoono tyán² 'mi'jñu^{'1}u joon na¹ coon^{'13} jna.

⁹ Joon gacwo^{'ii¹} Tú³ caluu coon^{'13} 'in ángel do. Jiin^{'13} jon' líi² jo^{'1} jilaa^{'21} 'e gajmaa¹a 'in ángel do. Áai¹gi galíi²i 'e lawa'a coon^{'21} 'e cii¹o. ¹⁰ Joon gangíi¹mo li téen²in 'in 'láa² nifu. Joon la joon gangíi¹mo li ti tún². Joon la joon gatyalíin²mo li si^{'2} jni'nú¹ do li gasuui^{'21} 'ooca'nú¹. Joon 'e jni'nú¹ do lí¹ jmai^{'2} ñí³. Joon mo gatyalíin² 'ooca'nú¹ do, ña'a ganó¹. Joon ga'woo^{'21}mo. Joon ngalíin² caan^{'21}mo coon^{'21} sii^{'13}xu. Joon gatíi^{'2}mo 'in ángel do 'ii. ¹¹ Mo galili^{'3}i Tú³ 'e la ja^{'2}mo jilaa^{'21} 'elo joon ga'i^{'1}-tsi:

—No-gi jo^{'1} líi²na 'e nigasii¹in Ña'ñu^{'1}u' ángel tya'a 'e galaai¹ jna tyani Herodes do joon jilaa^{'21}gi 'e la mo 'iin^{'212}in tsá² Israel jmee^{'21}i jna.

¹² Jmai² 'edo-o 'i¹-tsi Tú³ gangaa¹²i fu ty'a' María sáa³ Wó³, 'in sii²¹o jon Marcos. Do-o li liccaain²¹ jileei²¹ 'in nigafaa²¹ júu³ tyá² 'wii²¹² ty'a'a. ¹³ Mo gapoo²¹ 'ooca'ná¹ do joon gajó² jaain²¹ símí² sii²¹ Rode. Ngajóø² 'in do. ¹⁴ Mo galicwii¹i jmíi¹ ty'a' Tú³ do jo ganá¹ 'ooca'ná¹ do. Joon ga'ii²¹ jløø¹³mo cwiin¹in gajmaa¹²a tsá² catyaai²gi do júu³ 'e Tú³-u siin¹²in 'ooca'ná¹ do. ¹⁵ Pe 'in tsá² do gasii²¹i 'ii:

—¡Tsá² caa²¹²mo 'ná!

Pe la jin²o jin²in 'e jo¹o siin¹² Tú³. Pe joon gajin² 'in tsá² do:

—Jon' Tú³ 'in siin¹² ca'ná¹ do. Ángel ty'a'o do.

¹⁶ La 'ii²¹² joon siin¹²o Tú³ poo²¹ 'ooca'ná¹ do. Joon mo ganá¹ 'ooca'ná¹ do joon gajóø²mo gafoo¹mo. ¹⁷ Pe Tú³ do gajmaa¹a coon²¹ li² coon¹³ cwoo²¹o 'e jo cwota³ tsá² do mi¹¹³. Joon gatyaa¹ júu³ xiiala galaa¹i 'in ángel do 'ii tsi 'náñí³ do. Joon gajin²in:

—Sii¹³ Jacobo coon¹³ tsaru¹u'.

Joon gacwo^{'ii¹} Tú³. Gangóo¹ fu li xii'a.

¹⁸ Mo gajná² jmii²¹² do ganá¹ 'goo²¹ jiin¹³ la 'oo²¹ jee²¹² 'in 'láa² do tsu jo ñii¹i 'ee galí² coon¹³ Tú³ do.

¹⁹ Joon gatyá² Herodes to² 'e 'naa²¹mo 'ido. Pe mo jo gatsee²¹i gajmaa¹a cwáain¹ ty'a' 'in 'láa² do. Joon gatyá²u to² ijúun²mo 'ido. Pe mo li ciiin²¹xu joon gacwo^{'ii¹} Herodes coon²¹ li sii²¹ Judea. Joon ngacwaa¹a coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cesarea.

Xiiala mo gajúin¹ Herodes

²⁰ 'In tsá² seein²¹ Tiro coon¹³ Sidón 'ná²-a tsaláa¹ 'e dø¹ø fu li tyá² Herodes to². Pe gati² 'nii²¹-tsi

Herodes tyá' 'in tsá² do, 'wii¹³ la joon 'iin²¹²in 'in tsá² do ilisá² 'ii²¹ røø²¹. Joon gajaan²¹an cuu² tyá' jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹o to² tyá' Herodes do 'e 'ido-o faa²¹o 'wii²¹² tyá'a. ²¹ Joon tyá² Herodes do to² 'in tsá² do ilicaain²¹ coon²¹ jmii²¹². Joon mo gati² 'e jmii²¹² joon, joon ci¹ Herodes siin³ røøi¹³. Joon gacwó²o 'aan³ tyá'a. Joon gacwo¹o 'in tsá² do cwú¹. ²² Joon ga'láa² 'in tsá² do 'wii²¹² faa²¹a tá²:

—i'In tsañuu¹ 'in faa²¹ no jon' tsá² no, Dios no!
—jin² 'in tsá² do.

²³ Joon 'wii¹³ nigaunfee¹mo 'ña'a tyani Dios, jo mo gauntyuí¹ Dios, gajó² jaain²¹ ángel tyá' Dios Jmii²¹. Joon gajmaa¹a galitsaa¹²a Herodes. Joon gajuun¹in Herodes do. Gagøø²¹ joo¹³ 'ii.

²⁴ Joon la joon lii¹ nganii¹³ júu³ tyá² tyá' Dios.

²⁵ Mo gatséi¹ to² tyá' Bernabé coon¹³ Saulo ga'woo²¹mo Jerusalén do. Ngaliin¹mo tún¹ fu Antioquía coon¹³ jaain²¹ 'in sii²¹ Wó³. Sii²¹o jon Marcos.

13

'Láa² Bernabé coon¹³ Saulo 'wii²¹² tsalín² tsac-woo¹júu³ tyá² tyá'Jesús

¹ Jee²¹² 'in jai² lii² néei¹ fu Antioquía do-o seein²¹ 'inlíii¹³ 'in cwo¹ júu³ tyá² tyá' Dios joongi 'e²e tsá². Jaain²¹ jee²¹² 'ii sii²¹ Bernabé jaain²¹gi sii²¹ Simón, 'in sii²¹o jon Negro. Jaain²¹gi sii²¹ Lu³, 'in seein²¹ fu Cirene. Jaain²¹gi sii²¹ Manaén, 'in gacwaain²¹ caain²¹ coon¹³ Herodes. (Herodes do-o gatyá²to² coon²¹ li sii²¹ Galilea.) Joon jaain²¹gi 'in sii²¹ Saulo. ² Joon coon²¹ jmii²¹² la 'ii²¹² faa²¹a 'in tsá²

do júu³ tyá² jmoo¹o taa²¹a jo mo gøø²¹ø. La 'ii²¹² joon gajin² Espíritu Tyá² tya' Dios sii²¹i 'ii:

—Cwotyii¹³naa' Bernabé coon¹³ Saulo ijmáa¹a to² la li 'e nigafuu²¹²uu —jin² 'in ángel do.

³ Joon gajmaa¹-o taa²¹a jo gagøø²¹ø 'in tsá² do ca mo ngayuui¹³ gafaa²¹a júu³ tyá². Joon 'in tsaru¹u' do ga'ii² cwoo²¹o mootyi² Bernabé coon¹³ Saulo. Joon coon¹³ 'e la joon ga'i¹o júu³ ruu²¹i.

Cwo¹ apóstoles júu³ tyá² tya' Jesúsfu li sii²¹ Chipre

⁴ La joon gasii¹in Espíritu Tyá² tya' Dios 'ii. Ngaliín² fu Seleucia. Mo gatyalín² do-o joon ngatáa¹i tsi coon²¹ barco. Joon gatyalín² coon²¹ 'wó² roon¹ tún² tsa¹ jmi'ñi¹³ sii²¹ Chipre. ⁵ Mo gatyalín² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Salamina ga'láa²'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyá² tya' Dios tsi in⁴⁴ cwo¹ sinagoga si² do. Joon ngoo¹ coon¹³on jaain²¹ 'in sii²¹ Wó³ 'e uncoon¹³ 'ii. Ngii¹-i la caain²¹ do. ⁶ Joon gatyalín² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Pafos. Joon do-o gatsee²¹i jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Barjesús. Ti²i júu³ loo¹. Coon²¹on tsá² tóo², gajin²in 'e 'ii-o cwoo¹o júu³ tyá² tya' Dios. ⁷ In tsalaai¹ do tyíin¹in coon¹³ jaain²¹ 'in tyá² to² sii²¹ Sergio Paulo. Jaain²¹ tsá² jmi¹-tsi 'in Sergio do joon gatyá² to² 'e gajó² Bernabé coon¹³ Saulo tsu⁴ 'iin²¹²in nuu¹un júu³ tyá² tya' Dios. ⁸ Pe 'in tsalaai¹ do sii²¹o jon Elimas. ('øøi²¹-tsi tsá² sii²¹ Tsalaaai¹.) Joon 'in tsalaai¹ do gauntyí²in Bernabé coon¹³ Saulo tsu⁴ jo 'iin²¹²in 'e jo¹ liin¹ Sergio do. ⁹ Joon 'in sii²¹ Saulo do, sii²¹o jon Poo², sirøøi²¹ Espíritu Tyá² tya' Dios alma tya'a.

Joon gajóoi² coon^{'21} tún² liili¹. ¹⁰ Joon gajin^{'2}in sii^{'21}i
Elicas do:

—j'In coon^{'21} tsá² tóo² 'na-u! Joon 'in 'l*ii*^{'3}mo
'na. In 'aa^{'1} jilaa^{'21} 'e tyu² 'na, joon jmoo^{'1}o jilaa^{'21}
'egó². ¿'Ee li^{'1} fu^{'2}u tsá² 'e júu^{'3} gó² 'e júu^{'3} tyu² ty'a'
Ña'ña^{'1}u? ¹¹ Pe la nano-o ilisá² coon^{'21} 'ii^{'21} ty'i
icwó² Ña'ña^{'1}u. Iliuu^{'2}u. Jo lí² jóø^{'13'}ø 'yia^{'21} 'íi¹
juncwii^{'21} coon^{'21} sii^{'13}xu—jin^{'2} Poo² do.

La tsifu joon galituu²mo. Jo jnaa^{'21}gi coonti.
Joon ga'naa^{'12}i jaain^{'21} 'in tsajaa^{'21}i 'ii. ¹² Galija^{'2}mo
líi^{'2} 'in Sergio do mo ganí^{'2}in jilaa^{'21} 'elo. Líi^{'1}
ganga'goo^{'21}-tsi jilaa^{'21} júu^{'3} cwáain¹ ty'a' Jesús.

*Poo² coon^{'13} Bernabé ngataa²i fu Antioquía li
san^{'2} Pisidia*

¹³ Poo² coon^{'13} tsá² coon^{'13}on ngataa²i tsi coon^{'21}
barco fu Pafos do. Joon ngaliin² fu Perge 'e náa^{'1}
li sii^{'21} Panfilia. Pe do-o gatuu²mo Wó^{'3} 'ii. Joon
ganga^{'2}mo fu Jerusalén. ¹⁴ Mo li ci*ii*^{'21}gi 'in catyaai²
do-gi gangíi^{'1}i fu Perge. Joongi tyalíin² fu Antioquía
náa^{'1} li sii^{'21} Pisidia. Mo jmii^{'21} 'ii^{'21} 'woo^{'21} tsá²
ngataa²i tsi inuu cwo^{'1} sinagoga ty'a' tsá² Israel.
Do-o gacwó²o. ¹⁵ Joon jaain^{'21} tsá² do gauntsáa^{'1}a
coon^{'21} sii^{'13}xu li sii^{'21} ley ty'a' Moisés. Jaain^{'21}gi
coon^{'21} sii^{'13} ty'a' jí² 'e gajmaa^{'1}a 'in gafaa^{'21}a júu^{'3}
tyu² ty'a' Dios calíi. Mo ngayuui^{'13} joon 'in tsafeei^{'1}
ty'a' cwo^{'1} do gatyu^{'2}u to² gajin^{'2}in:

—Tsaru^{'1}u', wana 'oo²oo⁰ coon^{'21} júu^{'3} tyu² ty'a' 'in
tsá² néei^{'1} no, lí²-i foo²oo⁰ nano.

¹⁶ Joon garoon²on Poo² li tyíin¹, gajmaa^{'1}a coon^{'21}
li² coon^{'13} cwoo^{'21}o 'e jáñ² tsá² tii². Joon gajin^{'2}in:

—Náuu²duu' tsá² Israel joongi jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi Dios. ¹⁷ Dios tya' tsá² Israel nigatyii¹²in 'líf²¹² tsacøøi¹³ tyi'. Joon mo gateen¹in lí sii²¹ Egipto, do-o gangafúu²mo tsacøøi¹³ tyi' fiin¹³ jo taain²¹²gi goo¹o. Mo la ciiin²¹ joon Dios ga'woo²¹mo 'a Egipto do coon¹³ ii²¹ tya'a. ¹⁸ Joon gacwoo²¹o Dios 'in tsá² do jilaa²¹ 'e 'ná¹ la 'íi²¹² gangii¹i lí jo 'in tsá² seein²¹ jiin¹³ la gatséi¹ tunló¹ jiin²¹. ¹⁹ Joon ga'in¹ ca la dyía¹ fuu²¹ náa¹ fu lí sii²¹ Canaán do. Joon gacwo¹o jí dyía¹ fuu²¹ do 'líf²¹² tsacøøi¹³ tyi' 'e galí² tya'a. ²⁰ Mo la ciiin²¹ joon²¹ gatyü² Dios to² 'e liseein²¹ tsá² jmáa¹a 'ii²¹ jee²¹² 'ii 'in tyü² to² 'ii. La joon galí² ca gatséin¹ tyü²n² cíein¹³ tsí ca'no¹³gi cíein¹³ jiin²¹. Ca mo gasii¹in Dios jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tyü² tya'a sii²¹ Samuel. ²¹ Mo ngayuui¹³ joon gamúu¹i tsacøøi¹³ tyi' jaain²¹ róøi¹³ 'in tyü² to² 'ii. Joon gacwóoi¹ Dios 'ii jaain²¹ róøi¹³ sii²¹ Saúl. Jón¹ Cis 'ii. Benjamín sii²¹ 'líf²¹² tsafeei¹ tya'a. Tunló¹ jiin²¹ gatyü² Saúl do to² lawa róøi¹³. ²² Mo la ciiin²¹ joon gatyii¹mo Dios 'ii 'e jo 'ee to² tyü²gi. Joon gacwo¹o 'líf²¹² David 'e tyü²ü to² cwáain¹ tya' Saúl. Joon gajin² Dios: “Ñíi³oo 'e David, jón¹ Isaí do, jaain²¹ 'in 'í¹-tsi la 'í¹-tsii. Joon 'e 'ii-o ijmáa¹a jilaa²¹ to² 'e tyü³ü.” ²³ Jaain²¹ jún² tsaruu²¹i 'líf²¹² David do galisi²¹ Jesús. Joon Dios gajmaa¹a 'e Jesús do 'in jmaa¹a tiin¹³ tsá² Israel. Jilaa²¹ 'elo nigajin² Dios calii. ²⁴ La nu^ügi ijó¹ Jesús gajó² Wó³ saai¹ tsá² jmií²¹. Joon gacwo¹o jileei²¹ tsá² Israel júu³ tyü² jin²in: “E 'ná¹-a sáa¹naa' jmií²¹. Joongi unsí²naa' 'e 'í¹-'oo'.” ²⁵ Ti lí jatyéein¹ 'e tyéi¹ to² jmoo¹o Wó³ joon gajin²in: “Tsá² xee²¹mo jna jon' jna 'i 'in líi²naa'. Mi

yuum¹³ jna ijó¹ jaain²¹gi 'e jiin¹³ jo tih²na jmáa³aa
situu²¹na 'e sii¹³ii loo²¹ tsi mih¹i" —jin² Wó³ saai¹
tsá² jmih²¹.

26 Joon tyaa¹gi Poo² júu³:

—Tsaru¹u', lhi¹naa' jún² tya' lhi²¹² Abraham
coon¹³ jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi Dios. Tyi'naa'oo' 'e júu³
lo tya' xiuala 'e tiin¹³ tsá². **27** Jileei²¹ 'in galiseein²¹
Jerusalén joongi tsacøøi¹³ tya'a jo ñii¹i 'in Jesús do.
Jon'gi 'øøi²¹-tsi júu³ tya' 'in gafaa²¹ júu³ tya' Dios
calii fiin¹³ untsáa¹o júu³ tya' 'ido la coon²¹ mo sóo¹.
Joon 'in tsá² do mo ga'niii¹ Jesús do gauntsiin¹in
júu³ tya' 'in gafaa²¹a júu³ tya' Dios calii. **28** Joon
mo jo gatsaa²¹a jiin¹³ coon²¹ tsaa² tya' 'ido gamii¹i
Pilato wa'a ityu²u to² jnga²mo. **29** Joon la joon mo
gatsín¹ jilaa²¹ 'e jin² ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya'
'ii. Joon gaxíi²a tsá² cuerpo tya'a tsaa' crúu¹³. Joon
ga'aa¹mo tsá² 'ii. **30** Pe Dios gajmaa¹o 'e gajiin¹o
jee²¹² lhi²¹². **31** Joon lhi¹láai² jmih²¹² gangii²i 'in Jesús
do gajnéi¹ tyani 'in ningalíin² coon¹³on fu Galilea
mo ngóo¹ fu Jerusalén. Joon la joon 'in tsá² do
jmoo¹o júu³ jilaa²¹ 'e ganii²¹ sii²¹o tsá².

32 'Joon la joon jmoo¹³o'o júu³ 'naa' jilaa²¹
júu³ tyú² 'e nigacwo¹o Dios 'lhi²¹² tsacøøi¹³ tyi'.
33 Joon mo gaunjiin¹in Dios Jesús coon¹³ 'e joon
nigauntsiin¹mo 'ii²¹ tya'a la lí² 'e nigajin²in sii²¹i
'lhi²¹² tsacøøi¹³ tyi'. Jilaa²¹ 'elo niganee²¹e'e. La
lí² 'e nigajin² ni jí² tya' Dios. Núu²uu' li ti tún²
salmo: "Yuu²¹ tyia-oo 'nu. Nano-o nicwóo³-oo
juncwii²¹ tyi'i", jin² Dios Jmii²¹. **34** Jin²in jon júu³
tya' Dios: "Icwo¹³oo 'naa' 'e cwaai¹³ la li 'ii²¹ 'e

HECHOS 13:35

liv

HECHOS 13:43

gafuu²¹²uu 'lii²¹² David." Coon¹³ 'e júu³ lo-o ga'ⁱⁱ² Dios Jmii²¹ júu³ 'e iunjiin¹o Jesús jee²¹² 'lii²¹². Joon 'e jo ixiia²¹ cuerpo tya'a. ³⁵ Gee²¹² salmo xia' jin² David do sii²¹i Dios: "Jo icwoo²o 'e ixiia²¹ cuerpo tya' tsá² tyi'i, 'in gatyii¹³un." ³⁶ Pe David do-o gauncoon¹³on tsá² jiin¹³ la mo seein²¹ la li 'e gatyu² Dios to². Joon mo li cii²¹ gajún¹mo jon. Ga'aa¹mo tsá² 'ii. Joon gajgoo²¹ cuerpo tya' 'ido. ³⁷ Pe cuerpo 'e nigajmaa¹a Dios gajiin¹ do jo gajgoo²¹ 'e joon. ³⁸ Tsaru¹u!, 'ná¹-a liñí³ii' 'e Dios lí²-i 'iin² tsaa² tya' tsá² 'wii²¹² cwáain¹ tya' Jesús do. ³⁹ 'Wii²¹² tya' 'ii-o jilee²¹ 'in tsáai¹-tsi 'ii 'iin²mo tsaa² tya'a. Pe jilee²¹ 'in 'iin²¹²in jmá¹ jiin¹³ la to² tyu² Moisés jo 'iin²in tsaa² tya' 'ii. ⁴⁰ Tí¹moo', un'øøi¹ yaanaa'; xuun cwolí² la li 'e gajin² tsá² gafaa²¹a júu³ tya' Dios calii mo gajin²in:

41 Joo²duu' tsá² 'in un²gøøi¹ Dios, tsá² 'goo²¹'oo' joongi cwojuun²naa'.

Tsu jna-a Dios, joon jmóo³oo coon²¹ to² fee¹ 'e jo jai² ilii²naa' fiin¹³ jmoo¹³o tsá² 'naa' júu³.

La joon jin² jí² tya' Dios jin² Poo² do.

42 Mo gacwo'ⁱⁱ¹ Poo² coon¹³ tsá² ngi¹ coon¹³ 'e cwo¹ sinagoga do 'in tsá² jo seein²¹ Israel gamii¹i 'e cwo¹ Poo² 'e júu³ do mi ti tún² jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². ⁴³ Mo ngayuui' gatséi¹ 'e sicaain²¹ tsá² 'in taai² cwo¹ do fúu¹mo tsá² Israel gauncaain²¹ coon¹³ Poo² joongi coon¹³ Bernabé. Joongi gauncaain²¹ 'inlii¹³ tsá² 'in jo seein²¹ joon pe niga'láa²o 'wii²¹² tsáa¹mo-tsi Dios la lí¹i tsá² seein²¹ Israel. Joon Poo²

coon¹³ Bernabé ga'²júu³ 'e jo 'iin²-tsi xiiala 'neei¹
Dios tsá².

⁴⁴ Mo gatí² tún² jmiif²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² do galicaain²¹ jilee²¹mo 'in tsá² seein²¹ 'e fuu²¹ do 'e janáa² júu³ tyá' Dios do. ⁴⁵ Mo ganí²i 'in tsá² Israel do 'e líi¹ fúui¹ tsá² galicaain²¹ ga'aa¹a tsiiwúu¹. Joon ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹³ Poo². Joon ga'láa² 'wii²¹² jíi²in Poo². ⁴⁶ Joon Poo² coon¹³ Bernabé do jo 'goo²¹o coonti gafaa²¹a jin²in:

—'Naa'-a tíi²naa' nuu²uu' júu³ tyá² tyá' Dios nifu tsá² Israel 'naa'. Pe jogi 'iin²¹²naa' cwolín²naa' coon¹³ Dios coonti. Tsá la joon tsáa³oo'o tsac-woo²¹o'o júu³ 'in jo seein²¹ Israel do. ⁴⁷ Tsá la joon nigatyá² Ña'ñá¹u' to² ni jí² tyá'a 'e jin²:

Nigajmé¹na 'ná lawa jí² 'e coo²¹ tyani tsá² taain²¹² fu juncwii²¹.

'Ná¹-a jmaa²a júu³ tyá' xiiala 'e tiin¹³ tsá² la tøøi² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

⁴⁸ Mo ganúu²un 'in tsá² jo seein²¹ Israel do 'elo líi¹ gati²-tsi. Joon ga'láa² 'wii²¹² gajin²in 'e 'áa¹mo tyá² 'e júu³ tyá' Ña'ñá¹u'. Joon galija²mo líi² jilee²¹ 'in nigatyilin¹³ Dios. ⁴⁹ Joon la joon gafaa²¹a tsá² júu³ tyá² tyá' Dios la caain²¹ li san² 'e fuu²¹ do. ⁵⁰ Joon 'in tsá² seein²¹ Israel do gasíi²i coon¹³ tsacóøi¹³ 'in tyiin²gi seein²¹ 'e fuu²¹ do coon¹³ 'in líi¹³ tsamí² tyúi¹ 'in tsaa¹-tsi dioses tyá'a 'áai¹ joon coon¹³ la joon ga'láa² 'wii²¹² untyíi²in Poo² coon¹³ Bernabé. Joon gatyíi¹mo 'e fuu²¹ do. ⁵¹ Pe Poo² coon¹³ Bernabé ga'wo²o mii²i. Joon gaxá²u' laa²¹ toon²¹² mii²i

lawa coon²¹ li² 'e fuu²¹ do 'e nigajmaa¹o coon²¹ 'e gó². Joon ngalíin²mo fuu²¹ Iconio.

52 Pe 'in jai² líii² 'in néei¹ Antioquía do líi¹ jløø¹³i, joon røø¹mo 'in Espíritu Tyá² tyá' Dios.

14

Poo² coon¹³ Bernabé taain²¹² Iconio

1 Mo gatyaliín² Poo² fu Iconio gangataai² caan²¹mo fu cwo¹ sinagoga. Joon gafaa²¹a coon²¹ júu³ 'in sicaain²¹ do. Joon líi¹ fúui¹ tsá² Israel do coon¹³ tsá² jo seein²¹ joon gaja²mo líii². **2** Pe 'in tsá² Israel do 'in jo jo¹ líii² gajmaa¹a 'e ga'i¹-tsi 'in tsá² jo seein²¹ Israel do jilaa²¹ 'e gó² tyá' 'in tsá² jai² líii² do. **3** 'Wii¹³ joon líi¹ wóo² gajaan¹an do. Jo 'goo²¹o. Gacwoo¹o júu³ 'wii¹³ jo cu²-tsi coon¹³ Ña'ñu¹u'. Joon Ña'ñu¹u' gacwoo¹o li² coon¹³ milagro 'e jmoo¹o 'in tsá² do. Coon¹³ 'e la joon litsáa¹mo-tsi tsá² 'e la ja²mo 'iin²¹²mo Dios tsá² la lí² 'e faa²¹a 'in tsá² do. **4** Pe 'in tsá² fuu²¹ do jo cwo¹o júu³ ruu²¹i. 'Inlíii¹³ tsá² faa²¹a tyá² tyá' tsá² Israel do joon 'inlíii¹³gi faa²¹a tyá² tyá' tsá² tyá' Jesús do. **5** Joon 'in jo jo¹ líii² seein²¹ Israel coon¹³ 'in jo seein²¹ joon síii² røø²¹ coon¹³ 'in tsaa'to² do itsajíi¹i joongi itsatyuu¹²i cuun²¹² 'ido. **6** Pe mo galili³i Poo² coon¹³ Bernabé do gacwiin¹o fu Listra coon¹³ Derbe 'e náa¹ li sii²¹ Licaonia coon¹³ la cu' li' joon. **7** Do-o jon nigacwoo¹o júu³ tyá² tyá' xiala 'e tiin¹³ tsá².

Tyuui¹³ tsá² cuun²¹² Poo²

⁸ Fu Listra do galiseein²¹ jaain²¹ tsañuu¹ 'in jo lí² ngí¹. Do-o tyín¹in tsu tsá² jluui¹³ ca la mo li seen²¹mo. Jiin¹³ coon²¹ naa¹³ jo mo gangí¹i. ⁹ Joon 'in tsañuu¹ do nuu¹o jilaa²¹ júu³ tya' Poo² do. Joon gajóøi² Poo² do 'ii. Joon galili³i Poo² do 'e 'ii-o jo¹o líi² Dios 'e 'láa²mo. ¹⁰ Joon gajin² Poo² coon¹³ coon²¹ júu³ tá² liili¹:

—Røø²¹ sii²¹ tíi¹³i.

Joon 'in tsañuu¹ do gasii²¹o tíi²i. Coon²¹ ga'íí²i la no-o. Tsifu joon gangí¹o. ¹¹ Mo ganí²i 'in tsá² fuu²¹ do jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Poo² do joon ga'láa² 'wii²¹² ga'oo¹o coon¹³ jmíi¹ tya' tsá² seein²¹ Licaonia, jin²in:

—¡Dios 'in líi¹ la líi¹ tsá²-a nigajgái¹ fu li saa²¹²an'!

¹² Jin²in 'in tsá² do 'e Bernabé do líi¹i dios tya'a 'in sii²¹ Júpiter joongí 'e Poo² do líi¹i dios tya'a 'in sii²¹ Mercurio, tsu 'ii líi¹i 'in faa²¹ do. ¹³ Joon 'e cwo¹ tya' Júpiter do si' tyan' ti' fuu²¹ do. Joon 'in untsá² do gajajée¹i joo²¹ joongí jilaa²¹ lí³ 'ya²gi li suui²¹ fuu²¹ do. 'I-i coon¹³ 'in tsá² do 'iin²¹²in un'goo²¹o Poo² coon¹³ Bernabé do. Ijngaa¹²i 'in joo²¹ do 'e un'goo²¹o dios tya'a. ¹⁴ Pe mo ganúu²un 'in tsá² tya' Jesús do, Bernabé coon¹³ Poo², jilaa²¹ 'elo, ga'láa² 'wii²¹² ga'gíi²¹i siin¹³in. Joon ngataai² jee²¹² 'in tsá² do 'oo¹o jin²in:

¹⁵ —¡Tsañuu¹! ¿'Ee lí' jmoo²oo' la no? ¡Tsá² la 'naa'-a jna'a! Canii² to² nijalii²¹i'i 'e sii¹³i'i 'naa' 'e júu³ tyá² 'e tú³oo' jilaa²¹ 'elo 'e jo 'ee to² tí¹. Joon ngí³oo' coon¹³ Dios, 'in seen²¹mo, tsu 'ii gajmaa¹a juncwii²¹. Joongí 'ii gajmaa¹a ni cwoo¹³ coon¹³

jmi'ñi¹³ joongi jilaa²¹ 'e sá² jee²¹² 'ii. **16** La mo jéei¹ gacwoo¹o 'e ngi¹ jileei²¹ tsá² jiin¹³ xiala 'iin²¹²in. **17** Pe cwoo¹-o li² 'e seen²¹mo coon¹³ jilaa²¹ 'e tyú² 'e jmoo¹o. No síi¹in jmí¹ li saan²¹²an' roo²¹ jilaa²¹ 'e jñii²¹i'. Joon cwo¹o jna' la líin²mo 'e tyú¹na' —jin² Poo².

18 Pe fiin¹³ gacwoo¹o Poo² jilaa²¹ 'e júu³ lo 'in tsá² do 'iin²¹²mogi jngaa¹²in 'in joo²¹ do. 'Iin²¹²in un'goo²¹o 'in tsá² do.

19 Joon gatyaliin² jaain²¹ gái¹ tsá² Israel 'in néei¹ fu Antioquia coon¹³ 'in néei¹ Iconio. Joon galí¹o gasii²¹i tsá² 'e tyuu¹³mo cuun²¹² 'in Poo² do. La joon gajmaa¹a. Joon gajñuu¹in li' ti' fuu²¹ do. Líii² 'e nijúun²mo 'ido. **20** Pe joon mo galicaain²¹ jaain²¹ gái¹ 'in jai² líii² do cu' li' li' raain¹ Poo² do joon garóon²-o. Ga'í²-o 'e fuu²¹ do tún¹. Mo gajná² jmíi²¹² joon ga'woo²¹mo coon¹³ Bernabé. Ngaliin² fu Derbe.

21 Mo gacwoo¹o júu³ tyú² tyá' 'e tiin¹³ tsá² tyá' 'in néei¹ Derbe do líi¹ fúui¹ tsá² gajai¹² líii². Mo ngayuui¹³ joon ngaliin¹ tún¹ fu Listra coon¹³ Iconio coon¹³ Antioquia. **22** Do-o nigatyaá¹-tsi 'in nigajai¹² líii² li ningaliin¹ do. Gajin²in siíi²¹i 'ido:

—Ná¹-a jai²gi liin²¹naa' júu³ tyá' Jesús. 'Ná¹-a nee²¹e' wúu¹jiin¹³ la joon lí²-i tsatoo²o' li tyú² Dios to²—gajin² Poo² do.

23 Joongi gatyii¹³mo tsacøøi¹³ 'in tyú² to² jee²¹² 'in jai² líii² la coon²¹ fuu²¹. La jo mo gøø¹²ø gafaa²¹o júu³ tyú² jin²in:

—Ña'ñu¹u', uncoon¹³ jileei²¹ tsá² lo tsu¹ nigalija¹²mo líii² 'nu¹.

*Poo² coon^{'13} Bernabé tsataai² tún¹ fu Antioquía
'e náa¹ li sii²¹ Siria*

²⁴ Mo ngayuui^{'13} gangíi¹ fu li sii²¹ Pisidia gatyaliin¹ li sii²¹ Panfilia. ²⁵ Do-o gacwoo¹o júu³ tyú² fuu²¹ sii²¹ Perge. Joongi tyaliin¹ fu Atalia. ²⁶ Do-o ngataai² tsí barco. Joon ngaliin¹ tún¹ fu Antioquía li ga'láa² 'wii²¹² 'ee¹ júu³ tyú². Mo ga'woo²¹i 'e fuu²¹ do nifu jileei^{'21} 'in jai^{'2} líi² Dios do nigamí^{'1}o Dios, 'in 'iin²¹²in tsá², 'e uncoon^{'13}on Poo² coon^{'13} Bernabé jilaa^{'21} to² 'e nigau'n'yee¹mo nano. ²⁷ Joon mo gatyaliin¹ fu Antioquía do gauncaain^{'21} jileei^{'21} 'in jai^{'2} líi². Joon Poo² coon^{'13} Bernabé gatyaa¹ júu³ ce jilaa^{'21} 'e gajmaa¹a Dios li ngalíin². Gajin^{'2}o xiiala gajmaa¹a Dios 'e gajo^{'1}o líi²i 'in jo seein²¹ Israel. ²⁸ Joon Poo² coon^{'13} Bernabé gajaan¹an coon^{'21} sii^{'13} coon^{'13} 'in tsá² jo^{'1} líi² néei¹ do.

15

Mo gangóo¹ Poo² li licaain^{'21} tsaru^{'1}u' Jerusalén

¹ Jee²¹² jmíi²¹² joon 'inlíi^{'13} tsá² ga'woo²¹i fu Judea. Mo gatyalíin² Antioquía do ga'láa² 'wii²¹² 'e^{'2}e 'in jo^{'1} líi² do 'e 'ná¹ jmáa¹a 'ido jiin^{'13} la tiisi^{'2} to² 'e nigatyú^{'2} Moisés. Jiin^{'13} la joon lí² tiin^{'13}mo tsá². Líi¹ jo cwo¹ Poo² coon^{'13} Bernabé júu³ ruu^{'21}i coon^{'13} 'in tsá² do. ² Pe Poo² coon^{'13} Bernabé galisá² 'ii^{'21} tya'a coon^{'13} 'in tsá² do 'e 'ii-o coon^{'13} 'inlíi^{'13} catyaai² do itsaliin¹ Jerusalén tsafee^{'12}i 'in apóstoles néei¹ do coon^{'13} 'in tsacøøi^{'13} tya' 'in jai^{'2} líi² do cwaain^{'21} tya' 'e júu³ do.

³ Joon 'in jai² líi² fu Antioquía do ngóo¹o 'ii¹i júu³ Poo² coon¹³ 'in catyaai² do. Joon gangíi¹i la caain²¹ fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Fenicia coon¹³ Samaria. Li ngalín² do gatyaa¹ júu³ 'e xiuala nigatuu²¹ 'in jo seein²¹ Israel tii² tsáai² tya'a joon gatsa²a-tsi Dios. Joon jileei²¹ 'in jai² líi² líi¹ jløø³i mo ganúu²un 'e cwáain¹ lo.

⁴ Mo gatyaliín² Poo² coon¹³ Bernabé fu Jerusalén 'in tsá² 'in jai² líi² néei¹ do coon¹³ apóstoles coon¹³ tsacøøi¹³ ga'ii²¹mo 'ii. Joon Poo² coon¹³ Bernabé do gatyaa¹o júu³ xiuala nigajmaa¹a Dios 'wii²¹² tya'a li ningaliin² do. ⁵ Pe 'inlíi¹³ tsá² fariseos 'in nigajai² líi² gajmaa¹a siin¹²in joon gajin²in:

—Jileei²¹ 'in njai² líi² 'in jo seein²¹ Israel 'ná¹-a jmáa¹a jiin¹³ la to² tyü² Moisés.

⁶ Joon galicaain²¹ jileei²¹ apóstoles coon¹³ tsacøøi¹³ do 'e lí² 'i¹du'-tsi 'e júu³ lo. ⁷ Mo ngayuui¹³ gatyaa¹ coon²¹ júu³ cwaa²¹ garóon² Té³ li tyíin¹in joon gajin²in:

—Tsaru¹u', ñí²-i 'naa' 'e ningóo¹on coon²¹ sii¹³ mo gatyii¹³in Dios jna jee²¹² 'naa' 'e cwóo³oo júu³ tya' xiuala 'e tiin¹³ tsá² tya' 'in jo seein²¹ Israel. Joon lí² ja²mo líi². ⁸ Joon Dios, 'in ñí¹ jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² nigacwóo¹o li² 'e nigaii²¹mo 'in jo seein²¹ Israel. Nigacwo¹o 'in Espíritu Tyü² tya'a la li 'e nigacwo¹o jna'. ⁹ Coon²¹ røø²¹ líi¹na' tyani Dios lagí 'ii. Gauntyú¹mo Dios 'ii mo galijai² líi². ¹⁰ Joon nano, ¿'ee li' jo jo¹ líi²naa' tsá² Israel jilaa²¹ 'e nigajmaa¹a Dios? Cwoo²oo' coon²¹ to² 'ii²¹ 'e

jo lí² jmáa¹a. Ca 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi' coon¹³ jna' jo mo galí^{1'i}'. **11** Li' cii^{12'i} nitiin^{13'mo} jiin¹³ la lí² 'e nigatiin¹³ 'in tsá² catyaai² do. Jo 'ee gacíiin² tyi'. Untiin^{13'mo} Ña'ñu^{1'u} Jesucristo jna' tsu^u 'wii¹³ 'iin^{212'mo} jna'.

12 Mo ngayuui¹³ joon jmai² 'in gajaan^{1'an} tii². Joon ganúu^{2'o} la 'íi²¹² tyaa¹ Bernabé coon¹³ Poo² júu³ jilaa^{'21} li² coon¹³ milagro 'e nigajmaa^{1'a} Dios jee²¹² 'in jo seein²¹ Israel do. **13** Mo ngayuui¹³ gafaa^{'21'a} joon gajin² Jacobo sii^{'21'i} 'in tsá² sicaain²¹ do:

—Tsaru^{'1'u}, núa^{2'duu} júu³ tyilia: **14** Simóoi¹³ Tú³ lo nigatyaa^{1'a} coon²¹ júu³ xiala nigatyii^{'13'in} Dios nifu 'in jo seein²¹ Israel 'e galitsáa^{1'mo-tsi} 'ii. La joon galíi^{1'mo} tsá² tya' Dios. **15** Jilaa^{'21} 'elo li la li 'e gatón¹ mo'jí² tya' 'in gafaa^{'21'a} júu³ tyá² tya' Dios calii. La nigajin^{'2} ni jí² tya' Dios:

16 Yiia^{2'oo} tún¹ mi tyá² jilaa^{'21} 'elo.

Jon jmaa^{'13'oo} tún¹ 'nú¹ David 'e nisiciii^{'13} no.

Un'míi^{'2'moo} jilaa^{'21} 'e sá^{2'gi} joon isaa^{'13'oo}, jin^{'2} Dios.

17 Joon la joon jilee^{'21} 'in seein^{21'gi} lí²⁻ⁱ 'naa^{'21'i} Ña'ñu^{1'u} Dios.

Joon jilee^{'21} tsá² jo seein²¹ Israel 'in nityi^{'2'na} lí²⁻ⁱ fee^{'1'i} jna.

18 Ca la mo jée^{2'mo} Dios gajmaa^{1'a} júu³ jilaa^{'21} ijmáa^{1'a}.

Jin^{'2} jí² tya' Dios jin^{'2} Jacobo.

19 Faa^{'21'gi} Jacobo jin^{'2'in}:

—'Wii^{'13} joon, tsaru^{'1'u}, la lo-o líi^{2'na}: 'E tyá^{2'gi} wa'a jo untyíi^{'2'ingi} 'in jo seein²¹ Israel 'in nigatú^{'2} tíi² tsáai² tya'a joon nigatsáa^{1'-tsi} Dios. **20** Liin^{'1'mo}

wa'a jiin¹³ 'e táan³a' ni jí² 'e jo lí²-i dø¹ø 'uunñi² 'e nisii²¹ tsá² tyani dioses ty'a'a. Joongi jiin¹³ coon¹³ 'oo²¹o lí² cwuui²¹ tsá². La joongi 'oo²¹ tsá² jiin¹³ coon¹³ ñuu¹ ty'a'a. Joongi jo lí² dø¹ø ngú¹ joo²¹ 'in nigawuuin²¹ tyí², jon'gi jmi¹ li²-i dø¹ø tsá². ²¹Tsu ca mo lii la coon²¹ mo tí² jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² 'e²e tsá² inuu¹ cwo¹ sinagoga la coon²¹ fuu²¹ jiin¹³ ley ty'a' Moisés —jilaa²¹ 'elo gajin² Jacobo.

²²Joon la joon 'in apóstoles coon¹³ 'in tsacøøi¹³ coon¹³ 'in jai² liii² do galisá² 'ii²¹ 'e tyii¹³ in jaain²¹ gái¹ jee²¹² 'ii 'e síi¹ in fu Antioquía coon¹³ Poo² coon¹³ Bernabé. Joon gatyii¹³ in Judas 'in sii²¹o jon Barsabás, coon¹³ Silas. 'Ii jaain²¹ 'in tyiin²gü jee²¹² 'in tsaru¹u' do. ²³Joon coon¹³ 'ii-o gasii¹ in 'e jí² do. 'E jí² do jin² la lo:

"Aa²¹²moo' faa¹³ jna'a. Jna'a, apóstoles ty'a' Jesúz, coon¹³ tsacøøi¹³, coon¹³ 'in jai² liii² catyaai², 'aa²¹²moo' sii¹³i¹ 'naa²¹ jileei²¹ tsaru¹u' 'in jo seein²¹ Israel 'in néei¹ Antioquía coon¹³ 'in seein²¹ li sii²¹ Siria coon¹³ Cilicia. ²⁴Niganuu²oo'o 'e jaain²¹ gái¹ tsá² Israel 'in jai² liii² néei¹ Jerusalén nigacwalín² li seen²¹naa'. Joon nigauntyí² in 'naa'. 'In tsá² do jo gasii²¹²na'a. Niganuu²oo'o 'e coon¹³ júu³ ty'a' nigaxé²mo-'oo'. Nigajin² in 'e 'ná¹ 'ii¹³naa' li² 'e nigacwo¹ Moisés. Jin² in jon 'e 'ná¹ jmaa²oo'o jiin¹³ la 'ii²¹ ty'a'o. ²⁵Niga'¹-tsii'i jilaa²¹ 'elo. Joon røø²¹ gasii²¹i¹ 'e tyú² 'e tyii¹³na'a jaain²¹ gái¹ jee²¹² jna'a 'in jalíin² fu li seein²¹ 'naa' coon¹³ Bernabé coon¹³ Poo² 'in 'iin²¹²na'a. ²⁶'Ido-o nigalín² tóin¹ 'mó¹ 'wii²¹² ty'a' Ña'ñu¹u' Jesucristo. ²⁷Joon

sii²¹²na'a Judas coon¹³ Silas ifee¹i 'naa' jilaa²¹ 'e faa²¹ 'e ji² lo. ²⁸ In Espíritu Tyá² tya' Dios niga'e²e jna'a joon jna'a nigasii²¹i' røø²¹ 'e jo cwoo¹³gi¹ 'naa' coon²¹ to² 'e 'ii²¹-gi. Jiin¹³ 'e tyiin²gi la lí² 'elo. ²⁹ Jo cøø²øø' jilaa²¹ ngú¹ 'e nigasii²¹ tsá² tyani dioses tya'a. Jon'gi jmi¹ cøø²øø'. Jon'gi cøø²øø' ngú¹ joo²¹ 'in júuin² wuuin²¹ tyí². Joongi jiin¹³ coon¹³ 'oo²¹²o lí² cwuui²¹ tsá² joon tsamí² jiin¹³ coon¹³ ñuu¹ tya'a lí² cwuui²¹. Wana 'má²aa' jilaa²¹ 'e júu³ lo canii²mo iliseen²¹naa'. Jiin¹³ la joon júu³ tyii'i."

³⁰ La joon ngataa²mo fu¹ ngaliin¹in fu Antioquía. Mo gatyaliin¹in joon gauncaan²¹mo 'in tsá² jo¹ lìi². Joon gacwo¹o 'e ji² do. ³¹ Mo gajøø²ø 'in tsá² jo¹ lìi² do 'e ji² do lìi¹ jløø¹jiin¹³ cwáain¹ 'e cwo¹o 'in tsá² do. ³² Judas coon¹³ Silas do tìi²¹mo 'e cwo¹ júu³ tya' Dios 'wii¹³ joon gacwoo¹o júu³ 'in tsá² do. Joon lìi¹ fúui¹ 'in tsaru¹u' 'in gatyá¹-tsi. ³³ Mo gangíi²i coon²¹ tún² 'ni¹ jmi²¹² 'in tsaru¹u' seein²¹ Antioquía do ga'íi²o júu³ 'e ngaliin¹mo fu li jalíin². ³⁴ Pe Silas do-gi gatyá¹-tsi 'e jáñ²-o. ³⁵ Poo² coon¹³ Bernabé gaján²o jon fu Antioquía do. 'Ii coon¹³ 'in catyaai² do-gi ga'e²o joongi gacwoo¹o júu³ tyá² tya' Dios.

Tsacwoo¹ Poo² tún¹ júu³ tyá² tya' Dios

³⁶ Mo licíiin²¹ jmi²¹² joon gajin¹² Poo² sii²¹i Bernabé:

—Tsaa²¹a' tún¹ tsafee¹³na' jileei²¹ tsaru¹u' 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ li ningalii²¹i' cwoo²¹o' júu³ tyá² tya' Dios. Tsajøø²¹ø' xiiala seein²¹.

³⁷ Pe Bernabé do 'iin²¹²in jée¹i Wó³, 'in sii²¹ jon Marcos. ³⁸ Pe Poo² do gajin²in:

—'Áai¹gi tyú² wa'a jo jee²¹²mo', tsu nigatú²mo jna' Panfilia do. Jo gangóo¹on coon¹³ jna' li ngalii²¹i' do.

³⁹ Lí¹ gasí²i 'e ca gajmaa¹a tsá² jmai² tyín¹ la jaain²¹ la jaain²¹. Bernabé do gatyii¹³in Marcos joon coon¹³ 'ii ngataa²i tsi coon²¹ barco. Joon ngalín² fu Chipre. ⁴⁰ La 'í²¹² joon Poo² do gatyii¹³in Silas. Mo ngayuui¹³ ga'í² tsaru¹u' júu³ gamí¹i tyani Ña'ñu¹u' 'e ngí¹o coon¹³on, ga'woo²¹mo. ⁴¹ Joon gangí¹i fu li' li sii²¹ Siria joongi Cilicia. Do-o gatya¹-tsi 'in jo¹ lí² li la caain²¹.

16

Timoteo gauncaain²¹ coon¹³ Poo² coon¹³ Silas

¹ Poo² coon¹³ Silas gatyaliín² fuu²¹ sii²¹ Derbe coongi li sii Listra. Joon do-o gatsee²¹i jaain²¹ 'in jai² lí² sii²¹ Timoteo. 'Ii jóon¹ jaain²¹ tsamí² 'in niseein²¹ Israel. Pe jmii²¹gi jon' tsá² Israel. ² 'In jai² lí² seein²¹ fu Listra coon¹³ Iconio tyú² faa²¹a tya' Timoteo do. ³ Joon gali'iin²¹²in Poo² wa'a 'e tsáa¹a Timoteo coon¹³on. Joon 'e jo faa²¹gi tsá² Israel 'laa²¹ tya' Timoteo Poo² do gatyú²u to² 'e liin¹ Timoteo 'e li² circuncisión tya' tsá² Israel, tsu ñí¹i tsá² 'e tsá² griego jmii²¹ 'ii. ⁴ La caain²¹ fuu²¹ li ngalíin² gajmaa¹a júu³ jiin¹³ la nigajin² jí² tya' 'in apóstoles coon¹³ 'in tsacøøi¹³ 'in néei¹ Jerusalén. ⁵ Joon gauntya¹-tsi jileei²¹ 'in ni jai² lí². La coon²¹ jmí²¹² gangafúu²mo 'in jai² lí².

Jaain²¹ tsá² seein²¹ Macedonia gajnéi¹ tyani Poo²

⁶ 'In Espíritu Tyú² tya' Dios jo gacwoo¹o 'e tsacwó²o Poo² júu³ tyú² tya' Dios fu co' li sii²¹ Asia. Joon la joon gangíi¹mo la caain²¹ li sii²¹ Frigia coon¹³ li sii²¹ Galacia. ⁷⁻⁸ Joon gatyalíin²mo fu ti' Misia. 't¹-tsi 'e tsataa²i li sii²¹ Bitinia. Pe 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jo cwoo¹o. 'Wii¹³ joon gangíi¹mo coon²¹ tsáa¹ co' li sii²¹ Misia. Joon gatyalíin²mo fu Troas coon²¹ fuu²¹ náa¹ ti' jmi'^{ñi}¹³. ⁹ Joon do-o ganí²i Poo² coon²¹ 'e canuu²¹ coon²¹ li². Ganíi²¹ jaain²¹ tsañuu¹ 'in seein²¹ li sii²¹ Macedonia. Siin¹²in joon gamíi¹i tyani Poo² gajin²in:

—Na¹ fu Macedonia. Na¹, uncoon¹³ jna'a.

¹⁰ Mo ngayuui¹³ ganí²i Poo² 'e li² lo, jna-a, Lucas gauncaan²¹na coon¹³ Poo² do. Joon gatyaa²¹a'a tyú² tyii¹i. Ngalií²¹i'i fu Macedonia. Tsáa¹mo-tsii¹i'e la ja²mo Dios nigasii¹in jna'a tsacwoo²¹o'o júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá².

Poo² coon¹³ Silas gatyalíin² fu Filipos

¹¹ Ngatoo²¹o'o tsi coon²¹ barco fu Troas. Joon ngalií²¹i'i coon²¹ tsáa¹ fu coon²¹ cwoo¹³ tyúan²¹ roon¹ ni jmií²¹ sii²¹ Samotracia. Joon mo gajná² jmií²¹² joon gatyalii²¹i'i fu Neápolis. ¹² Mo ngayuui¹² joon ga'woo²¹o'o gangalii²¹i'i fu Filipos. Coon²¹ fuu²¹ li tyú² to² Roma. Coon²¹ fuu²¹ 'e tyiin²gi la caain²¹ li catyia² Macedonia. Do-o gatoon²¹o'on coon²¹ tún² 'ni¹ jmií²¹². ¹³ Coon²¹ mo sóo¹ jmií²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Israel ngalií²¹i'i li gasuui²¹ fuu²¹ do. Coon²¹ li ti' jmií²¹. Coon²¹ li licaain²¹ tsá² tsafaa¹²a júu³

tyú². Do-o gayii²¹a'a gacwóo¹³o'o júu³ tyú² 'inlíii¹³ tsamí² 'in nigalicaain²¹. ¹⁴ Jaain²¹ jee²¹² 'in tsamí² do sii²¹ Lidia. Lidia do galiseein²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Tiatira. Joon jmoo¹o to² 'nii¹i 'mi¹² nuu¹ tyú². Nitsáa¹-tsi Dios. La 'íi²¹² nuu¹un 'e júu³ tya' Poo² do Dios gajmaa¹a 'e ga'øøi²¹-tsi. ¹⁵ Joon gasáa²mo jmíi²¹ coon¹³ la tøøi² inuu tya'a, Mo ngayuui¹³ joon gamíi¹i tyanii²¹i'i jin²in:

—Jmaa² fee¹'-oo' pe wana ja²mo líi²naa' 'e tsáa¹mo-tsii Dios, mo¹o' fu tyiia —jin² Lidia do.

Joon gajmaa¹a 'e tyitsaa²¹²mo 'e gajóon¹³o'on.

¹⁶ Cafu galí² mo ngalii²¹i'i tì li tsafaa¹³a'a júu³ tyú² gatseei²¹na'a jaain²¹ simí² 'in 'oo¹o coon²¹ espíritu 'e jmoo¹² júu³ tya' 'e unngíi¹i tsá². Joon líi¹ jnaa²¹ 'in ñi'fii²¹²i cuu² coon¹³ 'e júu³ jmoo¹²o do. ¹⁷ In simí² lo ga'láa² 'wii²¹² gangíi¹i caluu Poo² joongí caluu²¹u'u. Ga'oo¹o tá² jin²in:

—In tsá² lo jmoo¹o la to² tyu² Dios, 'in ñii²gi. Joongí tyaa¹ júu³ xiiala lí² tiin¹³ tsá² —jin² simí² do.

¹⁸ Jiin¹³ la joon ngíi¹i faa¹a la coon²¹ jmíi²¹² ce jiin¹³ do-o gata¹gi Poo² nuu¹un júu³ tya' 'in tsamí² do. Joon gajiin¹³ níi¹i joon gajin²in sii²¹i 'in espíritu 'yuui² alma tya' 'in simí² do:

—Coon¹³ 'ii²¹ tya' 'e sii²¹ Jesucristo, tyu³uu to² 'e júu¹³u alma tya' 'in simí² lo —jin² Poo².

La tsifu joon gacwo'íi¹ 'in espíritu gó¹ do.

¹⁹ Mo galiñi¹ jileei²¹ ñi'fii²¹i 'in simí² do 'e jo lí²gi jnaa¹a cuu² coon¹³on joon gasaan¹²in Poo² coon¹³ Silas. Joon ngajéé¹i tyani tsaa'to² li 'moo¹³

nifu. **20** La joon gatyalín²mo tyani tsaa'to² 'in jmoo¹o 'ii²¹ nifu. Joon gacwoo¹o tsaa² jin²in:

—In tsá² Israel lo ngii¹i untyíi²in goo²¹²o'. **21** 'Ee¹e jilaa²¹ cwáain¹ 'e jo tii²¹na' jmoo²¹o' tsá² Roma jna' —jin² ñi'fii²¹² 'in símí² do.

22 Joon fúui¹gi tsá² ga'láa² 'wii²¹² faa²¹a 'laa²¹ tyá' Poo² do. 'In tsaa'to² do gatyá² to² 'e gacwó² siín³ 'in tsá² do. Joon gapóo¹i coon¹³ sii² 'ido. **23** Mo ngayuui¹³ gapóo¹i liili¹ gataa¹i 'náñi³. Joon gatyá² to² 'in tyá² to² 'náñi³ do 'e tsa'aa²i Poo² coon²¹ tún². **24** Mo ngayuui¹³ ganúu²un 'in tyá² to² 'náñi³ do jilaa²¹ 'elo gangajée¹i Poo² coon¹³ Silas ti tyan' tsi 'náñi³ do. Joon gato¹o 'mó² luutii²i 'ido.

25 La 'woo¹ tyianá¹ Poo² coon¹³ Silas do née¹i faa²¹a júu³ tyá² joon ga'øø¹ø 'e un'goo²¹o Dios. Jileei²¹ 'in catyaai² do 'in taai² 'náñi³ do nuu¹o jilaa²¹ 'elo. **26** La tsifu joon gajøø²¹ goon 'wó² tá² liili¹. Gadyeei¹³ goon la tøøi² 'náñi³ do. Fuxá² tsifu joon ganó¹ jilaa²¹ 'oo² 'náñi³ do. Joon gaxuu²¹ jilaa²¹ cadena 'e 'ñá¹ cwoo²¹o 'in tsá² taai² do. **27** Mo gajná²-tsi 'in tyá² to² 'náñi³ do ganii²¹ 'e niganó¹ jilaa²¹ 'ooca'ná¹ do. Líi²i 'e niga'woo¹mo coon²¹ tya¹. Joon gatyii¹ ñí³ tya'a 'e la mo ijngaaí¹³ 'ñá'a. **28** Joon gafaa²¹a Poo² tá² liili¹ jin²in:

—Xuun¹³ jmeei¹³ wo'o tsá² lo-o taan² jna'a coon²¹ tya¹.

29 Joon 'in tyá² to² 'náñi³ do gamii¹i coon²¹ jí² jneei². Joon ga'ii²¹ cwiin¹in jleei¹ goo²¹o liili¹. Joon gasii²¹i 'wojnú¹i tyani Poo² coon¹³ Silas. **30** Joon ga'woo²¹mo 'ido. Joon gaunngii¹i sii²¹i 'ii:

—Tsañuu¹, ¿'ee 'ná¹ jmáa³aa 'e itiin¹³moo?

31 'Ido-gi gañii¹i:

—Cwotya¹'o'o Ña'ñu¹u' Jesucristo. Joon la joon tiin¹³mo'o coon¹³ tsá² inuu tyi'i.

32 Joon gacwo¹o Poo² júu³ tyá² tya' Jesús 'ido coon¹³ jileei²¹ 'in taai² inuu tya' 'in tsá² do. **33** Joon 'woo¹ joon garun²un 'in tyu² to² 'nañi³ do moo'wó¹ Poo² coon¹³ Silas li icwuu²¹. Joon 'ii coon¹³ tsá² inuu tya'a gasáa²mo jmíi²¹. **34** Mo ngayuui¹³ joon gató¹o fu tya'a. Do-o gacwoo¹o 'e gagøø²¹ø Poo² coon¹³ Silas. Joon jløø³mo la tøøi² inuu tya'a tsu nigatsáa¹mo-tsi Dios.

35 Mo gajná² 'aa²¹ 'in tsaa'to² nifu do gasii¹in 'íi¹³ tya'a 'e tsa'woo²i 'in taai² 'nañi³ do. **36** Joon gajin² 'in tyu² to² 'nañi³ do sii²¹i Poo² do:

—Ningíi¹mo 'ii²¹ 'e laa²¹²moo 'naa'. La joon nilí²-i 'woo²¹naa' 'e tyá²-u.

37 Pe Poo²gi gajin²in sii²¹i 'in 'íi¹³ do:

—Cwosii¹³du'u 'in tyu² to² do 'e tsá² Roma jna'a. Tyíia² do nigapóo²i jna'a tyani tsá² fuu²¹. Jo gacón²du 'ii²¹ coon²¹ tún². Joongi gataa¹²i jna'a 'nañi³. Joon nano-gi 'iin²¹²in laai¹ jna'a 'uuin²¹. 'Ee sa lí² la joon. Ce cwojalín²du yaai do ja'woo²i jna'a.

38 'In 'íi¹³ do ngatya¹ júu³ tyani 'in tsaa'to² nifu do. 'Ido-gi gafoo¹mo mo ganúu²un 'e 'in tsá² Roma 'ii. Joon ngalíin²mo gamíi¹i wa'a jmáa¹a 'ido fee¹-tsi. **39** Joon ga'woo¹mo 'ido fu 'nañi³. Joon gamíi¹i tyani Poo² coon¹³ Silas wa'a 'woo²¹ tsifu 'e fuu²¹ do. **40** Mo ga'woo²i 'nañi³ do ngalíin²mo fu tya' 'in tsamíi² sii²¹ Lidia do. La nu'gi 'e tsalíin² ngajøø²¹i tsaru¹u' joon gatya¹gi-tsi 'ido. Joon ngalíin²mo.

17

Gato¹ tsá² mii¹³ fu Tesalónica

¹ La caain²¹ tyá'i fu¹ li ningalín² Poo² coon¹³ Silas gangí¹ fuu²¹ 'e sii²¹ Anfípolis coon¹³ Apolonia. Joon mo ngayuui¹³ joon gatyalín² mo fu li sii²¹ Tesalónica. Do-o si² coon²¹ cwo¹ sinagoga tyá' tsá² Israel. ² La jee²¹² 'ni¹ semóo¹ Poo², jiin¹³ la tii² nisi² tyá'a, ngóo¹ fu cwo¹ do mo gatí² jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Israel. ³ Ngatyaa¹a júu³ joon jo cwo¹ o júu³ ruu²¹i coon¹³ on. Pe tyá²-u ga'e²e tsá² xiala jin² jí² tyá' Dios 'e Cristo 'ná¹-a nii²¹ wúu¹. Joon mi yuui¹³ júun² in 'e 'ná¹-a jiin¹ in tún¹. Joon gajin² in sii²¹i 'in tsá² do:

—'In Jesús 'in fuu²¹²uu 'naa' lo, 'ii jon Cristo, 'in nigasii¹ in Dios ijmá¹ tiin¹³ tsá².

⁴ 'Inlíii¹³ tsá² Israel do nigajo¹ líi²i. Joon gauncaain²¹ coon¹³ Poo² coon¹³ Silas. Joon fúu¹ mo 'in jo seein²¹ Israel jo¹ galíi²i. Nitsáa¹mo-tsi Dios coon¹³ 'inlíii¹³ tsamí² tyiin²gi. ⁵ Pe niga'aa¹a tsi-iwúu¹ 'inlíii¹³ tsá² Israel 'in jo jo¹ líi². Gauncaain²¹ 'ido 'inlíii¹³ tsá² 'líi¹³ soo²¹-tsi 'in ngí¹ jøøi² jee²¹² 'ná¹. Gajmaa¹²a coon²¹ poo²¹² joon gatyaa¹ 'goo²¹ 'e fuu²¹ do. Gangí¹i 'e fuu²¹ do 'naa²¹i Poo² coon¹³ Silas. Joon gangataa²i coon²¹ inuu tyá' jaain²¹ tsá² sii²¹ Jasón. ⁶ Pe mo jo gatsee²¹i Poo² coon¹³ Silas do gajñúu¹ 'in tsá² sii²¹ Jasón do coon¹³ 'inlíii¹³ tsá² jo¹ líi². Ngajée¹i tyani tsaa'to² do joon ga'oo¹ o jin² in:

—'In tsañuu¹, 'in nigauntyí² in la tøøi² juncwii²¹ nigajalíi² li' lo jon, ⁷ joon 'in Jasón lo niga'ii²¹ mo fu

tya'a. Jilaa²¹ 'e 'ee¹e 'in tsá² no faa²¹a 'laa²¹ tya' 'in tyá² to² nifu 'in tyíin¹ Roma. Tsú jin²in 'e seen²¹mo jaain²¹ róoi¹³ 'in sii²¹ Jesúz 'in feei¹gi lagí 'in tyá² to² Roma.

⁸ Mo ganúu²un 'elo 'in tsá² do coon¹³ 'in tsaa'to² galáa² 'wii²¹² to²o mii¹³. ⁹ Pe Jasón coon¹³ 'in catyaaí²gi do gacwoo¹o cuu² 'e tsáa¹mo-tsi 'in tsaa'to² do 'e i'woo²¹mo Poo² coon¹³ Silas 'e fuu²¹ do. Joon galáa²mo 'ido.

Poo² coon¹³ Silas tsaliín² Berea

¹⁰ La tsifu joon 'in tsaru¹u' do ga'woo²¹mo Poo² coon¹³ Silas coon²¹ 'e canuu²¹. Ngalíin² fu Berea. Mo gatyalíin² do joon ngalíin² cwo¹ sinagoga.

¹¹ Wo²gi-tsi 'in tsá² néei¹ Berea do lagí 'in tsá² néei¹ Tesalónica. Joon lí¹gi 'yaai¹-tsi ga'ii²¹i júu³ tyá². La coon²¹ jmi²¹² gauntsáa¹a júu³ tyá² tya' Dios. Gacón²du cwáain¹ wana 'e jo¹o 'e faa²¹a 'in tsá² do. ¹² 'Wii¹³ joon líi¹ fúui¹ 'in gajo¹ líii². Jee²¹² 'in nijai² líii² do seein²¹ tsamí² tyiin²gi 'in faa²¹a jmi¹ griego. Joon jo¹o galíi² 'inlíi¹³ tsañuu¹.

¹³ Mo galiñi¹ tsá² Israel néei¹ Tesalónica 'e Poo² taan¹in fu Berea cwoo¹o júu³ tyá² tya' Dios ngalíin² ngajmáa² mii¹³. ¹⁴ Pe 'in tsá² jai² líii² seein²¹ do la tsifu joon gasii¹in Poo² lí tí' jmi¹ñi¹³. Pe joon Silas coon¹³ Timoteo gajaan¹o fu Berea. ¹⁵ 'In ningalíin² coon¹³ Poo² ngajée¹i coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Atenas. Joon cwoliin¹in tún¹ gatyaa¹ júu³ 'e Silas coon¹³ Timoteo 'ná² tsaliín² tsaucaain²¹ coon¹³ Poo la jmooно.

Mo taain¹ Poo²fu Atenas

16 La 'ii²¹² jáan¹in Poo² Silas coon¹³ Timoteo fu Atenas do líi¹ fa'i³ líi¹i. Tsu líi¹ 'láai² nii² dioses 'in tsaa²-tsi 'in tsá² do. **17** Tsu 'wii¹³ joon ngafaa¹² o fu cwo¹ sinagoga joongi coon¹³ 'in catyaai² 'in tsaa²-tsi Dios. La coon²¹ jmi²¹² ngafaa¹² o coon¹³ jilee²¹ 'in taa²i 'moo¹³ do. **18** 'Inlíii¹³ tsá² 'in untsáa¹ júu³ tya' coon²¹ poo²¹² 'e sii²¹ epicúreos coon¹³ 'inlíii¹³gi 'in niuntsáa¹ júu³ tya' coon²¹ poo²¹² 'e sii²¹ estoicos gatsee²¹i Poo² joon ga'láa² 'wii²¹² gasii²i:

—¿Ee 'e jin² 'in tsañuu¹ no? Áai¹ tyafó² tyaa¹a 'goo²¹.

'Inlíii¹³gi jin²in:

—La líi¹i 'in tya¹ coon²¹gi júu³ tya' dioses 'in xee²¹mo no.

La lo gajin²in tsu 'wii¹³ Poo² do tyaa¹ júu³ tya' Jesús joongi tya' xiiala galí² mo gajiin¹in. **19** Joon 'in tsá² do ngajéé¹i Poo² fu coon²¹ li sii²¹ Areópago. Do-o li tiii²¹ licaain²¹ mo sá² jilaa²¹ 'e síi¹i. Joon gasii²¹i 'ido:

—Lo-o 'ná² li ñii²i 'in jilaa²¹ 'e 'múui² 'e tyá²a 'e²e¹e. **20** Fu²u jna'a coon²¹ júu³ 'e jo mo nuu²¹uu jiin¹³ coon²¹ naa¹³. 'Ii²¹²oo'o tsáai¹-tsii¹i 'ee 'øøi²¹-tsi 'e júu³ no —jin² 'in tsá² do.

21 Tsu jilee²¹ 'in seein²¹ Atenas coon¹³ jilee²¹ 'in jalíin² li xiia' 'in néei¹ do canii² iin²¹²in 'e nuu¹un si 'e faa²¹a 'e jmai² 'e 'múu²mo.

22 Joon gamaa¹a Poo² siin¹²in jee²¹² 'in tsá² do 'e fu yu' moo²¹ li sii²¹ Areópago do. Joon gajin²in:

—Nuu³duu' tsá² seein²¹ Atenas. Nicón³oo cwáain¹ 'e 'áai¹gi tsáai¹-oo' jilee²¹ dioses tyii'. **23** Tsu mo ningi³ii jóø³øø la caain²¹ li un'goo²oo' dioses tyii'

joon gatsaa³aa ni altar tyii' coon²¹ júu³ 'e jin²: "Tya' 'in dios 'in jo mo galicwii¹naa'." Pe 'in dios 'in un'goo²oo' no pe jo cwii¹naa' no 'in lo-gi 'in Dios 'in foo¹³na coon¹³ 'naa'.

²⁴ "In Dios lo fii²¹² juncwii²¹ joongi ni cwoo¹³ juncwii²¹ tsu nigajmaa¹o juncwii²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e sá². Jo seein²¹ 'ido tsi inuu cwo¹ 'e jmoo¹o tsá². ²⁵ Jon'gi sityéen¹in jmii²¹² jilaa²¹ 'e jmá¹ tsá². Tsu 'ii-o nigacwo¹o jna' jilaa²¹ juncwii²¹ tyi'. 'Ii-o nicwoo¹o tyi² 'e lee²¹e', coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo²¹o' jna' to².

²⁶ 'Coon¹³ coon²¹ jmí¹ 'øø²mo gajmee¹i jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. Joon 'ii gatyu² to² lí²-i lisseein²¹ tsá² joongi li icwá² tsá². ²⁷ 'In²¹²in Dios 'e 'naa²¹mo tsá² 'ii. Coon¹³ la joon tyee¹³mo tsá² 'ii tsu jo wíin² seein²¹ Dios li saan²¹ jna' la jaan²¹na'. ²⁸ Tsu 'ii²¹ ty'a' Dios saan²¹o' joongi ngii²¹i'. Joongi jmoo²¹o' jilaa²¹a. La gajin² 'inlíii¹³ poetas tyii': "Jón¹ Dios jna'." ²⁹ Wana jón¹ Dios jna' jo 'i¹-tsi' 'e Dios líi¹i lawa jaain²¹ fii²¹² 'in gajmeei¹ tsá² 'ñ'a' 'in líii¹ cwanáa¹ si cwataa²¹ 'ee si cuun²¹² 'ee. ³⁰ La mo jéei¹ la jo mo ñi¹ tsá² jo mo gajmaa¹a Dios jilaa²¹ 'e jmoo¹o tsá². Pe nano nityu²to² 'e jileei²¹ 'in seein²¹ doñixia' 'e unsíi²mo 'e 'i¹-tsi. ³¹ Tsu nigatyii¹³ Dios coon²¹ jmii²¹² mi jmáa¹a 'ii²¹ ty'a' tsá² seein²¹ juncwii²¹. Joon coon²¹ tsáa¹ 'ii²¹ ty'a'. Joon ijmáa¹a 'ii²¹ coon¹³ jaain²¹ tsanuu¹ 'in nigatyii¹³in. Joon la joon gacwo¹ Dios coon²¹ li² mo gaunjiin¹in 'in Jesúz do jee²¹² líi²¹² —jin² Poo² do siii²¹i 'in tsá² do.

³² Joon mo ganúu²un júu³ ty'a' 'e jiin¹ tsá² jee²¹²

'līi²¹² 'inlīi¹³ do gaungøø¹mo Poo² do. 'Inlīi¹³gi gajin²in:

—'E tyú²gi wa'a n̄uu²¹u' 'e júu³ lo mo coon²¹ tún².

³³ Joon gatúu²mo Poo² 'ii. ³⁴ Pe 'inlīi¹³ tsá² do jo gatíui² Poo² do. Gajo¹o líi²i. Jaain²¹ jee²¹² 'in jo¹ galíii² do 'in sii²¹ Dionisio. 'Ii jaain²¹ 'in tyú² to² Areópago do. Joongi jo¹o galíii² jaain²¹ tsamí² sii²¹ Dámaris coon¹³ 'inlīi¹³gi.

18

Poo² taain¹ fu Corinto

¹ Mo ngayuui¹³ joon gacwo¹íi¹ Poo² fuu²¹ Atenas. Joon gangóo¹on coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Corinto.

² Joon do-o gatsee²¹i jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Aquila, 'in galiseein²¹ coon²¹ li sii²¹ Ponto. La mo jéei¹gixá Aquila do coon¹³ 'oo²¹²o, 'in sii²¹ Priscila, ga'woo²¹i Italia gatyalín² fu Corinto do. Ga'woo²¹mo do tsá 'in tyú² to² nifu 'in sii²¹ Claudio gatyú²u to² 'e 'woo²¹mo jilee²¹ tsá² Israel 'e Roma do. Joon ngafeei¹³ Poo² do 'ii. ³ Coon²¹ to² 'e nijmoo¹o coon¹³ Poo². Jmoo¹-o 'nú'mí² tsá 'wii¹³ joon do-o gajaan¹o joon gajmaa¹o to² coon¹³on.

⁴ La coon²¹ jmíi²¹²mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Israel ngóo¹ Poo² fu cwo¹ sinagoga. Do-o gacwoo¹o júu³ tya' Dios. 'Iin²¹²in 'e litsáa¹mo-tsi tsá² júu³ tya' Jesú. Gacwo¹o júu³ tsá² Israel joongi 'in jo seein²¹ joon.

⁵ Mo gatyalín² Silas coon¹³ Timoteo jalín² fu Macedonia. Poo² canii² gajmaa¹a gacwoo¹o júu³ tyú². Gasíi²¹í júu³ coon²¹ tsáa¹ tya' tsá² Israel 'e Jesú do 'ii Cristo 'in sijéen¹in. ⁶ Pe 'idogí gasíi²i yaa-i

ga'láa² 'wii²¹² faa^{'21}a 'laa^{'21} tya' Poo². Joon Poo² do gajø^{'2}ø siin^{'13}in lawa coon^{'21} li² joon gajin^{'2}in:

—Tsaa² tyii['] yaamoo['] ejo tiin^{'13}gii[']. Jo tsaa² tyiia tsø líi¹ nigajmáa³oo júu³. La nano-o[']e níi³oo tya' tsá² 'in jo seein^{'21} Israel.

⁷ Joon gacwo^{'i¹}o['] e cwo^{'1} do. Joon gangaa^{'12}i fu tya' jaain^{'21} tsá² sii^{'21} Justo. 'Ii jaain^{'21} 'in un'goo^{'21} Dios. Tyiin^{'1}in caai¹ cwo^{'1} do. ⁸ Joon jaain^{'21} 'in sii^{'21} Crispo, 'in tyø^{'2} to² cwo^{'1} do, galitsáa¹mo-tsi Ña'ñø^{'1}ø['] Jesú^s coon^{'13} la tøøi^{'2} inøø tya'a. La joon fúu¹mo tsá² seein^{'21} Corinto do galitsáa¹mo-tsi mo ganúu²un['] e júu³ tyø^{'2} do. Mo gajo^{'1} líi² gasáa²mo jmi^{'21}. ⁹ Joon Dios gasii^{'21}ø['] Poo² coon^{'21} lawa 'e ci^{'1} jin^{'2}in:

—Jo jmáa³a 'goo^{'21}o['] e cwo^{'3}o['] júu³ tyø^{'2}. Jo jón^{'3}on tii^{'2} ¹⁰ tsø siin^{'13}moo coon^{'13} 'nø. Joon jo 'in cwéei² saain^{'1} 'nø jmee^{'21}i 'nø jilaa^{'21} 'e gó². Líi¹ fúui¹ tsá² tyiia 'in seein^{'21} 'e fuu^{'21} lo —jin^{'2} Dios.

¹¹ La joon Poo² gajaan^{'1}o['] coon^{'21} jiin^{'21} tsi ca'no^{'3} 'e fuu^{'21} Corinto do. 'Ee^{'1}e júu³ tyø^{'2} tya' Dios jee^{'212} 'in tsá² do.

¹² Pe la jee^{'212} jmi^{'212} joon gatyø^{'2} Galión to² li sii^{'21} Acaya. Joon jee^{'212} jmi^{'212} joon 'in tsá² Israel do galicaain^{'21} gafaa^{'21}a 'laa^{'21} tya' Poo³. Joon ngajée^{'1}i Poo² tyani tsaa'to^{'2} 'in tyø^{'2} to² do. ¹³ Joon 'in tsá² Israel do gacwoo^{'1}o['] Poo² tsaa² tyani 'in tyø^{'2} to² do jin^{'2}in:

—In tsañøø^{'1} lo ngii^{'1} to² 'e^{'2}e tsá² júu³ 'e 'ná¹-a tsá²-tsi tsá² Dios 'e jo 'ee tiisi^{'2}.

¹⁴ Poo² ningóo^{'1} 'e faa^{'21}o['] mo gajin^{'2} Galión, 'in tyø^{'2} to² do, gasii^{'21}ø['] tsá² Israel do:

—Tsá² Israel, náuu²duu' 'e ifo^{'3}oo lo. Wana coon²¹ 'e niga'lee^{'21}i 'in tsá² lo si coon²¹ tsaa² fee^{'1} inúu³oo coon^{'21} tún² júu³ tyii'. ¹⁵ Pe wana jiin^{'13} coon²¹ la tiisí² tyii' jiin^{'13} la 'oo^{'21} yaamoo' unrøø²¹oo' 'e júu³ lo yaamoo'. Tsu jo 'iin²¹moor jmáa³aa 'ii^{'21} jilaa^{'21} 'e júu³ lo.

¹⁶ Joon ga'woo²¹mo tyitsaa²¹mo fu caluu. ¹⁷ Joon jileei^{'21} tsá² 'in faa^{'21} jmíi¹ griego 'in jo seein²¹ Israel gasaan^{'12}in jaain^{'21} tsá² sii^{'21} Sóstenes 'in tyu^{'2} to² cwo^{'1} do. Joon gajmee^{'21}i tyani 'in tsaa'to² do. Pe coonti jo 'ee gaunjíi²i Galión do.

Poo² gangáa^{'13}i tún¹ fu Antioquía

¹⁸ Wóo²gixu gajaan¹ Poo² do mo ngayuui^{'13} jilaa^{'21} 'elo. Mo licíiin^{'21} joon ga'ii²o júu³ tsaru^{'1}u' do. Joon caan²¹mo ngalíin² coon^{'13} Priscila coon^{'13} Aquila. Joon fu Cencrea do nigauantsiin¹in Poo² coon²¹ 'ii^{'21} tya'a 'e nigamaa¹a joon gatyu^{'2}u po'tyíi¹i. Mo ngayuui^{'13} joon nga'ii²¹o tsi coon²¹ barco. Joon ngalíin²mo fu Siria. La nu'gi 'e tyalíin² Siria tyalíin² ¹⁹ coon²¹ fuu²¹ sii^{'21} Efeso. Do-o gatu²mo Poo² Priscila coon^{'13} Aquila. Joon ngoo^{'21}-o cwo^{'1} sinagoga. Do-o ngasiin¹in coon^{'13} tsá² Israel 'in licaain^{'21}. ²⁰ Joon 'ido-gí gamíi¹i tyani Poo² wa'a iján¹ wóo²gi pe jo gali'iin²¹in. ²¹ Pe Poo² ga'ii²o júu³ 'ido gajin^{'2}in:

—'Ná¹-a taan¹na fu Jerusalén tsu 'ná¹-a jmaa^{'13}aa jmiíi²¹ 'e nijó¹. Pe wana cwo¹ Dios 'ii^{'21} yafoo^{'13}moo 'naa' tún¹.

Joon nga'ii²¹o tsi coon²¹ barco. Joon gacwo'ii²o fu Efeso. ²² Mo gatyee^{'12}i fu Cesarea joon ngóo¹

Poo² fu Jerusalén. Do-o ngafee¹³i 'in jai² líii² néei¹ do. Mo ngayuui¹³ joon ngoo²¹-o fu Antioquia. ²³ Do-o gajaan¹an coon²¹ sii¹³ cwaa²¹xu. Mo ngayuui¹³ joon gangoo²¹-o tún¹, gangíi¹ la coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Galacia coon¹³ Frigia. Do-o gatya¹gi-tsi 'in nijo¹ líii².

Apolos cwoo¹o júu³ fu Efeso

²⁴ La jee²¹² jmi²¹² joon gatyía¹ fu Efeso jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Apolos. Nigaliseein²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Alejandría. Líi¹ tyú² tiii²¹ cwoo¹o júu³ tyú². Joongi líi¹ tyú² cwii¹i jí² tyá' Dios. ²⁵ Joon nigauntsáa¹o fu¹ tyá' Ña'náu¹u'. Mo faa²¹a yaai¹-tsi líili¹. Joon 'ee¹e la ti cwáain¹ tyá' Jesúz fiin¹³ ñi¹o jiin¹³ la gasaai¹ Wó³ tsá² jmi²¹. ²⁶ Gatyaa¹ Apolos do júu³ tsi cwo¹ sinagoga. Jo cu²-tsi. Pe mo ganúu²un Priscila coon¹³ Aquila júu³ tyá'a gatøø¹ Apolos do coon²¹. Joon gacwo¹gi cwáain¹ tyá' Jesúz tyú²gi 'ido. ²⁷ La mo 'iin²¹²in Apolos tsáa¹a fu li sii²¹ Acaya 'in jai² líii² do gauncoo¹³on. Joon 'in tsaru¹u' do gacwo¹o Apolos coon²¹ jí² 'a 'ii²¹mo 'in tsaru¹u' néei¹ li tsáa¹a 'ii. Mo gatyíi¹a fu Acaya do líi¹ tyú² gauncoo¹³on 'in tsaru¹u' 'in nigalijai² líii² 'wii¹³ fee¹mo-tsi Dios tyá'a. ²⁸ Nigatyaa¹ júu³ tyani jileei²¹ tsá² xiiala nigacai²-tsi tsá² Israel. Joon coon¹³ jí² tyá' Dios gajmaa¹a júu³ 'e Jesucristo 'in sijéen¹in do. Joon 'in tsá² seein²¹ Israel do jo li²wa'a jo cwo¹o júu³ ruu²¹i.

¹ La 'ii²¹² taain¹ Apolos fu Corinto do Poo² gangíi¹i fu tsaa' moo²¹. Joon gajgáa¹i fu Efeso. Do-o gatsee^{'21}i 'inlíi¹³ 'in jai² líi². ²Joon gaunngíi¹i:

—¿Tí nigá'ii¹³naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios mo galitsáai¹-'oo'?

'Ido-gí gañii¹i:

—Coonti jo mo ganuu²¹u' u'e seein²¹ Espíritu Tyú² tya' Dios.

³Joon gajin² Poo² gasíi^{'21}i 'ido:

—¿Xiala nigaasáa²naa' jmíi²¹?

'Ido-gí gañii¹i:

—Jiin¹³ la nigaasáai¹ Wó³ tsá² jmíi²¹.

⁴Poo²-gí gajin²in:

—Mo gasaai¹ Wó³ tsá² jmíi²¹ lawa'a coon²¹ li² 'e unsíi²mo tsá² 'e 'i¹-tsi. Pe gajin²o 'e 'ná¹-a tsáai¹-tsi tsá² 'in jó¹ ciin²¹gíxu lagí 'ii. Joon 'ii Cristo.

⁵ Mo ganúu²un 'elo jilee^{'21}mo gasáa²mo jmíi²¹ coon^{'13} 'e sii²¹ Ña'nú¹u' Jesús. ⁶Joon mo gataan¹an Poo² cwoo¹o tya' 'in tsá² do gajó² 'in Espíritu Tyú² li téen²in. Joon galáa² 'wíi²¹² gafaa^{'21}a jmíi¹ xíia^{'21}. Joon gacwoo¹o júu³ 'e nigacwo¹ Dios. ⁷'In tsá² do tí¹ 'ii dyatuuin¹ coon'tya.

⁸ La 'ii²¹² jiin¹³ la gatsín¹ gaai²¹ sii^{'21} Poo² tsaa²¹o fu cwo¹ sinagoga. Joon ngacwoo¹o júu³ jo cu^{'2}-tsi. Joon líi^{'21}o tya¹-tsi tsá² xiala mi tyú² Dios to² tsá².

⁹ Pe 'inlíi¹³gi galí'waa^{'21}-tsi. Joon jo jo¹ galíi¹i li' faa^{'21}gi 'laa^{'21} tya' júu³ tyú² do tyani tsá². Joon gatyii¹mo Poo² 'ña'a jee²¹² 'in tsá² do. Joon gatøø¹o jiin^{'13} 'in nijai¹² líi² do coon^{'21}. Ngalíin² coon²¹ li untsáa¹ tsá² tya' jaain²¹ tsá² sii^{'21} Tiranno. Joon

do-o gasíii² la coon²¹ jmií²¹². ¹⁰ La joon do-o gateen¹in ce gatsín¹ tún² jiin²¹. Joon jilee²¹mo 'in seein²¹ la caain²¹ li sii²¹ Asia ganúu²o júu³ tyú²tya' Ña'ñu¹u' Jesús. Lagi 'in tsá² Israel lagi 'in tsá² jo seein²¹ joon ganúu²o. ¹¹ Dios nigajmaa¹a coon²¹ milagro fee¹ 'wii¹³ cwáain¹tya' Poo² do. ¹² Cagi póo¹ si 'no³ 'mi² 'ee 'e nigasoin²¹ Poo² tsalii¹ fu li teei¹² tsatsaa¹³ joon 'láa²mo coon¹³ jmoowúu¹ 'e tyaan¹. Joon jilee²¹ espíritu gó² 'woo²¹mo alma tya'a.

¹³ Pe 'inlíii¹³ tsá² seein²¹ Israel do 'in jalíin² li xiia' 'in 'wooi¹ espíritu gó² tya' tsá² gali'iin²¹²in 'wóo¹i espíritu gó² coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u' Jesús. Joon gajin²in sii²¹i 'in'líii³ 'yuui² alma tya' tsá²:

—Tyú³to² 'woo²¹naa' coon¹³ 'e sii²¹ Jesús, 'in Jesús 'in faa²¹a Poo² júu³ tyú² tya'a do.

¹⁴ La joon nigamaa¹a dyái¹ jóon¹ tya' jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Esceva, 'ii tsafeei¹ 'in tyú²to² untsá².

¹⁵ Pe mo gajmaa¹a 'elo 'in'líii³ do gañii¹i:

—Cwii¹moo Jesús do. Cwii¹mogii jon Poo². ¿Pe 'in-gí 'naa'?

¹⁶ Mo ngayuui¹³ joon 'in tsá² taai² 'in'líii³ alma tya'a do ga'íi²i jee²¹² 'in tsá² do. Coon¹³ waa²¹ pí² tya'a gali¹o jilee²¹ 'in tsá² do. Gajmee²¹i 'ido liili¹. Ce gacwiin¹in fu caluu tí' ringúu¹i joongi sicwuu²¹i.

¹⁷ Joon jilee²¹ 'in tsá² Israel coon¹³ 'in jo seein²¹ joon 'in néei¹ Efeso do galiñi¹i joon líi¹ gafo¹i. Joon líi¹ gaun'goo²¹ tsá² Ña'ñu¹u' Jesús.

¹⁸ Joon fúu¹mo 'in nijo¹ líi² jalíin² jatyaa¹ júu³ jilaa²¹ 'e gó² 'e nigajmaa¹a la mo jéei¹. ¹⁹ Fúu¹mo

'in nigauntsáa¹ júu³ loo¹ tyaan¹ jí² tya'a. Joon gajún²o tyani tsá². Mo gajmaa^{'12}a cwáain¹ tya' 'e jí² lo gacíin² tún² cíein¹³ tsi ca'no^{'3} mil cuu². **20** La joon fúu¹mogi tsá² ganúu²o júu³ tya' Ña'ñu^{'1u}. Joon gatsá²-tsi tsá² Dios mo nii^{'21} 'ii^{'21} tya' Dios.

21 Mo ngayuui^{'13} jilaa^{'21} 'elo Poo² ga'i¹-tsi 'e tsafee^{'12}i tsá² 'in néei¹ fu li sii^{'21} Macedonia coon^{'13} li sii^{'21} Acaya. Joon ingí¹mogi ca ti' Jerusalén. Joon gajin^{'2}in:

—Mi yuui^{'13} níi³ii fu Jerusalén 'ná¹-a jon níi³ii fu Roma.

22 La 'ii^{'212} jan¹ Poo² coon^{'21} sii^{'13}giXu fu Asia gasii¹mo Timoteo coon^{'13} Erasto, 'in jmoo¹o to² coon^{'13}on, fu Macedonia.

To^{'2} tsá² mii^{'13} fu Efeso

23-24 La jee^{'212} jmii^{'212} joon jaain^{'21} tsá² sii^{'21} Demetrio gajmaa¹a mii^{'13} tya' cwáain¹ tyá² tya' Jesús. Demetrio do-o jaain^{'21} 'in jmoo¹o to² coon^{'13} cwataa^{'21}. Jmoo¹o jilaa^{'21} 'e 'ya'gí tya' jaain^{'21} diosa tya'a 'in sii^{'21} Diana. Joon líi¹ jnaa¹a cuu² coon^{'13} jilaa^{'21} 'e jmoo¹o coon^{'13} jileei^{'21}gi 'in jmoo¹o to² coon^{'13}on. **25** Joon gauncaain^{'21} jileei^{'21} 'in jmoo¹o to² coon^{'13}on coon^{'13} jileei^{'21} tsá² 'in jmoo¹o to² la do. Joon gajin^{'2}in sii^{'21}i 'in tsá² do:

—Tsañu^{'1}, jnaa¹o' jilaa^{'21} 'e tsangíi²na' 'e tyá²-u saan²an' coon^{'13} jilaa^{'21} to² 'e jmoo^{'21}o'. **26** Pe la lí² 'e jøø^{'21}ø' joongí nuu^{'21}u' la li júu³ tya¹ Poo² do ngíi¹ jin^{'2}in 'e jilee^{'21} dioses 'in jmaai¹ tsá² jon' dioses 'i. Joon la joon fúu¹mo 'in nigajai^{'2} líi² júu³ tya'a. Jon' jiin^{'13} lo-o pe la caain^{'21} li sii^{'21} Asia. **27** Áai¹ tyafo^{'2}

gó² tyi' tsu jilaa²¹ to² 'e jmoo²¹o' lo itsa'^{ii¹}-i. La joon intú² tsá² cwo¹ tya' diosa tyi' sii²¹ Diana. Nee²o' 'e jilee¹³ tsá² Asia coon¹³ la tøøi² juncwii²¹ un'goo²¹o 'ii. Pe nano 'áai¹ fo² tya' diosa tyi' 'in fee¹ wana jo 'in un'goo²¹gi 'ii —jin² Demetrio do.

28 Mo ganúu²un jilaa²¹ 'elo líi¹ gatsá² 'nii²¹-tsi joon ga'oo¹o:

—¡Fee¹mo diosa tyi'! ¡Fee¹mo Diana, diosa tya' 'in néei¹ Efeso!

29 Líi¹ gatyaa¹a 'in tsá² do 'goo²¹. Gasan²mo jaain²¹ tsá² sii²¹ Gayo coon¹³ jaain²¹gi 'in sii²¹ Aristarco. Gái¹ tsá² seein²¹ Macedonia 'in ngí¹ coon¹³ Poo² do. Tsifu joon gajñúu¹in ti li si² 'ná¹ li licaain²¹ tsá² fuu²¹ do. **30** Joon Poo² la mo 'iin²¹²in tsa'ii²¹ tsafee¹²i 'in tsá² do pe 'in jai² líi² catyaa² do jo gacwoo¹o. **31** Joon 'inlíi¹³ tsacøøi¹³ seein²¹ Asia do 'in seein²¹ Poo² tyú² coon¹³ gasii¹in júu³ 'e jo tsáa¹a 'ii jee²¹² do. **32** Áai¹ sicaai¹³ 'e faa²¹a tsá² do la jaain²¹ la jaain²¹ tsu jiin¹³ jo ñii¹gi 'ee to² 'e nigalicaain²¹ do. **33** Joon 'in tsá² Israel do gatyii¹³in jaain²¹ tsá² sii²¹ Alejandro 'in gajmaa¹a coon²¹ li² coon¹³ cwoo²¹o. 'Iin²¹²in faa²¹a cwáain¹ tya'a. **34** Pe mo galili³i 'in tsá² fúui¹ do 'e tsá² Israel do joon ga'oo¹o wóo² líili¹. Xuu jogi gati² tún² hora ga'oo¹o 'ido jin²in:

—¡Fee¹mo Diana diosa tyi' 'in néei¹ Efeso!

35 Joon 'in tiji² tyiin¹ fuu²¹ do mo galí¹i 'íi² tii² jee²¹² 'in tsá² do gajin²in:

—Tsá² seein²¹ Efeso, la tøø²mo juncwii²¹ ñii¹i 'e fuu²¹ Efeso lo 'e tii²mo un'øø²¹mo cwo¹ tya'

diosa 'in feei¹ sii²¹ Diana 'in nigatøøi²¹ fu yu' juncwii²¹. ³⁶ La joon jo cweei¹ faa²¹a tsá² 'laa²¹. Coon'tún²duu'. Jo jmaa²duu' jiin¹³ la jo mo tyaa²aa' cwáain¹. ³⁷ Tsu 'in tsañuu¹ 'in jajéei¹ 'naa' lo jo 'ee mo gajmaa¹a jon'gi mo gafaa²¹a 'laa²¹ cwáain¹ tyá' diosa tyii'. ³⁸ Wana 'in Demetrio no coon^{'13} jilee²¹ 'in jmoo¹o to² coon^{'13} sá² coon²¹ tsaa² cwó² tyá' doñi*'iin*, lí²-i tsalíin² tyani tsaa'to². 'I-gi unrøø²¹ júu³ no. ³⁹ Wana 'oo² 'naa' coon²¹ júu³ xia^{'21}gi lí²-i mí^{'2}ii' 'e licaaain²¹ tsá² coon^{'21} tyá¹. Joon sii^{'13}oo' júu³ ja^{'2}mo. ⁴⁰ Tsu 'íi¹-i fo² tyi' wana galiñi¹ tsaa'to² tyu^{'2} to² fuu²¹ lo la lí² 'e nigajmaa²aa' no. Jo 'ee líi^{'13} cwáain¹ sá² cwoo²¹o' tyá' 'e míi^{'13} 'e nigali² no.

⁴¹ Joon mo ngayuui^{'13} gajin^{'2} 'elo ga'i^{'1}i júu³ gajø^{'2}mo tsá².

20

Poo² tsáa¹a fu li sii²¹ Macedonia coon^{'13} li sii²¹ Grecia

¹ Mo gatséi¹ jilaa²¹ 'e míi^{'13} do gatø^{'1}ø Poo² jilee^{'21} tsá² jo^{'1} líi². Joon gacwo^{'1}o cwáain¹ 'ido. Mo ngayuui^{'13} joon ga'i^{'1}o júu³ 'ido. Garøøn¹in joon gangoo²¹o fu Macedonia. ² Joon ngafee^{'12}i jilee^{'21} 'in néei¹ la náa¹ fuu²¹ do. Gatya¹gi-tsi tsaru^{'1}u' coon^{'13} júu³ tyá'a. Mo ngayuui^{'13} joon gatyía¹ fu li sii²¹ Grecia. ³ Do-o gajaan¹an gaa^{'21} sii²¹. Ni'yuui² fu¹ 'e tsá^{'2} barco 'e tsáa¹a fu Siria mo galili^{'3}i 'e 'in tsá² Israel do 'iin^{'12}in saan^{'1}mo 'ii. 'Wii^{'13} joon ga'i^{'1}-tsi gajaa^{'12}i fu li' cwoo^{'13} tyuun²¹. Joon gangíi¹ fu Macedonia tún¹. ⁴ Gangalíin² caan²¹mo coon^{'13} Sópater, jaain²¹ tsá² seein²¹ Berea. Joongi

coon¹³ Aristarco coon¹³ jaain²¹ tsá² sii²¹ Segundo, 'in seein²¹ fu Tesalónica. Ngalín²mo jon Gayo, 'in seein²¹ Derbe, coon¹³ Timoteo. Joongi ngalín²mo Tíquico coon¹³ Trófimo 'in néei¹ fu li sii²¹ Asia. ⁵ In tsaru¹u' no gangajée¹mo joon ngajeen²in jna'a fuu²¹ sii²¹ Troas ⁶ Pe jna'gii¹i ga'woo²¹o'o fu Filipos mo gangíi² jmii²¹² 'e gø² tsá² 'iñi¹ 'e jo jeei¹ tyian³. Joon ngatoo²-oo'o tsi coon²¹ barco. Tya¹oo'o fu Troas mo gatí² 'ñá² jmii²¹²gi. Do-o gajoon²¹o'on dyía¹ jmii²¹²gi.

Taain¹ Poo²fu Troas

⁷ Mo gatí² domingo galicaain²¹ tsá² 'in jo¹ líi² ijmáa¹a jmai²xu 'iñi¹ 'e untii¹³-tsi 'e gajmaa¹a Jesús. Joon Poo²-gi ga'ee¹e júu³ tyú². Tsu 'wii¹³ 'ná¹-a cwo'íi¹i mi jná² jmii²¹² joon líi¹ cwaa²¹ gafaa²¹a. Ca gatí² 'woo¹ tyianáa¹ gafaa²¹a. ⁸ Coon²¹ tsi inuu ñíi¹ li sicaain²¹. Joon líi¹ 'láai² jícoo²¹ 'in 'íi¹³. ⁹ Joon jaain²¹ simii²¹ sii²¹ Eutico tyíin¹in 'ootoo²¹ do. 'Wii¹³ cwaa²¹xu júu³ 'e gatyaa¹ Poo² do 'in simii²¹ do gatsá²-a jelicwuu²¹i. Joon la 'íi²¹² tyíin¹ do gacwuu²¹mo. Joon do-o gatøø¹²¹i tì yu' li tí² 'ni¹ fúui¹ do. Mo gasaai²¹ tsá² 'ii ni'líi²¹²mo. ¹⁰ Joon gajgái¹ Poo² fu yu' do. Joon gatyaa¹ 'ña'a li raain¹ 'in simii²¹ do. Joon garøøn¹in 'ido. Joon gasii²¹i 'in tsaru¹u' do:

—Jo foo¹³naa' tsu 'in jiin¹ 'ino.

¹¹ Joon gasóo²o tún¹ Poo² li' yu' li sicaain²¹. Gajmaa¹o jmai²xu 'iñi¹ do 'e untii¹³-tsi. Mo ngayuui¹³ joon gagøø¹²¹ 'íi¹i. Joon gafaa²¹o tún¹ ce gajná².

Joon gacwo'ii¹o. ¹² Joon 'in simii²¹ do tee¹o jiin¹.
Jilee²¹mo gatya¹-tsi liili¹.

Tsá² ngí² coon^{'13} Poo² tsalín² fu Miletó

¹³ Gaunrøø²¹o júu³ jile^{'1}oo'o la gajin² Poo² 'e tsajéen²na'a 'ii fu Asón. Jile^{'1}oo'o ngatoo²o'o tsi coon²¹ barco. Jiin^{'13} Poo² do gajaan¹gi 'wii^{'13} 'iin²¹²in ngi¹ tii²o. Joon ngalii²oo'o fu Asón. Do-o li gajéen²na'a Poo². ¹⁴ Mo galicaain²¹ coon^{'13} jna'a tsi barco do ngalii²oo'o fu Mitilene. ¹⁵ Ga'woo²¹-oo'o joon. Mo gajná² joon gangii²¹²moo'o fu coon²¹ li sii²¹ Quío. Mo gajná² jmii²¹² tún² gatyalii²¹i'i coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Samos. Fu Trogilio gajón¹³o'on catá² pe mo gajná² jmii²¹² joon gatyalii²¹i'i fu Miletó. ¹⁶ La joon gajmóo¹³o'o tsu Poo² do jo 'iin²¹²in jáñ² wóo² fu Asia do. Jo 'iin²¹²in tsáa¹a fu Efeso do tsu 'iin²¹²in tyee^{'12}i la jmoonogi fu Jerusalén. 'In²¹²in wa'a ilí téen¹in fu Jerusalén mo ti jmii²¹² sii²¹ Pentecostés.

Tyaa¹a Poo² júu³ coon^{'13} tsacøøi^{'13} néei¹ Efeso

¹⁷ La 'ii²¹² taain¹ Poo² fu Miletó do gatyu^{'2}u to² gajaliin² tsacøøi^{'13} tya' 'in jo^{'1} líi² néei¹ Efeso do.
¹⁸ Mo gatyalíin² joon gasi^{'21}i Poo² 'ii:

—Ñí³oo' xiuala nigangi^{'3}ii ca la mo 'láa² 'wii²¹² ngóo³oon fu li sii²¹ Asia. ¹⁹ La coon²¹ jmii²¹² mo taan¹na jee²¹² 'naa' jmóo³oo jiin^{'13} la to² tyu^{'2} Ña'ñu^{'1}u' Jesús. Jo mo gaunfee¹na 'ñii'a. Liili¹ xuui²¹²-tsii. Joon la jee²¹² joon líi¹ gauntyíi²in tsá² Israel jna. ²⁰ Pe jo gatu^{'212}uu jilaa^{'21} 'e ga'e^{'1}ee 'naa' 'e tyu^{'2}-u tyi-oo'. Ga'ee²¹²ee tyani tsá² fúui¹ joongi tsi inuu tyii'. ²¹ Fúu¹mo tsá² Israel lagí 'in jo seein²¹ joon nigafuu²¹²uu 'e jaa^{'21}a-tsi coon^{'13} Dios

joon cwotyaa²¹²-tsi Ña'ñu^{1u}' Jesucristo. ²² Nano ní³ii fu Jerusalén la nigatyu² to² 'in Espíritu Tyu² tya' Dios fiin¹³ jo ñi²ii 'ee tsangíi²na mi tyee¹²na. ²³ Canii²mo 'e ñi²ii doñi¹ee fuu²¹ 'e ní³ii 'in Espíritu Tyu² tya' Dios jma²a jna júu³ 'e mi tyee¹²na do i'ú³uu 'nñi³. Joongi imóo³oo wúu¹. ²⁴ Pe jilaa²¹ 'elo jo 'ee cu²-tsii. Jogi cu²-tsii wana gajún¹na. Jiin¹³ canii² 'e iin²¹²na 'e untyee¹na to² tyiia jløø¹³moo. Untyee¹moo to² 'e nigacwo¹o Ña'ñu^{1u}' Jesús jna: 'e cwóo³oo júu³ tya' xiiala untiin¹³ Dios tsá².

²⁵ 'La mo jéei¹ ngí³ii jee²¹² 'naa' gacwóo³oo júu³ tya' xiiala tyu² Dios to² tsá². Pe nano tsáa¹mo-tsii 'e jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'e jo máai¹gíi¹ jna. ²⁶ 'Wii¹³ joon fuu²¹²u 'naa' nano jo tsaa²gi¹ tyiia tya' jiin¹³ jaain²¹. ²⁷ Nigacwó³-oo jilaa²¹ 'ii²¹ tya' Dios. Jiin¹³xu jo 'uun²¹mo gajmáa³aa. ²⁸ Nano un'øøi¹gixuu¹' yaanaa'. Joongi un'øø¹naa' jilee²¹ 'in jai² líi². Tsu 'in Espíritu Tyu² tya' Dios nigatyée¹ 'naa' 'e un'øø¹naa' jilee²¹ 'in nigajai² líi² Ña'ñu^{1u}'. Coon¹³ jmi¹ 'øø²i do niga'iin²mo tsaa² tyii'. ²⁹ Tsu ñi²oo mi nii¹³na lo ijaliin² tsá² xee²¹mo 'in xéi¹-oo'. Joon jo tyá²gi¹-oo' Jesús. Jalín² 'in tsá² do lawa joo²¹ líi² iuntyee¹mo joo²¹ tyúi¹. ³⁰ Joon jee²¹² 'naa'gíi¹ seen²¹mo jaain²¹ gái¹ i'e²e tsá² júu³ tajuu²¹ lagí júu³ jai². 'In²¹²in 'e 'in jai² líi² Jesús jo¹o liin¹in júu³ tya'a. ³¹ Tíi¹moo'. Cwotii¹³-oo' 'e 'ni¹ jiin²¹ cwo²oo 'naa' júu³. La jmii²¹² tiin¹³ la 'woo¹ jo mo gatuu²¹²uu xuui²¹²-tsii nigacwo²oo 'naa' cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

³² 'Nano, tsaru¹u', gatyaa¹oo ja'cwoo²¹ Dios 'naa'

joongi 'e júu³ ty'a 'e 'e'²e jna' xiiala 'iin²¹²in Dios tsá². 'E júu³ lo 'oo¹-o waa²¹ pí² 'áai¹. Coon¹³ 'e júu³ joon jo tú² fu¹ ty'a Jesús ca gatyalíin²naa' 'áan³ tyii' 'e Jesús nigajmaa¹a ty'a jileei²¹ 'in nigauntyúu¹i. ³³ Jo mo gali'iin²¹²na jiin¹³xu cuu² tsá² si siin³ tsá² 'ee coonti. ³⁴ Ni³ 'naa' 'e nigajmáa³aa to² coon¹³ cwóo³oo 'e nigali'oo²-oo jilaa²¹ 'e tyiin²gi tyiia coon¹³ jileei²¹ 'in ngi¹ coon¹³ jna. ³⁵ Líi¹ niga'e²ee 'e 'ná¹-a jmaa¹a tsá² to² 'e uncoon¹³on jileei²¹ 'in 'oo¹o fa'i³. Cwotii¹³'oo' júu³ ty'a Ña'ñu¹u' Jesús la mo gajin²in 'ña'a: "Áai¹gi tyú² si'íi¹-tsi' mo uncoon¹³on' tsá² xeei²¹ lagí 'e uncoon¹³ tsá² xeei²¹ jna".

³⁶ Mo ngayuui¹³ gajin² Poo² jilaa²¹ 'elo gasii²¹i wojníi¹i. Joon gafaa²¹a júu³ tyu² coon¹³ 'in tsá² do. ³⁷ Joon jilee²¹mo tsá² do galixuui²¹²-tsi. Joon garøøn¹in Poo² do. Joongi gacuu²¹u 'oo²o 'ido. ³⁸ Joon líi¹ fa'í³ líi¹i tsu¹ 'e nigajin² Poo² 'e jo níi²gi tsá² do 'ii. Mo ngayuui¹³ joon gangalíin²mo caain²¹ coon¹³ Poo² ca ti li 'íi¹ barco do.

21

Poo² tsáa¹a fu Jerusalén

¹ Mo gatuu²¹²na'a 'in tsaru¹u' do joon ngatoo²¹o'o coon²¹ barco. Joon ngalii²¹i'i coon²¹ tsá¹ li li sii²¹ Cos. Mo gajná² jmii²¹² joongi gatyalii²¹i'i fu Rodas. Mo ga'woo²¹o'o joon gatyalii²¹i'i ti Pátara. ² Pátara do-o gatsaa²¹a'a coon²¹ barco 'e tsá¹ fu Fenicia. Joon ngatoo²¹o'o joon ngalii²¹oo'o. ³ Mo ngalii²¹i'i ganee²¹e'e coon²¹ cwoo¹³ tyu²¹ 'e roon¹on ni jmi'ñi¹³ 'e sii²¹ Chipre. Roon¹on li'

cwoo²¹o'o tooin²¹. Ngalii²¹i'i Siria tsh 'e barco do 'ná¹-a saa¹²a laa²¹ fu Tiro. Joon ngatoo²¹o'o.

4 Gatseei²¹na'a 'in jai² líi² néei¹ Tiro do. Joon ga'yii²¹a'a dyía¹ jmii²¹ coon¹³on. Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios gajmaa¹²a júu³ tya' 'in tsá² do cwáain¹ tya' Poo² joon gasii²¹i Poo² do wa'a jo tsáa¹a 'ido fu Jerusalén. **5** Mo gatsín¹ 'e jmii²¹ joon ga'woo²¹o'o. Joon 'in tsá² do coon¹³ 'oo²¹o coon¹³ xuui²¹ tya'a ngajée¹ jna'a ti li suui²¹ fuu²¹ do. Do-o gasii¹³i'i wojnii²¹i'i gafaa¹³a'a júu³ tyú².

6 Mo ngayuui¹³ joon ga'ii¹³oo'o júu³ la jaain²¹ la jaain²¹. Jna'oo'o ngatoo²¹o'o tsi barco do pe 'ii-gi ngaliin¹mo fu tya'o.

7 Ga'woo²¹o'o Tiro do joon gatyalii²¹i'i fu Tole-maida do. Do-o ngafee¹³na'a 'in tsaru¹u' néei¹ do. Joon gajoon¹o'on coon²¹ jmii²¹. **8** Mo gajná² jmii²¹ joon jile¹oo'o 'in ngii²¹i'i coon¹³ Poo² do ga'woo²o'o joon gatyalii²¹i'i fu Cesarea. Do-o ngatyalii²¹i'i fu li tyíin¹ Lii²¹. 'Ii cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios. 'Ii jaain²¹ jee²¹ 'in dyái¹ tsá² do 'in gajmaa¹a jmai¹²xh 'uunñi² fu Jerusalén. Do-o gajón¹³o'on coon¹³on. **9** Lii²¹ do seein²¹ tyúuin² jamíi¹ 'in jo mo cuui¹³ cwoo²¹. 'Ido-o 'ii²¹i júu³ cwo¹ Dios cwo¹o tsá². **10** La 'ii²¹ toon²¹o'on do coon²¹ tún² jmii²¹ cwéi¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Agabo, 'in nijó² fu li sii²¹ Judea. Gacwo¹ Dios 'ii júu³ 'e noo²¹gi ilí². **11** Joon mo gacwée¹i jee²¹ jna'a gatyii¹ loo²¹ 'náu¹ tyú² Poo². Joon ga'ñuu²uñ cwoo²¹ tih² Poo² do. Joon gajin²in:

—La lo-o jin² Espíritu Tyú² tya' Dios. “In tsá² Is-rael i'ñuu¹i fii²¹ 'e loo²¹ lo mi tyee¹²i fu Jerusalén. Joon ijaan²¹i tyani tsá² 'in jo seein²¹ Israel” —la

joon gajin² Agabo do.

¹² Mo ganuu²¹u' e júu³ lo jna'a coon¹³ 'in néei¹ do gamii²¹i'i tyani Poo² wa'a jo tsáa¹a fu Jerusalén.

¹³ Pe Poo² dogi gañii¹i:

—¿'Ee li' ci²ii'? ¿'Ee li' jmoo²oo' e jaa²¹-tsii? Tsu^{wii²¹}tya' Ña'ñu¹u' Jesúus jna ninaa²¹aa tyú² tyia jon' jiin¹³ e'ñuu²na pe cagi 'e júun²na mi tyee¹²na Jerusalén —jin² Poo² sii²¹i tsá² do.

¹⁴ Mo jo galí¹gii¹i gajoon¹o'on jo 'ee gasii¹³gii¹i. Jiin¹³ 'e gasii¹³i'i:

—Cwolí²-i jiin¹³ la 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹u' Jesúus.

¹⁵ Mo ngayuui¹³ 'elo gatyaa²¹o'o tyú² tyii*i*. Joon ngalii²¹i'i fu Jerusalén. ¹⁶ Joon ngalín²mogi coon¹³ jna'a 'inlíii¹³gi 'in tsá² jai² líii² seein²¹ fu Cesarea. Jee²¹ 'in tsá² do ngóo¹ jaain²¹ tsá² seein²¹ Chipre sii²¹ Mnasón. Calii, 'áa¹mo ningóo¹, 'e jai² líii². Tya' 'ii gajoon²o'on mo tyalii²¹i'i.

Tsafeei¹³ Poo² Jacobo

¹⁷ Mo gatyali²¹i'i fu Jerusalén do jløø¹³mo tsaru¹u' do ga'ii²¹mo jna'a. ¹⁸ Mo gajná² jmii²¹ joon gangóo¹ Poo² coon¹³ jna'a 'e ngafee¹³na'a Jacobo. Joon do-o jon néei¹ jileei²¹ tsacøøi¹³ tya' 'in jai² líii². ¹⁹ Joon Poo² do gafee¹mo 'in tsá² néei¹ do. Ga'láa² 'wii²¹ tyaa¹a júu³ la coon²¹ la coon²¹ 'e nigajmaa¹a Dios jee²¹ 'in tsá² jo seein²¹ Israel mo gacwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios. ²⁰ Mo ganúu²un 'in tsá² do la jilaa²¹ 'e gajin² Poo² do ga'láa² 'wii²¹ untyúu¹i Dios. Joon 'in tsá² do gasii²¹i Poo²:

—Tyú²-u', ru¹u', pe nijøø²o'o joo¹³ mil tí² tsá² Israel 'in nijo¹ líii². Joon 'in tsá² lo jin²in 'e 'ná¹

jmá¹ tsá² jilaa^{'21} to² tyu^{'2} Moisés. ²¹ Joon ninúu²un 'in tsá² do 'e 'ná-a niga'ee^{'13}e tsá² Israel 'in néei¹ fu lí wíin² 'e lí²-i tuu² jiin^{'13} la to² tyu^{'2} Moisés. Joon ninúu²un 'e niga'ee^{'13}u 'e jo 'ná¹ ii^{'21}gi tsá² li² tyu^{'2} Moisés jon'gi jmá¹gi la tiisi^{'2} tyi'. ²² ¿Xiala ijmoo^{'21}o'? Tsu mi iñi¹ tsá² Israel 'e nicwéi¹o'o lo ilicaan^{'21}mo. ²³ Áai¹gi tyu^{'2} wa'a jmaa²a jiin^{'13} la no: Seen^{'21}mo jee^{'21} jna'a tyúuin² tsañuu^{'1} 'in 'ná¹ jmá¹ coon^{'21} ii^{'21}. ²⁴ Jee¹i coon^{'13} 'ná joongi untyúi^{'1} 'wo'o coon^{'13}on. Tyii²i 'laa^{'13} cwáain¹ tyu^{'2} 'in tsá² no. Tsu la joon lí²-i sí² tyí^{'1}i. Joon la joon cón²on tsá² cwáain¹ 'e jo jo^{'1} 'e niganúu²un. Ilitsáa¹mo-tsi 'e jmoo^{'21}gi'i to² tyu^{'2} ley tyu^{'2} Moisés. ²⁵ Pe 'in tsá² jo seein^{'21} Israel 'in nigajai^{'2} líhi² canii² 'ná¹ jmáa¹a jiin^{'13} la to² 'e nigatyuu^{'13}o'. Jo lí² dø^{'1}ø ngú¹ 'e nigosii^{'21} tsá² tyani dioses tyu^{'2} a jon'gi jmi¹ jon'gi ngú¹ joo^{'21} 'in niwuui^{'21} tyi² jo lí² dø^{'1}ø. Joongi jiin^{'13} coon^{'13} tsamí² tyu^{'2} a lí² cwuuui^{'21} tsá². La joongi tsamí² jiin^{'13} coon^{'13} náa^{'1} tyu^{'2} a lí² cwuu^{'21}i.

Gasaan^{'21}mo tsá² Poo² li 'yuum² cwo^{'1} fee^{'1}

²⁶ Joon gajée¹mo Poo² ji 'in tyúuin² tsá² do. Mo gajná² jmi^{'21} joon gauntyú¹mo 'ña'a jiin^{'13} la tiisi^{'2} coon^{'13} 'in tsá² do. Mo ngayuum^{'13} joon ga'ii^{'21}o fu cwo^{'1} 'e gajmaa^{'12}a tsá² júu³ líi^{'21} itsín¹ jmi^{'21} jiin^{'13} la tiisi^{'2} do. 'øøi^{'1}-tsi tsá² 'e la jaain^{'21} la jaain^{'21} tsá² 'ná¹-a cwo^{'1}o Dios tyu^{'2} a jiin^{'13} la tiisi^{'2}.

²⁷ Pe la 'íi^{'21} taai² inuu² cwo^{'1} do 'e tí² litsín¹ dyía¹ jmi^{'21} joon 'inlíi^{'13} tsá² Israel 'in néei¹ li sii^{'21} Asia ganii^{'21} Poo² do. Joon ga'láa² jaain^{'21} gái¹ 'in tsá²

do 'wii²¹² to²o mii¹³. La joon jilee²¹mo tsá² gato²o mii¹³. Joon gasan²mo Poo². ²⁸ Joon ga'oo¹o:

—;Tsañuu¹ seein²¹ Israel, uncoon¹³ jna'a! 'In lo-o 'in tsañuu¹ 'in ngi¹ la caain²¹ 'e²e jilee²¹ tsá² 'e gó² tyaa' goo²¹o' joongi tyaa' ley tyaa' Moisés. Joongi 'laa²¹ faa²¹a tyaa' cwo¹ fee¹ lo. Joongi nano nijée¹i tsi inuu cwo¹ lo 'inlii¹³ 'in jo seein²¹ Israel. Joon nigaun'líi¹³o 'e cwaai¹lo —jin² 'in tsá² do.

²⁹ Jilaa²¹ 'elo gajin²in tsu 'wii¹³ niganíi²mo 'e fuu²¹ do coon¹³ jaain²¹ tsá² sii²¹ Trófimo 'in seein²¹ Efeso. Joon 'i¹-tsi 'e Poo² do nigajée¹mo 'ii fu cwo¹ do.

³⁰ Joon jilee²¹ 'in tsá² do galicaain²¹ cwiin¹in. Joon gatyaa¹ 'goo²¹. Joon gasan²mo Poo² do. Joon gajnuu¹in fu caluu cwo¹ do. Tsifu joon gajni¹o 'ooca'ná¹ do. ³¹ La mo 'in²¹²in jnga²mo Poo² mo gacwá² júu³ tyani 'in tyu² to² nifu 'láa² 'in néei¹ do. Gacwá² júu³ 'e jilee²¹ tsá² seein²¹ Israel nigajmaa¹a mii¹³. ³² Joon 'in tyu² to² do gauncaain²¹ 'láa² tyaa' coon¹³ 'inlii¹³ 'in tyu²gi to². Joon gatyaliín² cwiin¹in li téein² 'in tsá² to² mii¹³ do. 'In tsá² do gatuu²mo jo jmaai¹²¹gi Poo² mo ganii²¹ 'in tyu² to² do coon¹³ 'láa² tyaa'. ³³ Joon 'in tyu² to² do ngatyéen¹in li siin¹² Poo². Joon gasan²mo 'ido. Joon gatyu²u to² wa'a ga'ñuu²in coon¹³ tún² cadena. Mo ngayuui¹³ joon gaunngii¹i 'in tsá² 'in nigajmeei²¹ Poo² do, ³⁴ Pe 'in tsá² do ga'láa² 'wii²¹² ga'oo¹o siccaa¹³mo. La coon²¹ jo cwó² wa'a 'øøi¹²¹-tsi 'in tyu² to² do. Joon gatyu²u to² gangai² Poo² fu li taai² 'láa² do. ³⁵ Mo gatyaliín² 'oojáain¹³ li taai² 'láa²

do 'in 'láa² do gasaa¹i fu yu'u Poo² do tsu lí¹ to² tsá² mí¹³. ³⁶ Jileei²¹ 'in jalín² caluu-u 'oo¹o jin²in:
—¡Cwojúun²mo 'ino!

Poo²faa²¹a 'wii²¹² ty'a tyani tsá²

³⁷ La nu'gí itsa'ii²¹ Poo² li taai² 'láa² do gasí²¹i coon¹³ jmíi¹ griego 'in tyu² to² 'láa² do:

—¿Ja ilí² fuu²¹²uu 'nu cajaan²¹²mo júu³?

'In tyu² to² do gajin²in:

—¿Tí lí² fo²o jmíi¹ griego? ³⁸ ¿Tí jon' 'nu-gí 'in tsá² seein²¹ Egipto 'e ningóo¹xu 'e galicaain²¹ coon²¹ poo²¹² tsá² gajmaa¹a 'nii²¹ coon¹³ tsaa'to²? ¿Tí jon' 'nu fii²¹² 'in jée¹i tyán² mil tsá² li jo 'iin tsá² seein²¹ 'in gajmaa¹a 'nii²¹?

³⁹ Joon gajin² Poo² sii²¹i 'ido:

—Jna-a tsá² Israel. Galiseen²¹na coon²¹ fuu²¹ 'e sii²¹ Tarso. Tyíin¹moo coon²¹ fuu²¹ 'e tyiin²gí li san' Cilicia. Pe un'ø¹²'ø jmaa²a fee¹-o'o cwo²o 'e foo¹³na 'in tsá² lo —jin² Poo².

⁴⁰ Joon gacwo¹-o 'in tyu² to² do 'ii. Poo² do gajmaa¹a siin¹²in 'e yu' oojáain¹³ do. Joon coon¹³ cwoo²¹o gajmaa¹a li² 'e jo to²gí tsá² mí¹³. Mo ga'í² tii² joon gafaa²¹o 'ido coon¹³ jmíi¹ sii²¹ hebreo. Joon gajin²in:

22

¹ —Tsaru¹u' coon¹³ tsacøøi¹³ tyi', núu²duu' ji-laa²¹ 'e ifo³oo 'wii²¹² tyiia lo.

² Mo ganúu²un 'e faa²¹ Poo² jmíi¹ hebreo do lílílígí tii² ga'í². Joon gajin²gí Poo² do:

³ —Tsá² seein²¹ Israel jna. Galiseen²¹na fu Tarso li san² Cilicia. Pe gacwáan¹na fu Jerusalén lo.

Tifo² Gamaliel ga'e²e jna. Gauntsáa¹oo jilaa²¹ tii² 'e si² tyáa' tsacøøi¹¹³ tyi'. Joon jo mo tiui²-tsii 'e jmóo³oo jilaa²¹ to² tyáa' Dios la lí² 'e jmoo²oo' jmií²¹² no. ⁴ La mo jéei¹ niga'øø¹moo 'in njai² líhi² Jesú. Ca nigajngaa²¹moo 'Inlíhi¹³. 'Inlíhi¹³gi gataa²¹na 'næñí³ tsañuu¹ lagí tsami². ⁵ 'In tyáa' to² tyáa' untsá² coon¹³ jilee²¹ tsacøøi¹¹³ ñii¹o joon lí²-i sii²¹i 'naa' 'e nigacwo¹o jna coon²¹ jí² 'e tyáan³aan tyáa' tsagoo²¹o 'in néei¹ fu Damasco do. Ngóo¹-oo fu do. Nga'nee²¹na 'in jai² líhi² Jesú 'e tó³øø si'ñúu¹mo 'ido fu Jerusalén lo. Joon i'e²ee wúu¹.

Poo² tyaa¹júu³ xiiala nigajoo²¹-tsi

⁶ 'Pe la 'íi²¹² ngóo³oon tyá'i fu¹ do ityíia¹ fu Damasco do la tyiliañi¹ mo gajná² joo²¹ ce cu' li' li ngóo³oo do. Coon²¹ 'yiia²¹ jó² fu ñu'fú². ⁷ La tsifu joon gaci²na ni 'wó². Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ 'e gasii²¹i jna: "Saulo, ¿'ee li 'øø¹u'u jna?" ⁸ Joon gaunngii²í: "¿'In 'nu no, Señor?" Joon gasii²¹i jna: "Jesú tsá² Nazaret jna 'in 'øø¹u no." ⁹ Joon 'in téein² coon¹³ jna ganii²¹o 'e gajná² joo²¹ do joon gafoo¹mo 'áai¹ pe jo ganúu²un 'e júu³ 'e gafaa²¹ do. ¹⁰ Joon gafo¹oo: "¿'Ee 'ná² jmáa³aa, Ña'ñu¹u'?" Joon gajin²in sií²¹i jna: "Raan²un, cwó² fu Damasco. Do-o isíi²¹ tsá² 'nu 'ee 'ná¹ jmaa²a." ¹¹ Coon¹³ 'e jí² do galituuu²moo. Joon 'in tsá² ngalii²¹i'i coon¹³ do gason¹on cwóo³oo ca gatyalii²¹i'i fu Damasco do.

¹² 'Do-o niseein²¹ jaain²¹ tsañuu¹ 'in nisii²¹ Ananías. Jiin¹³ la tiisi² tyáa' Moisés 'e njmoo¹o. Joon jilee²¹ tsá² Israel néei¹ Damasco do líi¹ tyáa' faa²¹a tyáa' 'ido. ¹³ Ananías do gacwée¹i li

tyín¹na, joon gasii^{'21}i jna: "Tsaru^{'1}u' Saulo, cwoli-jnaa^{'21}o'o tún¹." La tsifu joon gajóø²oo tún¹. Joon gajøø²¹²moo 'ii. ¹⁴ Joon gajin^{'2}in sii^{'21}i jna: "In Dios ty'a' tsacøøi^{'13} tyi' nigatyiin^{'12} 'nu ca la mo jéei¹ 'e litsáa¹mo-'o'o jilaa^{'21} 'e 'yaa¹mo-tsi. Joongi ijóø²du'u Jesú, 'in tyúi¹, 'e nuu^{'2}un júu³ tya'o. ¹⁵ Tsu 'nu-u ifoo^{'13}o tyani jileei^{'21} tsá² 'wii^{'212} tya'a. Joongi itya^{'2}a júu³ jilaa^{'21} 'e niganuu^{'2}an coon^{'13} jilaa^{'21} 'e nigajøø²ø. ¹⁶ Joon nano, ¿'ee li'i gaun'ii^{'212}i? Ráan²un no. Cwoo^{'13}o saa¹u jmi^{'21}. Cwolitsáa¹mo-'o'o jiin^{'13} 'e sii^{'21} Na'ñu^{'1}u' Jesú, coon^{'13} la joon 'iin²mo tsaa² tyi'i." La joon jin^{'2} Ananías do —jin^{'2} Poo².

Poo² tyaa¹ júu³ xiiala gasii^{'1}in Dios 'ii tya' 'in tsá² jo seein^{'21} Israel

¹⁷ Jin^{'2}gi Poo² do:

—Mo ganga^{'2}na fu Jerusalén tún¹ la 'ii^{'212} foo^{'13}na Dios 'yuu²na cwo^{'1} fee^{'1} lo lawa'a 'e cíi³oo gamá¹na Ña'ñu^{'1}u' Jesú. ¹⁸ Joon 'ii gasii^{'21}i jna: "Jmoono cwoo^{'13}-'o'o. Júu¹ Jerusalén lo tsu jo 'ee unjíi² 'in tsá² no jilaa^{'21}a 'e foo^{'21}o 'wii^{'212} tysiia no." ¹⁹ Joon gafuu^{'21}uu: "Ña'ñu^{'1}u' ñii¹ 'in tsá² no 'e ningóo³oo la jilaa^{'21} cwo^{'1} tya' tsá² Israel ngajée²na 'nuñí³ jileei^{'21} 'in tsáai¹-tsi 'nu. Joongi gajmee^{'13}na 'ii. ²⁰ Joon la mo gatuun^{'21} jmi¹ 'øøi² tsá² tyi'i sii^{'21} Tée^{'13}, 'in nigafaa^{'21} 'wii^{'212} tyi'i, jna-a jon siin^{'12}na do røø^{'21} gasii^{'21}i 'e gajngaai^{'12} tsá² 'ii. Joon ga'maa^{'21}oo siin^{'13}in jileei^{'21} 'in gajngaai^{'12} 'ii." ²¹ Pe Ña'ñu^{'1}u' do gasii^{'21}i jna: "Cwoo^{'21}o tsu isíi³na 'nu coon^{'21} li wíin² tya' tsá² jo seein^{'21} Israel."

Poo² tyani 'in tyu'² to² fii²¹² láa²

22 Ce jiin¹³ 'e júu³ lo ganúu²gi 'in tsá² do joon ga'láa² 'wii²¹² faa²¹a, ga'oo¹o jin²in:

—¿Cwojúuin² 'in tsañuu'¹ no! Jo tii²i seein²¹gi 'ino.

23 Líi¹ ga'oo¹o 'in tsá² do. Joon gajø¹²ø siin¹³in joongi dya²a 'laa²¹ fu yu'. **24** 'In tyu'² to² fii²¹² 'láa² do gatyu'²u to² e tsa'i² Poo² li taai² 'láa² do. Joongi gatyu'²u to² ipoo²i. La joon ijmáa¹a júu³ 'ee li' e to²o 'in tsá² do mii¹³ 'wii²¹² tya'a. **25** La 'iii²¹² 'ñuu¹in Poo² do ipoo²i joon gajin²in Poo² sii'²¹i 'in tyu'² to² 'láa² do:

—¿Ti sá² 'iii'²¹ ipoo²¹²naa' jaain²¹ tsá² seein²¹ li tyu'² to² Roma jiin¹³ la jo gajmaa²aa' 'iii'²¹ røø²¹?

26 Mo ganúu²un 'in tyu'² to² 'láa² do jilaa^{'21} 'elo joon gangasii¹²i 'in tyu'² to² fii²¹² 'láa² do jin²in:

—Tii¹mo coon¹³ jilaa^{'21} ijmaa²a tsu 'in tsá² lo fuu²¹ Roma goo¹o.

27 Joon 'in tyu'² to² fii²¹² 'láa² do gangatyéen¹in joon gaunngii¹i:

—¿Ti jo¹ fuu²¹ Roma goo²o?

Joon gañii¹i Poo² gajin²in:

—Jó¹-o.

28 Joon gajin² 'in tyu' to² fii²¹² 'láa² do:

—Áa¹mo nigaciiin² cuu² tyiia 'e galí¹na tsá² seein²¹ Roma.

Joon gajin² Poo² tún¹:

—Jna líi¹na ca la mo liseen²¹moo.

29 Joon 'in niga'núui¹ Poo² do galáa²mo tsifu. Gafoo¹mo cagi¹ 'in tyu'² to² fii²¹² 'láa² do mo galili³i 'e fuu²¹ Roma goo¹ 'ido tsu 'wii¹³ niga'ñuu²mo Poo² do.

Poo² tsáa¹a tyani 'in tyiin²gi tsacøøi^{'13} 'in seein²¹ tya' tsá² Israel

³⁰ Mo gajná² jmií²¹² joon tsá 'wii¹³ 'iin²¹²in 'in tyá² to² fií²¹² 'láa² do litsáai¹-tsi 'ee tsaa² cwo^{'1} tsá² Israel Poo² do, joon gatyá^{'2} to² galicaain²¹ jileei^{'21} 'in tyá² to² tya' untsá² coon^{'13} 'in tyiin²gi. Joon gatyá^{'2} to² gajó² Poo² do tyaníi¹i.

23

¹ Poo² gajóøi² jileei^{'21} tsá² tyiin² 'in néei¹ do. Joon gajin^{'2}in:

—Tsaru^{'1}u', nigataan²¹²na ca jmií²¹² no 'yaai¹-tsii. Jiin^{'13}xu jo 'oo³oo fa'í^{'21} tyani Dios.

² Joon 'in tyá² to² nifu tya' untsá², 'in sii²¹ Ananías do, gatyá^{'2} to² gasíi^{'21}i 'in téein² co' li siin^{'12} Poo² 'e jnáa¹a moo'oo² Poo² do. ³ Poo² dogi gañii¹i:

—¡Ijmee^{'21}mo Dios 'ná! Líí¹u'u lawa coon²¹ 'oo²¹ 'e gasuun²un tsá² jiinloo²¹² 'e jo jnéei² tsá² jilaa^{'21} 'e gó² 'e taa^{'13}. No-o tyíin¹u'un jmoo²'o 'ii^{'21} tyia la to² tyá² ley. ¿'Ee li' tyá^{'2} to² ijmeei^{'21} tsá² jna la jo to² tyá² ley?

⁴ Joon 'in téein² do gasíi^{'21}i 'ii:

—¿'Ee li' foo^{'21}'o 'laa^{'21} tya' 'in tsá² tyá² to² nifu tya' untsá² tya' Dios?

⁵ Joon gajin^{'2} Poo²:

—Tsaru^{'1}u', jo mo galiñii¹ii 'e 'in no tyá² to² tya' untsá². Tsá jin^{'2} ni jí² tya' Dios: "Jo cwooi¹ faa^{'21} tsá² 'laa^{'21} tya' jaain²¹ tsaa'to² 'in tyá² to² fuu^{'21} goo¹o."

6 Joon galili³i Poo² 'e 'in tsá² sicaain²¹ do tún² 'ii¹³ líi¹i. 'Inlíii¹³ líi¹i saduceos. 'Inlíii¹³gi líi¹i fariseos. Joon gafaa²¹ Poo² tá²:

—Tsaru¹u', tsá² fariseo jna. Joon tsacøøi¹³ tyiia líi¹i fariseos. ¿'Ee li' cwoo²oo' jna tsaa² 'wii¹³ líi²na 'e jiin¹ tsá² tún²?

7 Mo ngayuui¹³ gajin²in 'elo 'in tsá² fariseos do coon¹³ tsá² saduceos ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i. Joon galí² coon²¹ tsá² fariseo do coon¹³ tsá² saduceos **8** tsu 'in tsá² saduceos do ga'i¹-tsi 'e jo jiin¹gi tsá² tún¹. Joongi i¹-tsi 'e jo jo¹ 'e seein²¹ ángeles jon'gi seein²¹ tsa'mootyí². Pe 'in tsá² fariseos do jo¹o líi² jilaa²¹ 'elo. **9** Jilee²¹mo ga'oo¹o. Pe 'inlíii¹³ tifo² tyá' ley 'in líi¹i fariseo gajin²in:

—'In tsañuu¹ lo jo 'ee 'e gó² mo gajmaa¹ 'ino. Wana nigafee¹i tsa'mootyí² si ángel 'ee tii²¹mo' wa jo faa³a' 'laa²¹ tyá' Dios.

10 Líi¹ jo gacwo¹ júu³ ruu²¹i cagi 'in tyu² to² fii²¹² láa² do gafoo¹mo wana gajmaa¹a 'no³ Poo². La joon gatyu²o to² láa² 'e tsatyí¹i Poo² jee²¹² 'in tsá² do. Joon tsajée¹i fu li taai² láa² do.

11 Joon 'woo¹ joon ganéi¹ Ña'ñu¹u' tyani Poo². Joon gasii²¹i:

—Tya²-o'o. La lí² 'e nigafaa¹³a 'wii²¹² tyiia 'e Jerusalén lo, la joon jon ifoo³o 'wii²¹² tyiia fu Roma.

'I¹-tsi tsá² Israel ijngaa²¹mo Poo²

12 Mo gajná² jmi²¹² joon 'inlíii¹³ tsá² Israel røø²¹ gasii²i wa'a ijngaa²¹mo Poo². Joon gamaa¹a 'ii²¹ 'e jo 'ee dø¹ø joon'gi 'ee 'uun²¹un jiin¹³xu ca

gali¹i. ¹³ Tíi¹ jiin¹³ tunlái¹ líi¹giXa 'in tsañuu¹ 'in nigacwo¹ júu³ la joon. ¹⁴ Gangalín² tyani 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel joon gajin²in sii²¹i 'ido:

—Jna'a nigacwoo²¹o'o júu³ joon nigajmoo²¹o'o 'ii²¹ 'e jo 'ee tyee²¹e'e jiin¹³ la ijngaa¹³na'a Poo² do. ¹⁵ La joon 'naa' coon¹³ 'in catyaai² 'in 'oo¹o to² jee²¹² 'in tyiin²gi cwoSii¹³ii' 'in tyu² to² tya' fii²¹² 'láa² do 'e tsa'oo²¹-o cwojajée¹i tyaní²ii'. CwoSii¹³duu' 'e 'iin²¹²naa' núu³giⁱⁱ cwáain¹ tya'a 'e liñí³oo' 'e tyu²gi. Joon la joon 'mee²¹²moo'o yiia'a tya'i fu¹. Joon ijngaa¹²moo'o la nu'gi icwée²in.

¹⁶ Pe jaain²¹ jónon¹ tsamí² ruu²¹i Poo² do galiñii¹i 'e júu³ do. Joon gangóo¹ li taai² 'láa² do. Gangajmaa¹³a Poo² júu³. ¹⁷ Mo ngayuui¹³ joon gatø¹ Poo² jaain²¹ 'in tyu² to² 'láa² do gasii²¹i:

—Jéei¹du' 'in xuui²¹² lo tyani 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² tsu sá² 'e jin²in sii²¹i 'ii.

¹⁸ 'In tyu² to² tya' 'láa² do gangajée¹mo tyani 'in tyu² to² fii²¹² 'láa². Joon gajin²in:

—In Poo² 'in 'yuui² 'nuñí³ do gatø¹ø jna. Joon gamii¹i 'e gajée²na 'in xuui²¹² lo 'e sá² coon²¹ 'e jin²in.

¹⁹ Joon 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do gason¹on cwoo²¹o 'in xuui²¹² do. Joon ngajée¹i coon²¹ li yaai. Joon gasii²¹i 'ido:

—¿'Ee 'iin²¹²u'un fu³u jna?

²⁰ 'In xuui²¹² dogi gajin²in:

—In tsá² Israel do røø²¹ nigasii²i ijngaa¹³i Poo² tsa'oo²¹. Coon¹³ júu³ tajuu²¹ imi²i 'nu wa'a cwojee¹u tyani tsacøøi¹³ 'in tyiin²gi lawa'a 'e 'iin²¹²in

litsáai¹gi-tsi cwáain¹ tya' Poo². ²¹ Pe jo jo¹ cwolii¹u tsu tunláí¹ líi¹gixu tsá² tya'a 'in nisi'maai² tya'i fu¹. Joon 'in tsá² do nigajmaa¹a 'ii²¹'e jo 'ee dø¹ø jon'gi 'e 'uun²¹un ca ijngaa¹²i Poo². Joon nano jiin¹³ canii² ijan²gi jiin¹³ júu³ tyi-o'o.

²² Joon 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do ga'¹o júu³ xuui²¹² 'e jo 'in sii²¹i ce jiin¹³ jaain²¹ 'e nigajmaa¹a júu³.

Jaa²¹in Poo² tyani 'in 'oo¹o to² fee¹ 'in sii²¹ Féé¹³

²³ 'In tyu² to² fii²¹² 'láa² do gatø¹ø gái¹ 'in tyu² to² 'láa² do. Joon gajmaa¹a 'ii²¹'i ityaa¹tyu² cíein¹³ 'láa² 'e ngi¹ tii² coon¹³ sesenta-gi 'in cwá² cwa². Joongi tún² cíein¹³gi 'in san² 'mosuun²¹ cwaa²¹. Ido-o tsajée¹i Poo² fu Cesarea la 'iin² ñú¹ canuu²¹. ²⁴ Joon gatyu²u to² 'e tyaa²¹ tyu² jaain²¹ gái¹ cwa² cwá² Poo². Joon gajmaa¹a 'ii²¹'e tsajéei¹ Poo² tyú¹mo tyani 'in 'oo¹o to² sii²¹ Féé¹³. ²⁵ Coon¹³ 'láa² do gasii¹in coon²¹ jí² 'e jin²:

²⁶ "Aa²¹²mo'o fo³oo. Jna-a Claudio Lisias. 'Aa²¹²mo'o 'nu gobernador Féé¹³ 'in un'góo³ jna líili¹. ²⁷ In tsá² seein²¹ Israel lo nigasan²mo 'in tsaañuu¹ no. Joon la mo 'iin²¹²in jnga²mo. Pe mo galíñi³ii 'e tsá² Roma 'ii joon ngalii²¹i'i coon¹³ 'láa² tyiia. Joon galaa²¹²moo. ²⁸ Joon gatø¹øø 'in tyiin²gi jee²¹²tsá² seein²¹ Israel tsu gali'iin²¹²na liñí³ii tsaa² tya'a. ²⁹ Canii² ga'níii¹ jiin¹³ cwáain¹ tya' ley tya' yaamo. Jo sá² 'ii²¹ wa'a ijúuin² jon'gi wa'a tsa'ii²¹ 'nuñí³. ³⁰ Pe mo galili³ii 'e tsá² Israel nigajmaa¹a 'ii²¹ ijngaa²mo 'wii¹³ joon tsifu-u gasii¹³moo. Joon nigamí³ii jileei²¹ 'in cwo¹ tsaa² tya'a 'e cwofaa²¹o

tyani-o'o jilaa²¹ 'laa²¹ 'e faa²¹a. Jiiin¹³ joon juu³ tyia, feei¹¹du¹'-o'o."

³¹ La joon 'in 'lää² do jiiin¹³ 'ii²¹ 'e ni'oo¹o ngajée¹mo Poo². 'Woo¹ joon gatyalín²mo ti coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Antípatris. ³² Joon mo gajná² jmii²¹² joon 'in 'lää² ngi¹ tii² do gajaliin¹mo fu li taa². Joon 'in néei¹ cwa² do gangalín²mo la fu¹ taa² coon¹³ Poo². ³³ Joon mo gatyalín² fu Cesarea 'in ty² to² 'lää² do gacwo¹o gobernador do 'e mo'jí² do. Joon do-o gajaan²¹mo Poo². ³⁴ Mo gajóø² gobernador 'e mo'jí² do joon gaunngi¹i xiaa goo¹o Poo² do. Mo galíñii¹i 'e goo¹o Poo² sii²¹ Cilicia joon gajin²in:

³⁵ —Mo cwolín² 'in jmoo¹o tsaa² tyi'i joongi inúu³oo.

Joon gaty²u to² ga'i² Poo² palacio tya' Herodes. Do-o ga'aa¹mo 'lää² 'ii.

24

Poo²faa²¹a 'wii²¹² tya'a tyani Fée¹³

¹ 'Ná² jmii²¹²gi gangíi¹ mo gatyía¹ Cesarea jaain²¹ 'in ty² to² tya' untsá² sii²¹ Ananías. Tyalín² coon¹³ 'inlíi¹³ tsacøøi¹³ coon¹³ jaain²¹ 'in faa²¹ 'wii²¹² tya'a 'in sii²¹ Tértulo. Gatyalín² tyani 'in ty² to² do 'e jmáa¹a tsaa² tya' Poo². ² Mo gajajée¹i 'in tsá² sii²¹ Tértulo ga'lää² 'wii²¹² gajmaa¹a tsaa² tya'a. Joon gain²in sii²¹i Fée¹³ do:

—Feei¹¹du¹'-o'o tsaa'to² tyii'i. Cwáain¹ tyi-o'o 'e sá² 'ii²¹ 'e ty²-u la caain²¹ goo²¹o'o. Joon jo fa'i³ saan²¹a'an. ³ La caain²¹ goo²¹o'o nee²e'e 'elo joon cwo²¹o'o 'maa¹³mo'o. ⁴ Pe li la coon²¹ jo un'ii²¹²gii 'n² jmaa²¹a feei¹¹'-o'o núu³du'u coon²¹

cata. ⁵ Nigatseei²¹ jna'a 'in tsañuu¹ lo ngii¹i untyíi²in jna'a. Ngii¹i coon²¹on tsá² Israel tóo² la 'ui juncwii²¹. 'In no-o jaain²¹ tsá² nifu tyá' tsá² 'in untsáa¹a júu³ tyá' jaain²¹ tsá² Nazaret.

⁶ Joon gaun'líi³i cwo¹ fee¹ tyii'i. 'Wii¹³ joon gaseen¹³moo'o ijmoo²¹o'o 'ii²¹ tyá'a la to² tyu² to² tyii'i. ⁷ Pe 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do 'in sii²¹ Lisias ga'ii²¹ jee²¹² jna'a coon¹³ 'e gøø¹²i lii*l*¹. Joon gatyii¹mo 'ido. ⁸ Joon gajin²in 'e jileei²¹ 'in cwo¹ tsaa² 'ná² jalíin² tyani'i. 'Nu-u lí unngii²du'u joon liñi²i no-o júu³ jai² jilaa²¹ 'e tsaa² jmoo²¹o'o tyá'a —jin² Tértulo do.

⁹ 'E ja²mo júu³ tyá'a jin² jilee²¹ tsá² Israel téein² co'do. ¹⁰ Joon 'in 'oo¹o to² do gajmee²¹i Poo² coon²¹ li² ifaa²¹a. Joon Poo² do gajin²in:

—'Yaa¹mo-tsii jna 'e fo³oo 'wii²¹² tyia tyani'i tsu ñíi³oo 'e ningóo¹xu 'áai¹ 'e jmoo² 'nu 'ii²¹ 'e fuu²¹ lo. ¹¹ 'Nu-u litsáai¹du'-o'o wana jo¹. Ningóo¹ jiin¹³ dyatun¹ jmii²¹² 'e gatyíi³aa Jerusalén 'e un'goo¹o Dios. ¹² Joon la 'íi²¹²'yuu²na cwo¹ fee¹ do si 'yuu²na cwo¹ pi³ tyá'a 'ee si doñixia' 'e fuu²¹ do 'ee 'in tsañuu¹ no jo mo gatsee²¹i jna 'e jíi¹³na coon¹³ jiin¹³ jaain²¹. Jon'gi mo gatsee²¹i jna 'e cwo²oo tsá² cwáain¹ wa'a to² mii¹³. ¹³ 'In tsá² lo jo lii¹i jilaa²¹ 'e tsaa² cwo¹o jna no. ¹⁴ Pe jiin¹³ canii² 'e røø²¹²na tyani'i 'e un'goo²¹ jna Dios tyá' tsacøøi¹³ tyia coon¹³ coon²¹ júu³ 'múui² 'e 'in tsá² lo jin² 'e gó². Pe jo¹o lii²na jilaa²¹ júu³ toon²¹² jí² tyá' ley coon¹³ júu³ tyá' 'in gafaa²¹a 'wii²¹² tyá' Dios calii. ¹⁵ La lii²i 'ii-o jon lii²na 'e Dios ijmáa¹a jiin¹ tsá² la 'in tyúi¹ tiin¹³ la 'in gó². ¹⁶ 'Wii¹³ joon cwo²-tsii 'e

jo li'óo³oo tsaa² tyani Dios si tyani tsá² 'ee.

17 "Wóo²xu ningóo¹ 'e ngí³ii la caain²¹ li xiia' joon gatyé²moo fu góo³oo 'e gacwo¹oo cuu¹ tsagóo³oo 'in tañíi². Joongi gacwo¹oo 'ñii'a 'maai¹³ Dios. **18** La joon 'yuu²na jmoo³oo inuu cwo¹ fee¹ do mo ganíi²mo jna jaain²¹ gái¹ tsá² Israel 'in néei¹ li sii²¹ Asia. Do-o ganíi²mo jna tsi inuu cwo¹ fee¹ do 'yuu²na iuncwaa³na jiin¹³ la tiisi² do. Pe xuu tsá² seein²¹ coon¹³ jna jon'gi gato² tsá² mií¹³. **19** Pe 'ii 'in 'na¹ jalíin² 'e jmáa¹a tsaa² tyiia wuxu tsaa² tyiia. **20** Wana jogi la joon cwojin³du 'in néei¹ lo wana gatsaa²¹a coon²¹ tsaa² tyiia mo gasiin¹²na tyani tsá² tyiin²gi tya' tsá² Israel. **21** Jiin¹³ 'e gafo¹oo tá² mo siin¹²na jee²¹² 'ii: "Tí jmíi²¹² no jmoo²oo' 'ii²¹ tyiia tsu 'wii¹³ jo¹o líi²na 'e jiin¹in tsá² jee²¹² 'lii²¹²" —jin² Poo².

22 Mo ganúu²un Fée¹³ do 'elo tsu 'wii¹³ røø²¹ ñii¹i cwáain¹tya' 'in jai² líi²Jesús gatyuu¹²mo 'e júu³ do. Joon gajin²in:

—Mi cwee¹i 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do sii²¹ Lisis joongi ityee¹mo júu³ 'e cwáain¹ tyii¹ lo.

23 Joon Fée¹³ do gatyu²to² fii²¹² 'láa² do 'e jo mo láa²mogi Poo². Pe gacwoo¹o 'ii²¹ 'e tsalín² tsá² seein²¹ Poo² tyu² coon¹³ 'e tsafee¹³i 'ido. Joongi 'e cwo¹o 'e dø¹ 'ido.

24 Mo gangíi² coon²¹ tún² jmíi²¹²gi gatyía¹ Fée¹³ coon¹³ 'in tsamí² tya'a 'in sii²¹ Drusila. 'Ii-i jaain²¹ tsamí² 'in seein²¹ Israel. Joon gatyu²to² gajó² Poo². 'In²¹²in núu¹un xiiala lí² tsáai¹-tsi tsá² Jesucristo. **25** La 'ii²¹² mo faa²¹a Poo² xiiala ngí¹ tsá² fu¹ coon²¹ tsáa¹, joongi xiiala tyu² tsá² to² yaai, joongi

xiala mi jmáa¹ Dios 'ii²¹ tya' tsá² gafoo¹mo Fée¹³ do. Joon gajin²in:

—Cwoo¹mo nano. Joon mi jóøi²gii itø³øø 'nø túñ¹.

²⁶ 'I¹-tsi Fée¹³ icwo¹ Poo² 'ii cuu² joon iláa²mo. 'Wii¹³ joon lí¹ 'láai² naa¹³ nigatø¹ø Poo² 'e sín¹in coon¹³on. ²⁷ La joon gangíi¹itún²jiin²¹gi mo cwo¹ Fée¹³ 'e to² 'oo¹o do. Joon 'in tsá² sii²¹ Porcio Festo ga'i² cwaain²¹ tya'a. Tsø 'iin²¹²in Fée¹³ do iliseein²¹ røø²¹ coon¹³ tsá² Israel jo galáai¹ Poo² do.

25

Poo² tyani Festo

¹ Gatyíi¹a Festo ga'ii²¹mo to² tya' Fée¹³. Mo gatsín¹ 'ni¹ jmii²¹² gacwo¹i Cesarea gangóo¹ fu Jerusalén. ² Mo gati² do-o 'in tya² to² tya' untsá² coon¹³ tsá² Israel 'in tyiin²gi gacwoo¹o coon²¹ tsaa² tya' Poo². ³ Joon gamíi¹i tyani 'ido lawa coon²¹ júu³ jai² 'e siin¹²in Poo² fu Jerusalén. Pe 'ii²¹ tya'a ijnga²mo Poo² tya'i fu¹. ⁴ Pe gajin² Festo 'e fu Cesarea siin¹² Poo² joon 'ii-o 'i¹-tsi 'e tsáa¹a fu do jmoo¹ joon coon²¹ jmii²¹². ⁵ Joon gajin²in:

—Doñi¹iin jee²¹² 'na' 'in 'oo¹o to² 'ná¹ cwolíin²naa' fu Cesarea coon¹³ jna. Joon wana 'in tsañøø¹ do niga'aa¹ coon²¹ tsaa² fee¹ lí²-i jmaa²aa' tsaa² tya'a.

⁶ Líi²mo jñá² si dyá² jmii²¹² gajan¹gi Festo fu Jerusalén do. Joon ganga²mo fu Cesarea. Joon mo gajná² jmii²¹² joon gacwó² 'aan³ tya'a li li tíi² cwaa²¹. Joon gatyá² to² jó² Poo². ⁷ Joon mo ga'i² Poo² gajatyéen¹in tsá² Israel 'in nigatyalín² Jerusalén. Joon gajmaa¹a 'láai² tsaa² tya' Poo². Pe

jiin¹³ coon²¹ jo gali¹i. ⁸ Joon gafaa²¹a Poo² 'wii²¹² ty'a:a:

—Jiin¹³ coon²¹ tsaa² jo 'ee mo 'nó³oo. Jo mo gafo¹oo 'laa²¹ ty'a ley ty'a' tsá² Israel jon'gi ty'a' cwo¹ fee¹ ty'a:a. Jon'gi mo fo¹oo 'laa²¹ ty'a' tsaa'to² nifu tyiin¹ Roma —jin² Poo².

⁹ Tsu 'wii¹³ 'iin²¹²in Festo jmaa¹a tyu²-u coon¹³ tsá² Israel joon gaunngii¹i Poo² do:

—Ja 'iin²¹²u'un cwoo³o fu Jerusalén. Joon do-o ijmáa¹a 'ii²¹ ty'i:i?

¹⁰ Joon gañii¹i Poo² do:

—Siin¹²na tyani 'in 'oo¹o to² Roma li cwoozi¹ lisá² 'ii²¹ tyiia. Tsu tyu²-u ñí²i 'e jo 'ee tsaa² mo ga'nó³oo ty'a' tsá² Israel. ¹¹ Wana niga'nó³oo coon²¹ tsaa² 'e ti²¹moo júun²moo jo cwoozi¹ fo¹oo wa'a jo júun²na. Pe wana jogi sá² coon²¹ júu³ jo¹ la li 'e tsaa² cwoo²¹ no jiin¹³ jaain²¹ jo 'oo¹o 'ii²¹ 'e jaa²¹in jna tyaní¹i. Mi³oo 'e 'in 'oo¹o to² nifu do 'ña'o jmáa¹a 'ii²¹ tyiia —gajin² Poo² do.

¹² Joon mo ngayuui¹³ gafaa²¹a Festo coon¹³ 'in tyu² to² coon¹³on joon gajin²in:

—Nigamí³i 'e lisá² 'ii²¹ ty'i:i tyani 'in 'oo¹o to² nifu. Joon do-o icwoo³o.

Poo² tyani róøi¹³ Agripa

¹³ Mo gangíii² coon²¹ tún² jmií²¹²gi 'in róøi¹³ Agripa coon¹³ Berenice tyalíin² fu Cesarea. Tyalíin² ngafee¹²i Festo. ¹⁴ Do-o gajaan¹an wóo²xu. Joon mo gatyaa¹a Festo júu³ coon¹³ 'in róøi¹³ do cwáain¹ ty'a' Poo² gajin²in:

—Lo-o 'yuumi² jaain²¹ tsanuu¹ 'nueñí³ 'in gasáai¹ Fée¹³. ¹⁵ Mo gataan²¹²na Jerusalén 'in tyu² to² tya' untsá² coon^{'13} tsacøøi^{'13} tya' tsá² Israel gacwolín² gacwoo²¹ tsaa² tya' 'ino. Gamiⁱ 'e jmáa³aa 'ii²¹ tsaa² tya'a. ¹⁶ Jna-gi gafuu²¹²uu 'e jo lí² tsu jo si² tii² la joon tya' tsaa'to² néei¹ Roma. La nu'gi ilisá² 'ii²¹ 'e júuin² jaain²¹ tsá² 'ná¹-a téein² 'in cwo¹ tsaa² tyaníiⁱ la jaain²¹ la jaain²¹. Coon^{'13} la joon lí²-i un'øø¹mo yaai coon^{'13} tsaa² 'e cwoo¹o fuu²¹²uu. ¹⁷ La joon mo jalín² fu lo jo 'ee gaun'hi²¹²gii 'ñii'a. Pe mo gajná² joon ganí³ii 'aan³ tyiia li gatii²¹na. Joon gatyu^{'1}uu to² gajó² 'in tsañuu¹. ¹⁸ Pe jileei^{'21} 'in jalín²mo gajmaa¹a teen¹in 'e cwoo¹o tsaa² tya'a jo 'ee gasíiⁱ 'laa^{'21} tya' 'ino la mo 'i¹-tsii. ¹⁹ Líi²mo jiin^{'13} tsaa² tya'a 'e cwoo¹o jiin^{'13} tii² 'e si² tya'o coon^{'13} jaain²¹ tsá² sii²¹ Jesús 'in gajúin¹. Pe 'in Poo² do jin^{'2}in 'e nijiin^{'1}o. ²⁰ Joon jna-a tsu jo ñí³ii 'ee jmáa³aa jiin^{'13} 'e cwáain¹ lo gaunngii²ii Poo² wa'a 'iin²¹²in tsee^{'12}i fu Jerusalén 'e lisá² 'ii²¹ tya'a 'e cwáain¹ lo. ²¹ Pe 'i-gi gamiⁱ²i jna 'e 'iin²¹²in lisá² 'ii²¹ tya'a tyani 'in tyu² to² nifu 'in sii²¹ Augusto. 'Wii^{'13} joon gatyu^{'1}uu to² 'e jo mo láa²mogi ca mi lí² shí³na tyani 'in tyu² to² nifu do —jin^{'2} Festo do.

²² Joon gajin^{'2} róøi^{'13} Agripa do sii^{'21}i Festo:

—'In²¹²mo jna jon núu³duu júu³ tya' 'in tsañuu¹ no.

Joon gajin^{'2} Festo:

—Tsa'oo²¹ inúu³du'u.

²³ Mo gajná² jmi^{'212} joon ngataa²i Agripa coon^{'13} Berenice lí²-i líi^{'212} 'ya^{'2}gi 'áai¹. Do-o ngataa²i tsi li sicaain^{'21} tsá² coon^{'13} 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² coon^{'13}

tsá² tyiin²gi 'e fuu²¹ do. Joon Festo do gatyu²u to² ijó¹ Poo². ²⁴Joon gajin²in:

—Róøi¹³ Agripa, coon¹³ tsá² 'in sicaain²¹ coon¹³ jna'a, lo-o siin¹² 'in tsanu¹ no. Fúu¹mo tsá² Israel niga*si*¹²i jna 'laa²¹ tya' 'ino. La Jerusalén tiin¹³ lag*si* lo jo mo gajan¹ sii²¹i jna 'e tíi² júuin² 'in tsá² lo. ²⁵Pe líi²na 'e jo 'ee mo gajmaa¹a wa'a 'e tíi² júun²in. ²⁶Pe jo mo galiñí³ii róøi²¹ wa'a sii³na jí² tyani fíi³ii. 'Wii¹³ tya' joon tya'³u to² jajée¹i tyani²ii'. Joongi tyani 'nu^u 'e tyiin²gi róøi¹³ Agripa. Jmaa² fee¹'-o'o unngi²du'u wa'a lisá² coon²¹ júu³ 'e sii¹³na. ²⁷Tsu fa'ⁱⁱ²¹i líi²na 'e sii¹³na jaain²¹ tsá² 'yuuui² 'nuñí³ la jo mo ñí³ii 'ee tsaa² tya'a.

26

Poo²faa²¹a 'wii²¹² tya'a tyani róøi¹³ Agripa

¹Joon gajin² Agripa gasi²¹i Poo²:

—Lí²-i foo²¹o cwáain¹ tyi'i 'wo'o.

Joon Poo² do gajmaa¹a li² coon¹³ cwoo²¹o. Joon gafaa²¹a la lo:

²—Líi¹ jløø¹³na 'e lí²-i fo³oo tyani'i róøi¹³ Agripa 'e un'øø²¹na 'ñii'a tya' jileei²¹ tsá² Israel 'in nigafaa²¹ 'laa²¹ tyia. ³Tsu ñí³o'o la jilaa²¹ tíi² 'e si² tya' tsá² Israel. Joon ñí³o'o jilaa²¹ cwáain¹ 'e sii¹³i'. 'Wii¹³ joon mí³ii 'e núu³du'u coon²¹ tún².

Tyaa¹a Poo² júu³ xiiala gangi¹i la nu'gi gajoo²¹-tsi

⁴Jilee²¹mo tsá² Israel ñí¹o xiiala mo gataan²¹²na jee²¹² 'ii fu góo³oo coon¹³ Jerusalén ca la mo xuu²¹²na. ⁵Ñí¹o joon lí²-i faa²¹o wa' 'iin²¹²in 'e líi¹na

fariseo ca la mo simii²¹moo. Joon 'in tsá² 'in líi¹i fariseo do cwo¹ogi-tsi jmoo¹gi jilaa²¹ tii² 'e si² tyii*i* la jee²¹² jile¹i*i*. ⁶ Pe nano cwo¹ 'ido jna tsaa² 'wii¹³ tsáai¹-tsii 'e Dios jmáa¹a jiin¹ líi²¹² la li 'e nigajin² 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyii*i*. Fiin¹³ jilee²¹mo tsá² Israel sijan¹o mi tsín¹ 'e 'ii²¹ do 'e júu³ nigai² Dios. ⁷ La ji dyatún¹ poo²¹² tsá² goo²¹o'o la jmií²¹² tiin¹³ la 'woo¹ sijan¹o. Pe 'wii¹³ sijaan²aan 'e joon, røøi¹³ Agripa, cwo¹ 'ido jna tsaa² nano. ⁸ 'Áai¹ wúui¹ 'e jo¹ líi³u 'e jmoo¹o Dios 'e jiin¹ tsá² tún¹, ¿ja jo¹?

*Tyaa¹a Poo²júu³xiiala mo gang#¹gajmee²¹itsá²
'in jo¹ líi²Jesús*

⁹ 'Nii'a la mo jee¹ ga'i¹-tsii ijmee¹³na tsá² 'in nigajo¹ líi² Jesús tsá² Nazaret. ¹⁰ La joon gajmáa³aa fu Jerusalén. Joon coon¹³ to² 'e tyu² 'in tyu² to² tya¹ untsá² gataa²¹na 'nñí³ fúui¹ líi¹ 'in nigajai² líi². Joon mo gajngaaai¹² tsá² 'ii røø²¹ sii¹³i*i*. ¹¹ Líi¹ 'láai² fu ga'e¹ee tsá² wúu¹ mo jo garøø¹i jilaa²¹ 'e jo¹ líi². Jilaa²¹ 'elo gajmáa³aa la caain²¹ cwo¹ sinagogas. Líi¹ gauntyíi²na 'ido cagi ganga'øø³na fu li wíiin².

Tyaa¹a Poo²júu³tún¹xiiala mo gajo¹-tsi

¹² 'Coon¹³ cwáain¹ la joon ngóo³oo fuu²¹ sii²¹ Damasco. Ngóo³oo tyaan²aan coon²¹ ji² 'e cwo¹o 'in tyu² to² tya¹ untsá². Coon¹³ ji² do-o isaan¹³moo tsá² jo¹ líi². ¹³ Pe la joon galí² tyiia tya'i fu¹ li li ningóo³oon do. Mo gati² tyiiañi¹ gamóo³oon coon lawa 'yíia² ñi¹ 'e gajná² joo²¹ jó¹ fu li' yu'. Pe 'e 'gøø¹²gi lagí 'yíia² ñi¹. Gajná² cu' li' siin¹³na coon¹³ 'in ngalii²¹i*i* coon¹³ do. ¹⁴ Joon jilee²¹oo'o

gacii²¹na'a ni 'wó². Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ 'e gasii²¹ jna coon¹³ jmíi¹ hebreo: "Saulo, ¿'ee li' 'øø¹u jna? Tsü 'wo'o jmaai¹³ 'wo'o la mo jmoo¹o joo²¹ jii¹ mo 'øø¹ø mo 'yá² fii²¹²i sii² suuh²¹ ty'a.a." ¹⁵ Joon gafo¹oo: "¿'lin 'ná no, Señor?" Joon gasii²¹i Ña'ñü¹u' Jesúus jna: "Jna-a Jesúus, jna 'in 'øø¹u no. ¹⁶ Pe ráan²un no. Jmaa²a siin¹²u'un tsü nigajné¹na tyani'i 'e jmaa²a jilaa²¹ to² tyü³uu. Joongi ifoo²o jilaa²¹ 'e nigañii²i coon¹³ jilaa²¹ imoo²o'o 'wii²¹² tyilia mi li ciiin²¹gi. ¹⁷ Iun'øø²¹na 'ná tyani tsá² Israel coon¹³ jileei²¹ tsá² 'in néei¹ li wíin². Joon jee²¹² 'in tsá² néei¹ wíin² do sii³na 'ná nano icwoo³o. ¹⁸ Cwooi³du' jee²¹² 'in tsá² do tsü nano ngii¹i lawa tsá² tiuu²mo. Joon ino³o unníi¹i. Síi³duu 'ná 'e cwosíi²du'u jilaa²¹ 'e gó² 'i¹-tsi ca 'e tyü². Joon iláa²mo'o 'ido ja'cwoo²¹ 'in 'líi³ joon tsataa²mo ja'cwoo²¹ Dios. Joongi ilija²mo líin² jna. Joon coon¹³ 'e la joon lí²-i 'iin²moo tsaa² ty'a.a. Joon 'ii²¹mo coon²¹ 'áan³ ty'a.a 'e 'oo¹o Dios ty'a' jileei²¹ 'in nigauntyú¹i."

Tyaa¹a Poo²júu³ xiiala gacwoo¹o júu³ tyü²

¹⁹'La joon, róøi¹³ Agripa, galinuu¹³oo jilaa²¹ júu³ 'e gasii²¹ Jesúus jna fu yü' ñü'fú² do. ²⁰Ga'láa² 'wii²¹² cwóo³oo júu³ tyü² nifu 'in néei¹ Damasco. Mo ngayuui¹³ joon gacwóo³oo júu³ tyü² ty'a 'in néei¹ Jerusalén coon¹³ la caain²¹ li sii²¹ Judea coon¹³ jileei²¹ 'in jo seein²¹ Israel. Gafuu²¹²uu 'e 'ná² jaa²¹-tsi joon lí² tsáa¹mo-tsi Dios. Joon cwojmaa¹o la jmoo¹o tsá² 'in nigajo²-tsi. ²¹'Wii²¹² cwáain¹ la lo-o gasain² tsá² Israel jna fu inuu cwo¹ fee¹ ty'a.a

do. La mo 'iin²¹²in jngaa¹²i jna. ²² Pe coon¹³ 'e
joon jo gajo¹-tsii tsʉ gauncooⁿ¹³ Dios jna ca nano.
Cwo³oo júu³ tyá² tya' jileei²¹ la 'in tañí² tiin¹³ la
tsacøøi¹³ 'in tyiin²gi. Gafuu²¹²uu jiin¹³ la gajin²
'in tsá² gafaa²¹ júu³ tya' Dios calii coon¹³ la gajin²
Moisés 'e 'ná¹ ilí². ²³ Gajin²o Moisés 'e Cristo 'ná¹
nii²¹ wúu¹. Joon mi yuui¹³ joon júun¹mo. Joon 'ii-o
nifu ijiin¹in jee²¹² 'lì²¹². Joon icwó² júu³ coon¹³
jna'a tsá² Israel coon¹³ tsá² seein²¹ li xiia' 'e jileei²¹
'in jai¹² lì² 'ii ijiin¹o tún¹ la gajiin¹in —jin² Poo²
do.

Poo² tyá²-tsi Agripa 'e ijai¹² lì²

²⁴ Mo gafaa²¹ Poo² 'elo 'wii²¹² tya'a joon 'in Festo
do ga'oo¹o jin²in:

—j'Yʉ caa²¹²mo'o, Poo², coon¹³ jilaa¹ 'e ni-
gauntsáa¹³a nigalicaa²¹²mo'o!

²⁵ Pe Poo² do gañii¹i:

—Jmaa²'a fee¹'o'o, Festo, pe jo 'yʉ caa²¹²na. Li'
cii¹²i lì². Júu³ røø²¹ jilaa²¹ 'elo. Jiin¹³ júu³ ja²mo
fo³oo. ²⁶ Lo-o tyíin¹ røøi¹³ Agripa 'in cwii¹i ji-
laa²¹ 'elo. 'Wii¹³ joon jo cu²-tsii fo³oo tyaníi¹i
tsʉ tsáa¹mo-tsii 'e ñi¹o jilaa²¹ 'elo. Jilaa²¹ 'elo jo
gali'uuin²¹ —jin² Poo² sii²¹i tsá² do.

Joon gajin² Poo² sii²¹i røøi¹³ Agripa:

²⁷ —j'Ti jo¹ lì²u, røøi¹³ Agripa, jilaa²¹ júu³ 'e
gafaa²¹ 'in cwo¹ júu³ tyá² calii? Ñi¹oo 'e jo¹o lì²u.

²⁸ Joon gajin² Agripa do:

—Coon²¹xʉ-ʉ jogi tyá²-'o'o jna 'e jo¹ lì²na Cristo.

²⁹ Joon gañii¹i Poo²:

—Coon²¹xu li¹ si 'e 'láai² 'ee 'áai¹ 'ya²gi wa'a icwó²
 Dios ilitsáa¹mo-'o'o lawa jna. Pe jon' jiin¹³ 'nu'wo'o
 pe ce jilee²¹mo 'in nuu¹un júu³ tyiia la nano. Pe jo
 'nu'u¹ cadena cwoo²¹o la 'nu'u¹ cwoo³oo² lo.

³⁰ Mo ngayuui¹³ gajin² Poo² jilaa²¹ 'elo garóon²
 ró¹o¹³ coon¹³ 'in 'oo¹o to² gobernador coon¹³
 Berenice coon¹³ jilee²¹gi 'in néei¹ do. ³¹ Joon
 gangalíin²mo li xilia' li jo nuu¹un Poo² li ngatyyaa¹
 júu³ do. Ngaslin¹in 'e júu³ sii¹ jee²¹² 'ii. Jin²in sii¹i:

—In tsañu¹ lo jo 'ee mo gajmaa¹a wa'a 'e tii²
 júuin². Jiin¹³ jo tii² 'yuui²gi 'nuñí³.

³² Joon gajin² Agripa gasii²¹i Festo:

—Lí²-i wuxu' nígaláa²mo'o 'in tsañu¹ lo wa'a jo
 'nua'mo gamii¹i 'e ilisá² 'ii²¹ tya'a tyani 'in tyu² to²
 nifu tyiin¹ Roma.

27

Sii¹in Poo² fu Roma

¹ Mo gaun'ii²¹i júu³ 'e siin¹²in jna'a fu li sii²¹
 Italia joon gatyaa¹ 'ido Poo² cwoo²¹ 'in tyu² to²
 cíein¹³ 'láa² 'in sii²¹ Julio. Gatyaa¹ cwoo²¹ 'inlíii¹³gi
 'in taai² 'nuñí³ coon¹³ Poo² do. 'In Julio do tyu²
 to² cíein¹³ 'láa² jee²¹² coon²¹ poo²¹² 'láa² sii²¹ Au-
 gusteo. ² Gangatoo²¹o'o coon²¹ tsi barco 'e jó¹ coon²¹
 fuu²¹ sii²¹ Adramitio. Jaain²¹ tsá² sii²¹ Aristarco,
 'in seein²¹ fu Tesalónica 'e náa¹ li sii²¹ Macedonia
 ngoo²¹-o jon coon¹³. 'E barco do itsá² la caain²¹ li
 sii²¹ Asia. ³ Mo gajná² jmi²¹² joon gatyali²¹i fuu²¹
 Sidón. Do-o 'in Julio do gajmaa¹a feei¹-tsi tya' Poo².
 Gacwoo¹o 'ii²¹ 'e tsafeei¹³ Poo² jilee²¹ 'in seein²¹
 tyu² coon¹³ 'e fuu²¹ do. 'Ido-gi gaunjí²mo Poo² do.

⁴ Mo ga'woo²¹o'o fu Sidón do gangii²¹²na'a li' caluu coon²¹ cwoo^{'13} roon¹ ni jmii²¹ sii²¹ Chipre li jo jnóo¹ tyí² 'áai¹. Ngalii²¹i'i la joon tsu 'wii^{'13} lí¹ ga'íi² tyí² li' li ngalii²¹i'i do. ⁵ Gangii²¹²na'a coon²¹ tsáa¹ tyani li sii²¹ Cilicia coon^{'13} Panfilia. Joon gatyalii²¹i'i coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Mira náa¹ li sii²¹ Licia.

⁶ Do-o 'in tyu^{'2} to² 'láa² do gatsaa^{'21}a coon²¹ barco 'e jó¹ fu Alejandría 'e tsáa¹a fu Italia. Joon gatyu^{'2} to² ngatoo²o'o. ⁷ Láa²mo jmii²¹² ngatoo²¹o'o fu¹. Waa²¹²mo gangalii²¹i'i. Lí¹ tyan¹ to² gatyalii²¹i'i tyani coon²¹ li sii²¹ Gnido. Tyan¹ to² 'áai¹ tsu lí¹ ga'íi² tyí² li' li ngalii²¹i'i do. 'Wii^{'13} joon gangii²¹²na'a tyani li sii²¹ Salmón. Joon gangii²¹jna'a li' cwoo²¹o'o tsáa¹ coon²¹ cwoo^{'13} roon¹ ni jmii²¹ sii²¹ Creta li jo 'íi² tyí² 'áai¹. ⁸ Gangii²¹²moo'o tyan¹ to² ca gatyalii²¹i'i coon²¹ 'áa³ tyu^{'2} tya' barco. Tyan'an coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Lasea.

⁹ 'Áa²mo nigali^{'212}na'a wóo² 'áai¹. Joon ni'íi¹ fo^{'2} 'e tsatoo²gii^{'i} fu¹ ni jmii²¹ tsu ningii¹mo jmii²¹² 'e gø^{'2} tsá² Israel tyiiañi^{'1}. Tyan'an nijó¹ jiin²¹ 'e 'íi² tyí² 'áai¹. 'Wii^{'13} joon gacwó¹ Poo² coon²¹ cwáain¹. ¹⁰ Joon gajin^{'2}in:

—Tsañuu^{'1}, lí²na 'e lí¹ 'íi¹ fo^{'2} 'e fu¹ ngalii²¹i'i no. Joon cu^{'2}u-tsii 'e si no-o ga'iin² barco no coon^{'13} jilaa^{'21} laa²¹². Cagi jna' cweei¹ júun²na'.

¹¹ Pe 'in tyu^{'2} to² 'láa² do ligi gaunjíi²i tya' 'in fii²¹² barco do coon^{'13} 'in tyu^{'2} to² barco lagi² Poo². ¹² Joon tsu 'wii^{'13} 'e 'áan³ do li' li ngalíin² do jo tseein²¹ wa'a ingii¹ mi ti jiin²¹ 'íi² tyí² xuu jogi jilee^{'21}mo ga'íi¹-tsi 'e 'áai¹gi tyu^{'2} wa'a i'wooi²¹ do. 'In²¹²in wa'a ilí²

tyalíin² fu Fenice. Tsʉ Fenice do coon²¹ fuu²¹ náa¹ ti' jmii²¹ tyʉ² to² Creta do. Joon roon¹ 'e fuu²¹ li' jo tii¹³ tyi² 'áai. Do-o itéen¹ in jiin¹³ la ti' jiin²¹ 'e jo 'ii² gi tyi².

'Áai¹ 'ti¹ tyi² ni jmii¹ ñi¹'³

¹³ Joon ti' xʉʉ mo ga'láa² 'wii²¹² 'ii² tyi² li' caai¹ tsá² tooin²¹² li' yooin¹² ñi¹ líi² ilí²-i tsalíin². Joon ga'woo²¹ oo'o. Joon gangii²¹² na'a co' ti' jmii²¹ Creta do. ¹⁴ Mo ngayuui¹³ xʉ joon gajnáa¹ coon²¹ tyi² 'gøøi¹³ 'áa¹ tsaa' barco do. 'E tyi² joon sii²¹ Nordeste. ¹⁵ Joon ga'láa² 'wii²¹² ga'la²a. Tsʉ 'wii¹³ jo lii²¹i'i tsajée¹ gii¹i coon¹³ tyi² do gacwoo²¹ o'o gajée¹ mo jna'a. ¹⁶ Gangii²¹² na'a caluu coon²¹ cwoo¹³ pi³ roon¹ ni jmii²¹ sii²¹ Clauda li' jo 'ii² tyi² 'áai¹. Líi¹ gacwoo²¹ o'o to² yiia'a galíi¹ oo'o gatyii²¹ i'i móo¹ 'e jó² caluu barco do. ¹⁷ Mo ngayuui¹³ gasaa¹ a'a móo¹ do joon gajmee¹³ na'a to² 'nii²¹² mi² cu' li' barco do. Coon²¹ 'e do-o cwo¹ gi pí². Tsʉ 'wii¹³ 'goo²¹ o tsataai² jee²¹² too¹³ 'e sii²¹ Sirte gaxíia¹ o 'mi² jñíii¹³ tyi². Joon cwo¹-o wa'a gajée¹ mo tyi² 'ii. ¹⁸ Mo gajná² jmii²¹² joon líi¹ 'ii² tyi². Joon ga'láa² 'wii²¹² gadya¹ a laa²¹² ni jmii¹ ñi¹³ do la coon²¹ jo 'ii²¹ gi. ¹⁹ Mo gati² 'ni¹ jmii²¹² coon¹³ cwoo¹ o'o gadyíi¹³ a'a tsi jmii²¹ jilaa²¹ 'e jmaai¹ to² tya' barco do. ²⁰ Líi¹ 'láai² jmii²¹² gangíi¹i jo mo gajnée¹ ñi¹ jon'gi nʉʉ¹. Coon¹³ jilaa²¹ tyi² 'e niga'ii² do ga'ii²-tsii¹ 'e jo lí² teein¹³ gii¹ coonti.

²¹ Líi¹ 'láai² jmii²¹² ningóo¹ 'e jo mo tyée³ e'e. Joon Poo² gajmaa¹ a siin¹² in jee²¹² 'in tsá² do. Joon

gajin²in:

—Tsañuu¹, tyu²gi woxu'u ganuu²oo' jilaa²¹ 'e gafo³oo do, womo jo ga'woo²oo' 'e Creta do. Joon jo galí² 'e fa'i³ lo. ²² Pe nano tya²'oo' tsu jiin¹³ jaain²¹ 'naa' jo júuin²gii' fiin¹³ ga'iin²mo barco no. ²³ Tsu ca nuu²¹ gajnéi¹ jaain²¹ ángel 'in gasii¹in Dios 'aai¹ jna. Joongi jmóo³oo la to² tyu²u. ²⁴ 'In ángel do gasii²¹i jna: "Jo jmaa²'a 'goo'²¹o, Poo², tsu 'ná¹-a tyée¹u'u tyani 'in tyu² to² nifu tyín¹ Roma. Tsu 'wii¹³ cwáain¹ tyio'o Dios iun'øø¹i jileei²¹ 'in téein² coon¹³ 'nu 'e tsi barco no." ²⁵ 'Wii¹³ joon, tsañuu¹, —jin² Poo² do— tya¹'oo' tsu jo cu²-tsii coon¹³ Dios. Jo¹o líi²na jilaa²¹ 'e gasii²¹ 'in ángel do jna. ²⁶ 'Ná¹-a ixuu²¹na' nitsaa² caai¹ cwoo¹³ tyun roon¹ ni jmii²¹—jin² Poo².

²⁷ Coon²¹ canuu²¹ mo gatsín¹ tún² semóo¹³ 'e gangii²¹na'a Clauda do gatyalii²¹i'i coon²¹ ni jmii²¹ sii²¹ Adria. Gajnáa¹ tyí² cu' li' li ngalii²¹i'i do. La 'woo¹ tyilianuu¹ 'in tyan¹ barco do galili³i 'e nigatyéen¹in li' coon²¹ cwoo¹³ tyun²¹. ²⁸ Joon gatyaa¹ 'ii²¹ xiiati jiin¹³ 'o² jmii²¹ do. Joon ni'o²o dyadya¹ tsi jnuu² metros. Joon mo gati² nifugixu gatyaa¹ 'ii²¹ tún¹. Joon ni'o²gixu jiin¹³ dyíia² dyiia¹ metros. ²⁹ Tsu 'goo'²¹o wana gatyuin² cuun²¹ joon gaxíia² tyán² ñi'lloo¹³ li caluu barco do. Joon jaan¹ la 'íi²¹ ca jná². Seein²¹ fa'i³. ³⁰ La 'íi²¹ joon 'in tyan¹ barco do 'iin²¹in cwiin¹o 'e tsi móo¹ do. Joon coon¹³ cwáain¹ la joon gaxíia²o móo¹ do tsi jmii²¹. Jmoo¹-o lawa'a ixíia² ñi'lloo' do li' tyani barco do. ³¹ Joon gajin² Poo² gasii²¹i 'in tyu² to² 'láa² do:
—Wana 'inlo jo jáñ¹ tsi barco lo jo lí² tiin¹³naa'.

³² Joon 'in 'láa² do gatyá²o 'nii²¹² mi² si'náa¹u 'e do. Joon gangoo¹³ móo¹ do.

³³ Joon la tí li jná²-a Poo² gacwo²o cwáain¹ 'in tsá² do 'e dø'1xu jile¹i'. Joon jin²in:

—Ningóo¹ tún² semóo¹ 'e 'naa' jo mo gacwúu¹naa' jon'gi mo tyee²ee'. ³⁴ Mi³ii tyani³ii' 'e cøø¹³xuu capi³ tsu 'elo-o 'e tyiin²gi 'e tiin¹³moo'. Ce jiin¹³ jaain²¹ 'naa' jo 'ee incwuui²¹.

³⁵ Mo ngayuui¹³ gajin² Poo² jilaa²¹ 'elo gatíii² coon²¹ iñi¹. Joon gacwo¹-o 'maai¹³ Dios tyani jileei²¹. Joon gajmaa¹a ca 'no³. Joon ga'láa² 'wii²¹² gagøø²¹ø. ³⁶ Tsifu joon jileei²¹ gatyaa¹-tsi. Joon ga'láa² 'wii²¹² gagøø²¹ø. ³⁷ Joon jee²¹² jile¹e'e coontya dyíia¹ tyuun¹moo'o jo ti jna'a 'nì¹ cíein¹³ tsí barco do. ³⁸ Joon mo ngayuui¹³ gagøø²¹ø yaai¹-tsi jile¹e'e joon gadya²a trigo tsí jmíñi¹³. Coon¹³ 'e la joon jo 'ii²¹gi barco do.

Nga'oo²¹o barco jee²¹² too¹³

³⁹ Mo gajná² 'in tyaan¹ barco do jo galicwii¹i cwoo¹³ do. Pe ganii²¹ coon²¹ cwáa¹ jmíñi²¹ jee²¹² nitsaa². Joon gasíi²i wa'a lí² tsatyéein¹ barco do.

⁴⁰ Joon gatyá²u 'nii²¹² mi² tyá' ñi'lloo³ do. Gaté²o tsi jmíñi²¹ do. Ga'íí²o jla¹ 'mopiin¹² 'e jmaa²¹i to² 'e jiin¹³ barco do. Joon gasaa²¹o li 'íí¹ tyí² 'e 'mi² 'íí¹ tyani barco do. Joon 'e barco do ga'láa² 'wii²¹² gangatyéen¹mo fu nitsaa². ⁴¹ Pe mo gatyá¹ fu li seein²¹ tún² cwáa¹ jmíñi²¹² do, do-o ganga'oo²¹ 'e barco do jee²¹² too¹³. Líí¹ tá² gason¹ jiin¹³ jo lí² jøø²¹gi. Joon lí' caluu barco do ga'láa² 'wii²¹² gafíin¹mo coon¹³ 'e jmíñi²¹ jnóo¹ do. ⁴² 'In 'láa²

do la mo 'iin²¹²in jnga²mo 'in taai² 'nʌñí³ do la coon²¹ jo cwoo²¹ cwii¹ 'ido la 'ii²¹² cwa²a tyii²¹. ⁴³ Pe 'in tyu² to² 'láa² do jo 'iin²¹²in júuin² Poo² do. Joon jo gacwoo¹o júu³ 'e júuin² 'ido. Pe gatyu² to² jilee²¹ 'in tii²¹ cwa² tyii²¹ tsataa²mo jmi²¹ nifu. Cwotyalíin²mo fu cwoo^{'13} tyuun²¹. ⁴⁴ Joon 'in catyaai²gi do gangalíin²mo tsíin¹in ni 'mojiin²¹ coon^{'13} jilaan²¹ 'no³ barco do. Coon^{'13} 'e la joon gatiin^{'13}mo jilee²¹ 'in tsá² do fu cwoo^{'13} tyuun²¹.

28

Poo² taain¹ coon²¹ cwoo^{'13} sii²¹ Malta

¹ Mo gatiin^{'13}na'a jile^{'1}e'e coon'tya galinee²e'e 'e cwoo^{'13} do nisii²¹ Malta. ² Jilee²¹ 'in niseein²¹ do líi¹ gaunjíi²in jna'a. Joon gajmaa^{'12}a coon²¹ poo²¹² jí² fee^{'1} tsu 'wii^{'13} líi¹ cwíi². Joongi líi¹ tsáa¹ jmi¹. Joon gasii^{'21}i jna'oo'o jile^{'1}e'e 'e tsatyée¹na'a 'e untyaa^{'1}na'a yiia'a. ³ Joon Poo² gauntíi^{'1}xu coon²¹ poo²¹² 'no³ cwuu²¹² tyuun²¹. Joon la 'ii²¹² gadya²a jee²¹² jí² do gacwo^{'ii}i jaain²¹ mii^{'21} cwii¹in 'wii^{'13} tyíi². Joon gacuu^{'21}u cwoo²¹ Poo². ⁴ Mo ganí² 'in tsá² do 'e 'íi¹in mii^{'21} do cwoo²¹ Poo² joon gasii^{'2}i jee²¹² 'ii:

—Jaain²¹ 'in jngaaí^{'12} tsá²-a 'in tsañuu^{'1} lo. Fiin^{'13} ga'ii^{'13}mo ni jmi'ñi³ pe 'ii^{'21} tya' Dios jo cwo¹gi seein²¹.

⁵ Joon gapiin² Poo² 'in mii^{'21} do ni jí². Joon jo 'ee galíi¹i. ⁶ Jilee^{'21}mo sijan² 'e iyíian²¹ cwoo²¹o li gacuu^{'21} mii^{'21} do si jee²¹² cata 'ee icii^{'12}i jún¹mo. Pe líi¹ si jáan¹an. Joon mo ganii²¹ jo 'ee lí² itsangíi² 'ido

gaunsⁱⁱ²mo 'e 'i¹-tsi. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa'²¹a 'e Poo² do lí¹i jaain²¹ dios.

⁷ Tyan' co' do-o roon²¹on coon²¹ cwoo^{'13} 'wó² ty'a' jaain²¹ tsañ^{uu}¹ sii²¹ Publio. 'Ido-o 'in tyiin²gi 'in seein²¹ do. Joon 'ii ga'ii^{'21}i jna'a. Joon gaunjíi²in jna'a tyú² líili¹ jee²¹² 'ni¹ jmii²¹². ⁸ Gali^{'2} 'e jmii²¹ Publio do niraain¹ tsaa^{'13}a. 'Yü tyí²in joongi¹ siui^{'12}i. Poo² ngafee^{'12}i 'ido. Joon mo ngayuui^{'13} gafaa^{'21}a júu³ tyú² ga'ⁱⁱ³ cwoo²¹o ty'a' 'ido. Joon gaun'láa²mo. ⁹ Mo galiñii¹i jileei^{'21} tsatsaa^{'13} 'in seein²¹gi do galalín² joon ga'láa²mo. ¹⁰ Joon lí¹ gaun'goo²¹ jna'a. Mo ngayuui^{'13} joon ngatoo²o'o barco xiaa^{'21}. Joon gacwo^{'1}o jna'a jilaa^{'21} 'e tyiin²gi tyii'i li tsaa^{'21}a'a.

Poo² gatyú^{'1}a fu Roma

¹¹ Mo gangíii² gaai²¹ sii^{'21} 'e toon²¹o'on do joon ngatoo²o'o tsi coon²¹ barco 'e gajan¹ la 'ⁱⁱ²¹² gangíii¹ jiin²¹ ty'a' tyí² do. Coon²¹ barco 'e nijó² fu Alejandría. Jée¹mo tyani coon²¹ li² líi¹ dioses 'in sii²¹ Cástor coon^{'13} Pólux. ¹² Joon gatyalii^{'21}i coon²¹ fuu²¹ ti' jmii²¹ sii²¹ Siracusa. Do-o gatoon²¹o'on 'ni¹ jmii²¹². ¹³ Mo ga'woo²o'o joon gangíi²¹²na'a tyan' ti'jmii²¹ ca gatyalii^{'21}i fu Regio. Mo gajná² jmii²¹ joon ga'ⁱⁱ² tyí² fu lí' tooin²¹² lí' yooin^{'13} ni^{'1}. Joon mo gati^{'2} tún² jmii²¹²gi gatyalii^{'21}i fu Puteoli. ¹⁴ Do-o gatsee^{'21}na'a 'inlíi¹³ tsaru^{'1}u'. Gasii^{'21}i jna'a 'e joon²o'on coon²¹ semóo¹ coon^{'13}on. Mo ngayuui^{'13} joon ga'woo²o'o joon ngalii^{'21}i fu Roma. ¹⁵ Joon 'in tsá² jai^{'2} líi² néei¹ Roma do niganúu²o júu³ 'e jo^{'1}o'o. Joon gajaunjiin^{'1}in jna'a ti ty'a'i fu¹ fu lí sii²¹

Foro de Apio, joongi li sii²¹ Tres Tabernas. Mo ganí² Poo² gacwo¹o 'maai¹³ Dios joon gatya²gi-tsi.
16 Mo gatyalii²¹i'i Roma do 'in tyu² to² 'láa² do gajaan²¹mo 'in ngalíin² 'nueñi³ do tyani fii²¹² 'in tyu² to² 'láa². Pe Poo² gacwoo²¹ coon¹³ jaain²¹ 'láa² 'in 'aai¹ 'ii.

Poo² cwoo¹o júu³ fu Roma

17 'Ni¹ jmii²¹²gi gangíi¹i 'e gatyei² Poo² joon gatyu² to² 'e jalín² tsá² Israel 'in tyiin²gi 'in néei¹ Roma. Joon mo galicaain²¹ 'ido gajin²in:

—Tsaru¹u', fiin¹³ jo 'ee gó² 'e gajmáa³aa tya' tsá² Israel coon¹³ jilaa²¹ tii² 'e si² tya' lii²¹² tsacøøi¹³ 'wii¹³ joon gataan¹³na 'uu²¹²uu 'nueñi³ Jerusalén. Joon gajaan²¹in jna tyani 'in 'oo¹o to² Roma. **18** Mo ngayuui¹³ gaunngíi¹i jna gali*'iin*²¹²mo lá¹mo jna tsu² jiin¹³ coon²¹ jo 'ee tsaa² tyiia gatsaa²¹a wa'a ijngaa¹²i jna. **19** Pe 'in tsá² seein²¹ Israel do jo 'iin²¹²in jáñ² røø²¹. 'Wii¹³ joon gamí³ii 'e 'in tyu² to² nifu ijmáa¹a 'ii²¹ tyiia fiin¹³ jo 'ee tsaa² sá² jmáa³aa tya' tsagoo³oo. **20** 'Wii¹³ joon nigatø¹øø 'naa' 'e jóø³øø joongi fuu²¹²uu 'naa'. Máa¹moo' jna si'nueñi¹³na cadena cwóo³oo tsu² 'wii¹³ lii²na la líii² jileei²¹ tsá² Israel. Lii²na 'e Dios ijmáa¹a tiin¹³na' —jin² Poo².

21 Joon 'in tsacøøi¹³ do gajin²in:

—Jna'a jiin¹³ coon²¹ jí² jo mo 'ii¹³na'a tya' tsá² néei¹ Judea cwáain¹ tyi'i. Jon'gi tsagoo²¹²o' néei¹ do wa'a nijalín² faa²¹a 'laa²¹ tyi'i. **22** 'Iin²¹²mo jna'a nueñi²¹u'un jilaa²¹ 'e 'i¹-'o'o. Tsu² née² jna'a 'e la caan²¹mo faa²¹ tsá² 'laa²¹ cwáain¹ tya' 'e júu³ 'múui² lo —gajin²in.

23 La joon gataan² coon²¹ jmii²¹² gatyaliin² fúui¹ tsá² li tyíin¹ Poo² do. Joon ca'aa²¹ tiin¹³ ca nuu²¹ faa²¹a Poo² cwáain¹ tya' xiiala tyá² Dios to² tsá². Coon¹³ jí² tya' Moisés joongi coon¹³ jí² tya' tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyá² calii, coon¹³ 'e la joon gatya¹-tsi tsá² do wa'a ja²mo líii² Jesus. **24** Joon 'inlíii¹³ ga'ii²¹mo jilaa²¹ 'e faa²¹ Poo² do. 'Inlíii¹³gi jo jo¹ galíii². **25** Ga'láa² 'wii²¹² ngaliin¹mo tsu 'wii¹³ jo røø²¹ sii²i jee²¹² 'ii. Joon gajin² Poo²:

—'E ja²mo gafaa²¹a 'in Espíritu Tyá² tya' Dios mo gacwo¹o jaain²¹ tsá² 'in gafaa²¹ júu³ tya' Dios calii 'in sii²¹ Isaías 'e júu³ lo 'e jin²:

26 Ngí¹ cwoosii¹³ 'in tsá² no: 'Naa' nuu²uun' pe jo 'øøi²¹'oo'. 'Naa' jøø²øø' pe jo coon²oon' cwáain¹.

27 Tsu ningali'waa²¹a-tsi 'in tsá² no.

Líi¹ gó² nuu¹un.

Yaamo jnií¹i unní¹i la coon²¹ jo jøø².

Jo-gi nuu¹un coon¹³ loocwóo¹o.

Jon'gi 'øøi²¹-tsi.

Jon'gi cií¹²i coon¹³ jna wa'a un'láa²na.

28 Cwoliñí³oo¹ 'e nano tiin¹³ lingoo¹gi icwo³oo tsá² 'in jo seein²¹ Israel 'e júu³ lo tya' xiiala untiin¹³ Dios tsá². Joon inuu¹o.

29 Mo ngayuui¹³ gajin² Poo² elo 'in tsá² Israel do gangalíin² sii²i liili¹ jee²¹² 'ii.

30 Poo² do gajaan¹gi tún² jiin²¹gi coon²¹ inuu li cií²¹ 'laa¹³. Joon 'ii²¹mo jileei²¹ 'in tsalín² tsajøøi²¹² 'ii. **31** Lí²-i cwo²o júu³ tyá² tya¹ doñi*i*in

HECHOS 28:31

cxvii

HECHOS 28:31

xiala ty^u'² Dios to² tsá². Joon ga'e'²e cwáain¹ tya'
Ña'ñ^u'¹u' Jesucristo jiin'¹³ jo 'iin untyí²ingⁱ 'ii.

Juu³ ty₄² 'e gafaa²¹ Díos tyá' tsá²
New Testament in Chinantec, Quiotepec
(MX:chq:Chinantec, Quiotepec)

copyright © 1983 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Quiotepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Quiotepec [chq], Mexico

Copyright Information

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Quiotepec

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

**PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022**

3808f8d2-c323-5477-a114-0f18fe74613e